

Modlitby za nového biskupa

Jmenováním dosavadního litoměřického biskupa Stanislava Přibyla pražským arcibiskupem a českým primasem se uvolnil biskupský stolec v litoměřické diecézi. Nabízíme tři modlitby, kterými se mohou lidé (nejen v litoměřické diecézi) duchovně zapojit do procesu výběru nového biskupa pro diecézi.

„Prosím, abychom se společně modlili za mého nástupce. Hledání vhodné osoby není jen manažerská úloha apoštolského nuncia a Dikasterie pro biskupy, aby nakonec rozhodl Svatý otec, ale je to také duchovní proces,“ žádá kněze, jáhny i věřící Stanislav Přibyl.

I. Bože, věčný pastýři, ty sám ustavičně řídíš a chráníš svou církev; vyslyš naše prosby a dej, ať se naším novým biskupem stane ten, kdo se ti líbí svatostí života a bude se o tvůj lid starat s apoštolskou horlivostí a láskou.

Pošli nám, prosíme, takového pastýře, který zná své ovce a dává za ně svůj život. Ty sám, Pane, ukaž, koho sis vyvolil, aby nás jako náš nový biskup učil žít podle evangelia a ukazoval nám cestu k tobě.

Prosíme o to skrze Krista, našeho Pána.
Amen.

II. Pane Ježíši Kriste, tys bděl na modlitbách celou noc, než jsi ze svých učedníků vybral apoštoly. Když pak oni měli doplnit svůj počet, opřeli se o Boží slovo a v modlitbě prosili tebe, znalce lidských srdcí, abys jim ukázal toho, kterého jsi vyvolil.

Tímto povzbuzení ti svěřujeme jmenování našeho nového biskupa a prosíme: veď mysl Svatého otce i všech, kteří nesou za tuto volbu odpovědnost. Dobrý Pastýři, dej nám takového pastýře, který se tobě líbí, který tě bude následovat, kamkoli půjdeš, a povede nás skrze tebe k Otci.

Neboť ty jsi živ a vládneš na věky.
Amen.

III. Bože, ty víš, jak je lidské myšlení nerozhodné a nejisté; na přímluvu Panny Marie, Matky tvého Syna, osvěćuj mysl Svatého otce a všech, kdo nesou odpovědnost za jmenování našeho nového biskupa: ať poznávají, co se ti líbí, a umí se správně rozhodnout.

Prosíme o to skrze Krista, našeho Pána.
Amen.

OBSAH

Reportáž

Diecézní pouť rodin	4
Bohoslužby Roku smíření	8
Začátek školy	17
Jáhenské svěcení Jakuba Dismana	18
Požehnání varhan v Oseku	30
Na návštěvě v Kadan	41
Co našli archeologové na Dómském náměstí?	44
Pouť mezi dvěma Jány	62

Zpravodajství

Jáhni ve službě lektorátu	20
Kněží, jáhni a synoda	21
Komunitní centrum v Bousově	24
Opravy rumburské Lorety	25
Požehnání fary v Třebenicích	26
Rehabilitace kardinála Trochty	27
Věže ve Filipově a v Bořislavi	28
Zprávy z diecéze	36
Výstava Člověk a Víra	48
Výročí Missy solemniss	49
Mládež na celostátním setkání	56
Nová kaple ve věznici	59

Liturgie

Zapal svíčku - Dušičky	32

Vzpomínka

Ohlédnutí za biskupem Josefem Kouklem	52

Rozhovor

Monika Marková - nová vedoucí Diecézního centra pro rodinu	22
Loučení manželů Růžickových	23
Velí Útvaru sv. Zdislavy	42
Rekonstrukce katedrály sv. Štěpána	46
Varhaník Jiří Chlum	50

Charita

Ocenění vzdělávacího projektu	54

Fotografie na titulní straně časopisu:

Z Diecézní pouti rodin v Jablonném v Podještědí. Setkání s dominikánkou, sestrou Ludmilou, zachytila fotografka společenství Člověk a Víra Jana Chadimová.

ZDISLAVA

časopis litoměřické diecéze
31. ročník • 3. číslo • 50 Kč

BISKUPSTVÍ
LITOMĚŘICKÉ

Milí přátelé!

Vítejte u čtení letošního třetího vydání Zdislavy, čtvrtletníku litoměřické diecéze. Především bych se chtěl podělit o potěšení ze skutečnosti, že do České republiky přicestoval na začátku září nový nuncius arcibiskup Eugene Martin Nugent. Jmenován byl 25. května 2026, je to rodák z irského Clara a v diplomatických službách Svatého stolce slouží od roku 1992. Proč je pro nás jeho příchod do Česka důležitý a proč je to potěšující zpráva? Právě on bude klíčovou postavou, která má za úkol z pověření papeže řídit proces výběru nového litoměřického biskupa. S nadějí proto vyčkáváme!

Prosím, abychom toto čekání vyplnili stálou péčí o společenství církve. Při pastoračních návštěvách, na nichž zastupuji arcibiskupa Stanislava, vidím, že se nám to daří, a velmi za to všem děkuji. Také bych rád ocenil všechny farnosti, kde je modlitba za nového litoměřického biskupa trvalou součástí liturgie v přímluvách, a také že se společně modlíte za nového biskupa z kartiček, které byly do farností již doručeny (nebo je možné si je objednat na kanclerstvi@dltm.cz), a pronášíte tyto modlitby společně či soukromě. Je to pro každého z nás důležité znamení jednoty v tomto úmyslu. Modlit se můžete pochopitelně i vlastními slovy! Stanislav Přibyl nás opakovaně ujistil, že i on se denně modlí za svého nástupce.

Pokračuje Rok smíření, který arcibiskup Stanislav doprovází svou přítomností, jak slíbil. Ve Zdislavě naleznete několik reportáží z těchto modliteb a bohoslužeb za urovnání ran, které si na území severu Čech způsobili Češi a Němci. Podobně cestoval otec arcibiskup Stanislav po diecézi během uplynulých čtyř měsíců i při jiných příležitostech a událostech. Vytrvale navštěvuje farnosti, uděluje svátosti bířmování, vysvětlil jáhna v Kryštofově údolí, žehná zvony a v půli září světlil také obnovené a dostavěné varhany v Oseku, což také přibližuje toto vydání Zdislavy. Je důvodem k naší společné radosti, že život církve na severu Čech se jmenováním Stanislava Přibyla pražským arcibiskupem nezastavil. Snad o tom svědčí i obsah našeho magazínu.

Ačkoliv péče a vedení biskupa někdy chybí (protože není tak snadno na dosah), musím ocenit vytrvalost mých spolupracovníků na biskupské kúrii, kněží, jáhnů i laiků ve farnostech. Naše společenství jsou místy živé a kreativní víry, která nestojí a nepadají se jménem pastýře diecéze. Rád bych vás povzbudil ve vytrvalosti. Také vás chci ujistit, že úřad biskupství a jednotlivá grémia vedení a řízení diecéze stále pracují. Některá podle církevního práva zanikla s okamžikem uprázdňení biskupského stolce, ale například Diecézní pastorační rada neformálně funguje dále. V září jsme se věnovali církevní turistice, strategickému plánování a docela konkrétně také závěru Roku smíření, který by se měl uskutečnit za přítomnosti arcibiskupa Stanislava Přibyla 30. prosince v Terezíně.

Prosím, zarezervujte si už nyní termín ve svém diáři na tento den – ať můžeme poděkovat a uzavřít Rok smíření. Bude jistě velkou posilou pro společenství církve na severu Čech i pro Stanislava, když se v tamním chrámu shromáždíme v co největším počtu. Momentálně se snažíme zajistit pro tuto událost i zázemí pro následné setkání a pohoštění.

P. Radek Jurnečka, delegát ad omnia

PŘEDPLATNÉ

Diecézní časopis Zdislava

V roce 2026 vyjdou čtyři čísla

• cena 1 ks je 50 Kč •

Časopis si můžete buď předplatit, nebo zakoupit přímo u vás ve farnosti
Pokud nás kontaktujete, zašleme vám požadované vydání poštou

Objednávky

Objednávky a reklamace přijímá jménem vydavatele firma SEND Předplatné, spol. s r. o.,
Ve Žlíbku 1800/77, 193 00 Praha 9 – Horní Počernice,
Tel.: 225 985 225 • Mob.: 777 333 370 • SMS: 605 202 115.

Pout' rodin

Svoji pout' prožily rodiny z litoměřické diecéze v Jablonném v Podještědí. Na poslední prázdninovou sobotu 29. srpna pro ně byl připravený zcela nový formát pouti, jak řekl arcibiskup Stanislav Přibyl, „upgrade“. Vedle slavnostní bohoslužby pro ně organizátoři z katechetického a rodinného centra litoměřické diecéze nachystali další program pro všechny generace.

Rodiče, děti i senioři se nejprve sešli v bazilice sv. Vavřince a sv. Zdislavy, u patronky rodin a litoměřické diecéze.

V homilii je arcibiskup povzbudil, že Bůh nevstupuje do jakési ideální rodiny, ale do skutečného rodinného života. „Proto se nemusíme stydět za to, že naše rodiny nejsou dokonalé,“ řekl a poukázal na starosti, s nimiž se musejí neustále potýkat: nemoci, nedostatek času, únava, finanční těžkosti, bolavé vztahy mezi manželi nebo generacemi, nedostatek odpuštění a sdílené lásky. „A právě do takových rodin chce přijít Kristus. Také Svatá rodina nám není dána jako nedosažitelný obrázek dokonalosti, ale nabízí se nám jako cesta,“ připomněl a upozornil, že svatost neznámá dokonalost. Poukázal také na vzor svatého Josefa, který v evangeliu „nemluví“, ale dělá, co je třeba. „Kolik takových Josefů je i dnes mezi námi! Otců a matek, kteří ráno vstanou a prostě dělají, co je třeba. Připraví snídani, odvezou děti do školy, jdou do práce, večer řeší úkoly, nákupy, účty, nemocné rodiče. Někdy unavení, někdy bez velkých slov a bez potlesku. Možná právě v tom je velká část svatosti rodiny: vstát a udělat z lásky to, co je právě třeba,“ vyzdvihl arcibiskup.

Nevzdáváme to

Ani svatost patronky rodin z Jablonného v Podještědí nebyla podle jeho slov oddělena od její každodennosti, těžkostí, od jejího manželství a mateřství. „Rodinné štěstí není život bez problémů, ale společná cesta, na které musí někdy jeden druhého doslova nést,“ uvedl. Přítomným rodinám připomněl, že je důležité neztratit jeden druhého a nic z rodinného života nevzdávat. „Nevzdáváme to s dětmi, které hledají svou cestu a třeba se vzdálily od víry. Nevzdáváme manželství, které prochází těžkým obdobím. Nevzdáváme to se starými rodiči, s nimiž musíme mít mnoho trpělivosti. Nevzdáváme vztahy mezi sourozenci, které něco rozdělilo. A nevzdáváme to ani sami se sebou, když máme pocit, že jsme jako děti, rodiče nebo prarodiče něco nezvládli,“ žádal Stanislav Přibyl.

Z poutní bohoslužby.
Snímky Jana Chadimová a jmn

Čas na oběd, zábavu i na přednášku

Po mši svaté se poutníci sešli nejprve na klášterní zahradě, kde pro ně měli organizátoři pouti připravený stánek s občerstvením – nabízely se tu čerstvě připravované palačinky, nápoje i párky v rohlíku, na ohni vedle kláštera se pekly buchty a místní dominikánský řeholníci a řeholnice měli pro poutníky nachystanou zelňačku, buchty a ovoce.

Předání obětních darů

V jednu hodinu po poledni se děti rozdělily podle věku a vypravily se s průvodci na vlastní program plný poznání a her. Dospělí se mohli těšit na přednášku karmelitána P. Pavla Poly, rektora pražského kostela U Jezulátka, terapeuta a kněze, který se věnuje duchovnímu doprovázení. Přijel do Jablonného hovořit o nelehkém tématu, ze kterého má těžkou hlavu nejeden z rodičů i prarodičů: „Když naše děti nežijí tak, jak jsme si představovali.“

Dát důvěru svým dětem

P. Pola upozornil, že hledání životní cesty spojené s opuštěním „rodinného hnízda“ patří i podle Písma k jednomu z úkolů mladých lidí. Připomněl zejména evangelní příběh o dvanáctiletém Ježíšovi na cestě do Jeruzalémského chrámu či Podobanství o marnotratném synu – zde si všiml, že syn, který od otce neodešel, měl s ním nakonec i horší vztah. Maminkám, tatínkům i prarodičům nabídl inspiraci, jak se vyrovnat se situací, když děti nebo vnoučata odcházejí z domova, hledají vlastní životní styl a třeba i opouštějí cestu víry a vydávají se do světa „po jiných stezkách“. Rodiče i prarodiče povzbudil, aby nesetrvávali ve výčitkách, protože víru nelze dědit jako nějaký majetek a živá víra znamená budovat znovu vztah s Bohem, utvářet ji a každý člo-

Pískoviště v sousedství baziliky

věk musí touto fází života projít. „Nepřebíráme odpovědi rodičů, ale vztah si vytváříme vlastní. Bůh nám dává svobodu, světil nám život i kus vesmíru a počítá s chybovostí a nedokonalostí. V tom bychom jej měli napodobit: dát důvěru svým dětem. A připomínat si, že

Arcibiskup a karmelitán

P. Pavel Pola při přednášce

Bohu na nich záleží ještě víc než nám, být jim příkladem...“ vyzdvihl a doplnil v žertu: „...aspoň odstrašujícím.“ Připomněl také víru, že Bůh má pro každé dítě připravený svůj plán. Postřehl, že i děti formují svým životem naši víru:

Občerstvení v klášterní zahradě

„Dítě je jako anděl, který nám přináší nečekaná poselství. Někdy také funguje jako zrcadlo a možná i někdy nás proto tolik štve,“ dodal.

Jako jednu z cest, jak se s jinakostí svých dětí ve víře vypořádat, nabídl nikoliv rezignovanost, ale žehnání svým potomkům, které je připomínkou, že Bůh je učinil jako „velmi dobré“. „Žehnáním podporujeme, co je v nich dobré, je to rozdmýchávání ohně, jako bychom foukali do žhavých uhlíků, aby vydaly teplo a světlo,“ nabídl přírovnání. V závěru přítomné vyzval, aby se zamysleli nad tím, v čem oni sami žijí jinak než jejich rodiče. A co chtějí, co si přejí, aby od nich děti slyšely, až se (nebo než se) vydají na vlastní cestu životem.

špor, mohl se připojit k místní řeholní komunitě při modlitbě v bazilice.

Video s přednáškou P. Pavla Poly je k dispozici na www.dltm.cz.

Jiří Nývlt

Program v ambitu

Nevzdávejme to!

**Kázání na diecézní pouti rodin, bazilika sv. Vavřince
a sv. Zdislavy, Jablonné v Podještědí, sobota 29. srpna 2026**

Milé rodiny, milí rodiče, děti, prarodiče, bratři a sestry,

přicházíme dnes na pouť do Jablonného, k místu, které je neodmyslitelně spojeno se svatou Zdislavou. Přicházíme k ženě, která byla manželkou a matkou, která znala radosti i starosti rodinného života. Nebyla svatá proto, že by utekla před obyčejným životem. Stala se svatou právě uprostřed něho – uprostřed rodiny, vztahů, povinností, starostí o druhé, uprostřed světa, který rozhodně nebyl klidnější než ten náš.

jinde o rodiče. Někde se lidé potýkají s nemocí, jinde s nedostatkem času, s únavou, s finančními starostmi. Někde bolí vztahy mezi manžely, někde vztahy mezi generacemi. Někde se lidé mají rádi, ale neumějí si to už říci. Někde se dlouho čeká na odpuštění.

A právě do takových rodin chce přijít Kristus.

Svatá rodina nám totiž není dána jako nedosažitelný obrázek dokonalosti. Je nám dána jako **cesta**.

Podívejme se na svatého Josefa. V dnešním evangeliu neřekne ani jedno slovo. Ale třikrát slyšíme něco důležitějšího: vstane a udělá, co je třeba. „Vstal, vzal v noci dítě i jeho matku a odebral se do Egypta.“ Později znovu vstane, vezme dítě a jeho matku a vrací se.

Kolik takových Josefů je i dnes mezi námi! Otců a matek, kteří ráno vstanou a prostě dělají, co je třeba. Připraví snídani, odvezou děti do školy, jdou do práce, večer řeší úkoly, nákupy, účty, nemocné rodiče. Někdy unavení, někdy bez velkých slov a bez potlesku.

Možná právě v tom je velká část svatosti rodiny: **vstát a udělat z lásky to, co je právě třeba**.

Podobně žila svatá Zdislava. Její svatost nebyla oddělena od jejího manželství a mateřství. Naopak. Právě skrze svůj domov se učila vidět potřeby druhých. Její srdce se nezavřelo za dveřmi vlastního domu, ale otevřelo se nemocným, chudým a těm, kdo potřebovali pomoc. Rodina pro ni nebyla pevností, která se chrání před světem, ale místem, odkud láska vychází ven.

První čtení ze Sirachovcovy knihy nám připomíná ještě jednu důležitou věc: rodina spojuje generace. Mluví o účtě k otci a matce. A říká dokonce: „Synu, ujmí se svého otce, když zestárne.“ To je velmi aktuální slovo.

Rodina není jen tatínek, maminka a malé děti. Rodina je příběh několika generací. Jsou v ní děti, rodiče, prarodiče, někdy

i praprarodiče. Jsou v ní ti, kteří už potřebují pomoc, a ti, kteří ji mohou nabídnout.

Žijeme ve společnosti, která velmi oceňuje výkon, rychlost, samostatnost a úspěch. Bible nám ale připomíná jinou hodnotu člověka. Člověk má cenu i tehdy, když už není výkonný. I když potřebuje pomoc. I když stárne. I když desetkrát vypráví stejný příběh. I když už nedokáže všechno, co dokázal dříve.

A děti se učí vztahu ke stáří především tím, jak vidí své rodiče zacházet s prarodiči.

Stejně tak se učí víře. Nestačí jim pouze říkat, že mají chodit do kostela a modlit se. Potřebují vidět, že víra něco znamená pro nás. Že se umíme zastavit. Že dokážeme poděkovat. Že umíme prosit o odpuštění. Že se modlíme nejen tehdy, když je zle. Že neděle je opravdu jiným dnem než ostatní.

Žalm dnes říká: „Blaze každému, kdo se bojí Hospodina, kdo kráčí po jeho cestách.“ Neříká: blaze tomu, komu se všechno podaří. Blaze tomu, jehož děti nikdy nezlobí. Blaze manželům, kteří se nikdy nepohádají. Blaze rodině, která nemá žádné problémy.

Rodinné štěstí tedy není život bez problémů. Je to společná cesta. Někdy krásná a lehká, někdy obtížná. Někdy se jde rychle, někdy velmi pomalu. Někdy jeden druhého musí doslova nést.

A právě proto jsme dnes na pouti.

I pouť je krásným obrazem rodiny. Když jde rodina společně na výlet, dobře víme, jak to vypadá. Jeden by chtěl jít rychleji, druhý pomaleji. Jeden má hlad, druhý žížeň, třetí se ptá, kdy už tam budeme. Někdo se chce zastavit, jiný pokračovat. A přesto je důležité, aby nakonec došli všichni. Taková je i rodina. Nemusíme všichni kráčet stejným tempem. Ale nesmíme ztratit jeden druhého. Možná právě toto bychom si dnes mohli odnést od svaté Zdislavy: **Nic z rodinného života nevzdávejme**.

Nevzdávejme to s dětmi, které hledají svou cestu a třeba se vzdálily od víry. Nevzdávejme manželství, které prochází těžkým obdobím. Nevzdávejme to se starými rodiči, s nimiž musíme mít mnoho trpělivosti. Nevzdávejme vztahy mezi sourozenci, které něco rozdělilo. A nevzdávejme to ani sami se sebou, když máme pocit, že jsme jako děti, rodiče nebo prarodiče něco nezvládli.

A dále: Evangelium nám ukazuje ještě něco důležitého, a totiž, že Josef nezná celou cestu. Bůh mu nikdy neukáže celý plán. Řekne mu vždycky jen další krok: Vstaň. Vezmi dítě a jeho matku. Jdi do Egypta. Vrať se. Usídlíš se v Nazaretě. – Možná ani my nepotřebujeme znát odpověď na všechno, co bude s našimi rodinami za deset nebo dvacet let. Potřebujeme **poznat další krok**.

Možná je takovým krokem někomu zavolat. Možná omluvit se. Možná je jím sednout si po dlouhé době společně ke stolu. Možná to znamená odložit telefon a skutečně poslouchat. Možná by to mohlo být obejmutí dítě, které něco pokazilo. Možná navštívit

rodiče. Možná se po dlouhé době společně pomodlit. Možná si prostě říci: děkuji ti, odpusť mi, potřebuji tě, mám tě rád. – Velké věci totiž (nejen) v rodinách často začínají velmi malými kroky.

Bratři a sestry, jsme dnes u hrobu svaté Zdislavy. Neprosme ji o to, aby naše rodiny byly bez problémů. Takové rodiny neexistují. Prosme ji o něco většího. Modleme se k ní o přimluvu, aby naše domovy byly místy, kde se lidé nemusí bát vrátit, aby v nich bylo místo pro děti i staré lidi, pro radost i slzy, pro úspěch i selhání, abychom se dokázali navzájem nést, abychom se uměli smířit a abychom to s nikým nevzdávali. Především

však prosme, aby uprostřed našich rodin zůstal Kristus, Protože právě tam, kde je Kristus, nemusí být všechno dokonalé, aby to mohlo být svaté.

Svatá Zdislavo, manželko a matko, přítelkyně chudých a nemocných, oroduj za naše rodiny, aby měly odvahu společně vstávat, společně nést těžkosti a společně znovu začít a vypros nám, aby na konci naší společné cesty nikdo nechyběl. Amen.

† Stanislav Přibyl,
apoštolský administrátor
litoměřické diecéze

Nejmladší účastníci pouti rodin. Snímek jmn

Arcibiskup Stanislav Přibyl:
„Nic z rodinného života nevzdávejme.“
Snímek Jana Chadimová / Člověk a Víra

A právě zde dnes slyšíme evangelium o Svaté rodině. Možná bychom čekali idylický obraz: Maria, Josef a dítě Ježíš v tichém nazaretském domě. Místo toho slyšíme něco úplně jiného: „Vstaň, vezmi dítě i jeho matku a uteč do Egypta.“ Rodina na útěku. Rodina, která neví, co bude zítra. Josef musí opustit domov a práci. Maria se musí vydat s malým dítětem do cizí země. A Ježíš, Boží Syn, začíná svůj pozemský život jako ohrožené dítě.

To je možná první důležitá zpráva dnešní pouti: **Bůh nevstoupil do ideální rodiny. Vstoupil do skutečného rodinného života**.

Proto se nemusíme stydět za to, že ani naše rodiny nejsou dokonalé. Každá rodina si nese svůj příběh. Někde jsou starosti o děti,

Nový zvon smíření v Libořicích

Tři roky od vyhlášení sbírky na pořízení zvonu do Libořic na Lounsku jej v sobotu 15. srpna požehnal arcibiskup Stanislav Přibyl.

Sedmdesátikilový zvon přivezl z Nizozemska krátce před slavností zvonář Rudolf Manoušek. Tři původní libořické zvony „nepřežily“ druhou světovou válku, kdy je nacisté přetavili na zbraně. Místní spolek Libobels – libořické zvony se rozhodl je znovu pořídit. Za účasti obce i libešické farnosti, pod kterou Libořice spadají, se jim podařilo získat 179 tisíc korun. Stanislav Přibyl ještě jako litoměřický biskup vyhlásil rok 2026 Rokem smíření, podle toho nese zvon i své jméno. Jeho zvuk uslyší lidé už při první mši svaté, ale z nahrávky, protože věž není v dobrém stavu, její oprava se teprve chystá a zvon tam zatím viset nemůže. „Kostel byl zdevastovaný a léta zavřený, nesloužilo se v něm. V roce 2003 se v něm obnovily bohoslužby a je to velký milník v obnově kostela, který bude i slyšet,“ chválí iniciativu místního spolku P. Vilém Štěpán, místní duchovní správce. V uplynulých letech již na kostele proběhla renovace krovu, střechy a fasády. Interiér na obnovu ještě čeká a své místo v něm najdou nové obrazy pro zbytky oltářů, které požehnal tehdejší litoměřický biskup Josef Koukl.

„Na zvon přispěl Českoněmecký fond budoucnosti 75 000 Kč, Nadace ČEPS 30 000 Kč. Zbýlá část je od dárců a také z akcí, které spolek uspořádal ve spolupráci s obcí Libořice a Farností Liběšice – jednalo se například o dva ročníky Běhu pro zvon, ale také benefiční koncerty a sbírky z poutí a výnos výstavy Slunečnice, kterou připravili studenti Podbořanského gymnázia,“ vypočítala Simona Blahoutová ze spolku Libobels – libořické zvony.

Na zvon sehnal peníze spolek Libobels

Rok smíření

na Pochodu Postoloprty - Žatec

ROK SMÍŘENÍ
V LITOMĚŘICKÉ DIECÉZI
2026

Studenti středních i vysokých škol, poutníci, zástupci obcí, občanských iniciativ, krajanských spolků a velvyslanectví Spolkové republiky Německo zaplnili 3. června náměstí a kostel Nanebevzetí Panny Marie v Postoloprtech. Po ekumenické bohoslužbě odtud vyrážel Pochod Postoloprty – Žatec.

Připomněl oběti vraždění občanů německé národnosti, největšího poválečného masakru civilního obyvatelstva před vražděním ve Srebrenici. S pátým ročníkem Pochodu Postoloprty – Žatec spojil arcibiskup Stanislav Přibyl, apoštolský administrátor litoměřické diecéze, červnovou bohoslužbu Roku smíření. „Strávíme spolu celý den. Budeme putovat, hovořit, přátelit se,“ uvedl při ekumenické bohoslužbě, na kterou do Postoloprty dorazil také Marian Čop, generální sekretář Ekumenické rady církví.

V promluvě arcibiskup uvedl: „Stojíme na začátku trasy z Postoloprty do Žatce. Není to jen cesta krajinou. Je to také cesta pamětí, bolestí a nadějí. V Roku smíření chceme jít tiše, pravdivě a s úctou ke všem, jejichž osudy jsou s těmito místy spojeny,“ vyzval arcibiskup. „Nejdem jako soudci ani jako lidé, kteří mají hotové odpovědi. Jdeme jako poutníci. Každý náš krok může být modlitbou: za zemřelé, za jejich rodiny, za odvahu k pravdě, za očištění pamětí a za pokoj mezi lidmi,“ pozval kostel zaplněný poutníky na cestu.

Poválečné události

Jak připomněli organizátoři pochodu, Postoloprtský masakr byl největší poválečný masový zločin na území Československa. Odehrál se v květnu a červnu 1945 v Postoloprtech a okolí, kdy byli příslušníci československé armády a revolučních gard zadrženi, týráni a popravováni místní Němci, převážně muži. Počet obětí dosáhl až 1600. Přes-

ný údaj není známý, protože část těl byla pohřbena v hromadných hrobech.

Vraždění bylo po desetiletí tabu. Vyšetřování v roce 1947 skončilo bez trestů a komunistický režim téma dále potlačoval. Teprve po roce 1989 začal systematický historický výzkum a pietní připomínky. Dnes je Postoloprtský masakr chápán jako temná kapitola poválečného násilí, která ukazuje, že utrpení civilistů pokračovalo i po skončení války.

Na startu pochodu, před chrámem, studenti přepisovali jména obětí na cedule, které si účastníci připínali na sebe. Stanislav Přibyl, který se převlékl z liturgického do turistického oděvu, zvolil jméno kapucína Maxmiliána Hilberta. Ten byl vyčerpaný zastřelen, když doprovázel své farníky.

Putování se jmény zabitých

Cesta, pouť, vzpomínky a modlitba

Kateřina Holštajnová, pedagožka z žatecké základní školy, vyrazila na osmnáctikilometrovou cestu s partou devětáček. „Učím dějepis a chci, aby děti věděly, že to odnesli nevinní lidé. Chci, aby si uvědomovaly, jak nebezpečný je princip kolektivní viny a že nesmíme dopustit, aby se takové události opakovaly. Hovořili jsme o tom a tím pochodem si to zažijí,“ připomněla cestou k prvnímu ze tří známých masových hrobů.

Dále v lese, u kříže a na místě dalšího vraždění, se arcibiskup Stanislav Přibyl za oběti modlil a připojil se k němu v hebrejštině i židovský věřící a předseda Německého spolku Radek Novák.

Dlouhý zástup čítající stovky studentů a poutníků se pak vinul krajinou Žatecka mezi chmelnicemi až na zámek Stekník, kde bylo připravené občerstvení a modlitba v žatecké kapli u sochy, která připomíná utrpení žen a dětí, obětí Postoloprtského masakru.

Pozvání k pravdě a smíření

Závěrečná bohoslužba, kterou přenášelo Radio Proglas, se uskutečnila v kapucínském kostele v Žatci. Mezi poutníky dorazili i další zástupci ambasády Spolkové republiky Německo. Celou cestu absolvoval vojenský atašé, plukovník Rüdiger Heinrich v pochodové uniformě, nyní do lavic usedl mj. i velvyslanec Peter Reuss.

Poutníci na trase Postoloprty – Žatec

„Nohy možná cítí únavu, tělo si pamatuje kilometry, tvář nese prach dne. Ale právě taková cesta je dnes důležitou součástí naší modlitby smíření. Nešli jsme jen z jednoho města do druhého. Šli jsme současně krajinou pamětí, místy, kde se dějiny naší země dotýkají bolesti, viny, bezmoci, mlčení i touhy po uzdravení,“ zahájil svou promluvu arcibiskup Přibyl. Připomenul, že Rok smíření v litoměřické diecézi zve k pohledu na minulost bez triumfalismu nebo výmluv, protože není na co být hrdými a není na místě se vymlouvat. „Téma smíření neotvíráme proto, že bychom chtěli někoho obžalovat, ale proto, že nás Bůh zve k pravdě, která je první krok ke smíření. V době, kdy se každý domnívá, že má tu svou pravdu a kdy se naše pravdy někdy diametrálně liší, jsme pozváni k pravdě, která je poznána a vyřčena, ale která je současně provázena milosrdenstvím. Nehledáme pravdu, která by byla tvrdá jako kámen, který kdysi farizejové chtěli házet po hříšnici, které se Ježíš zastal, ale pravdu, která se nechá nést před Boží tvář, snese pohled na Krista, který říká: Nikdo tě neodsoudil? Ani já tě neodsuzuji. Jdi a už nehřeš.“, uvedl.

Poutníkům připomněl, že smíření nedokáže přinést pyšný člověk ani ten, kdo si je příliš jistý vlastní neposkvrněností, ba ani ten, kdo potřebuje mít vždy poslední slovo. „Smíření nesou chudí v duchu, tedy ti, kdo vědí, že před Bohem stojíme s prázdnými rukama jeden jako druhý. Smíření mohou přinášet plačící, tedy ti, kdo si dovolí být zasaženi bolestí, i když se nestala přímo jim. Smíření nesou tiší. Nikoliv ti, kdo jsou slabí, ale ti, kdo odmítají proměnit paměť v další násilí. Smíření nesou zcela jistě milosrdní, totiž lidé, kteří nepřepisují vinu, ale také nenechají člověka navždy uzavřeného v jeho vině. A smíření zcela jistě nesou tvůrci pokoje. Ne ti, kdo se na pokoj dívají, ne jeho komentátoři, ale jeho tvůrci,“ vyzdvihl s odkazem na evangelium o blahoslavenstvích, které předtím zaznělo.

Na závěr upozornil, že cesta z Postoloprty do Žatce mohla všem připomenout, že pokoj se netvoří jen slovy, ale někdy se utváří krokem. „Tichým krokem, který vyjadřuje postoj: nechci zapomenout, nechci nenávidět, postoj, který se modlí myšlenkou: Pane, nauč mě vidět v každém bližním člověka,“ podotkl arcibiskup a pozval ke slavení eucharistie, ve které mohou přítomní přinést Bohu všechno, co sami neumí uzdravit. „Přinášíme mu mrtvé, známé i neznámé, rodiny, jejichž příběhy byly rozbity, mlčení, které často trvalo

Reportáž

příliš dlouho. Přinášíme rovněž vlastní strach z pravdy i vlastní neochotu odpouštět,“ uzavřel svou promluvu.

Velvyslanec: není brzy ani pozdě

Před požehnáním pozval Stanislav Přibyl k mikrofonu také německého velvyslance Petera Reusse, který mu poděkoval za iniciativu Roku smíření v litoměřické diecézi. „Smíření je úkolem odvážných,“ navázal ambasador na arcibiskupovu promluvu a připomněl dva historické milníky: „Před více než 60 lety napsali polští biskupové dopis svým německým kolegům, v němž uvedli: „Odpouštíme vám a prosíme vás o odpuštění.“ Mezi nimi i mladý arcibiskup z Krakova Karol Wojtyła,“ uvedl Peter Reuss a poukázal také na společné prohlášení Čechů a Němců, deklaraci, ve které zástupci obou národů uvedli, že by se chtěli dívat především do budoucnosti. V souvislosti se setkáním Sudetoněmeckého krajanského sdružení o Svatodušních svátcích v Brně, které bylo prvním na české půdě, uvedl, že „někteří, včetně vlivných lidí, říkali, že je to příliš brzy“. „Nebýlo brzy, protože odvaha se smířit existuje už dlouho. Také nikdy není pozdě. Evangelium sv. Jana praví, že pravda nás osvobozuje. Tato pravda ve svobodě nás sjednotí a jsem rád, že příští rok budeme slavit třicáté výročí zmíněné Česko-německé deklarace,“ řekl Peter Reuss.

Rüdiger Heinrich hovoří při úvodní bohoslužbě v Postoloprtech

Arcibiskup Stanislav Přibyl poděkoval organizátorům, že se mohl připojit k Pochodu Postoloprty – Žatec a že tolik mladých lidí je „zasaženo touto historickou událostí, nedívají se na ni s lhostejností a chtějí se poučit pro budoucnost“. „Je vidět, že jste učitelé a chcete předat nejen vědomosti, ale také vědomí zodpovědnosti, svobody i velkorysosti. Děkuji,“ obrátil se na pořadatele. Jeden z nich, Martin Kos, pak jménem starosty Radima Laibla pozval účastníky bohoslužby k občerstvení do prostor někdejšího kapucínského kláštera.

Jiří Nývlt

Promluva velvyslance Petera Reusse v Žatci

Společná modlitba před poutí. Snímky jmn

Vraždění v Postoloprtech

Největší poválečný masakr německy mluvícího obyvatelstva Československa na jednom místě se udál na přelomu května a června 1945 v Postoloprtech nedaleko Loun. Vykonatelem se stala československá armáda, která se schovávala za výzvy politiků, rozkazy Obranného zpravodajství a svých vrchních velitelů.

Za hlavní kritérium čistek byla určena jazyková příslušnost a kolektivní vina, teprve poté členství v nacistických organizacích. Byla spuštěna stavidla násilí a smrti. Ve třech po sobě navazujících vlnách bylo zavražděno nejméně 1600 lidí.

Devátého května 1945 brzy ráno projely městem sovětské tanky a jednotka Rudé armády se ubytovala v postoloprtském zámku. Již ten den obsadili příchozí čeští muži radnici. Na druhý den bylo zadrženo 25 německých mužů a dodatečně tři

shromáždit na náměstí (Ringplatz) a byli odvedeni do kasáren. Tam byli prohledáváni a byly jim zabaveny cennosti. Odpoledne byly ženy a děti propuštěny domů a někteří muži vyčleněni na práci. Asi 180 jich zůstalo v kasárnách a téže noci byli zastřeleni. Pochováni jsou v zákopech na Kasernbergu u české školy.

28. května bylo vyhlášeno, že se musí všichni Němci v šest ráno opět dostavit na náměstí se tříkilovým zavazadlem. Strávili tam celý den a teprve ráno 29. května byli odváděni do tábora v postoloprtské bažantnici. Byli ubytováni ve špinavých dřevěných barácích plných štic a blech. Byli vystaveni šikaně, týrání, hladu a bití, později se dostavila i tyfová epidemie. Umřela většina malých dětí, nemocných a starých lidí. Zde zůstali až do vyhnání v roce 1946. Schopní vězni chodili pravidelně na práce.

Druhá vlna násilí a smrti souvisela s Žatcem. V neděli 3. června 1945 bylo násilím vyhnáno z domovů asi 5000 chlapců a mužů ve věku od 13 do 65 let. Byli soustředěni na velkém náměstí a v několika kolonách hnáni 18 kilometrů do postoloprtských kasáren. Střelba se ozývala již na náměstí a hlavně cestou. Nepřežili staří, slabí a nemocní.

V kasárnách byli roztrženi, týráni, ozývala se střelba ještě v noci. Město bylo neprodyšně uzavřeno a většina poprav se odehrála v noci od pondělí 4. června do čtvrtka 7. června.

6. června za úsvitu byla popravena skupina utýraných mužů z tzv. „Bloku smrti“. Bylo jich více než 500, byli odvedeni do levonické bažantnice, kde byli zastřeleni. Toho dne v poledne bylo týráno a zastřeleno pět mladistvých chlapců za krádež jablek, někteří před zraky svých otců.

Ve čtvrtek 7. června byla odváděna asi stejně početná skupina mužů opět do levonické bažantnice. Nevrátil se z nich nikdo, jejich osud a hrob je neznámý. Popravy však musely pokračovat i v dalších

dnech, neboť ještě v sobotu 9. června odchází skupina 70 mužů kopat hrob do levonické bažantnice. Ti, co přežili, odcházeli 11. června v několika kolonách zpět do Žatce. Vzhledem k tomu, že vězni po celou dobu zadržení skoro nejedli, jejich úbytek byl cestou značný.

V polovině června 1945 byli ve třetí vlně soustředěni zadržení muži z okolních vesnic Postoloprť a Žatce v postoloprtské bažantnici a kasárnách. Popravy probíhaly na několika místech, nejčastěji u pís-kovny, nádraží a v lešenické bažantnici.

Na základě několika dopisů poslancům parlamentu a stížnostem mezinárodních organizací bylo v roce 1947 přistoupe-no k vytvoření parlamentní vyšetřovací komise v čele s lidoveckým poslancem JUDr. Bohumírem Bunžou. Komise se měla zabývat případy tzv. „gestapismu“, kdy se Češi a Slováci po válce chovali stejně jako Němci za války. Pokus o důsledné prošetření případu Postoloprty měl vést ke kompromitování komunistické moci. Nejvýznamnějším výsledkem bylo nalezení hromadných hrobů v Postoloprtech a okolí, které potvrdily vraždy vykonané vojáky československé armády a jejich příslušovaci v době míru. Rok 1948 ukončil vyšetřování, uvedl celou událost v zapomnění a vytěsnění. Kdo si na událost vzpomněl, byl umlčen. Trvalo čtyřicet let, než se začala postupně probouzet.

Jména hlavních strůjců jsou známá. Byli to jednak politici, kteří žhavlili nenávist a pomstu slovem a perem již během války, jednak vrchní a lokální velitelé Československé armády. Armádní velitelé navíc zneužili vydíráním i volyňské Čechy z exilové armády.

Postoloprtská kasárna v době incidentu spadala pod pravomoc zpravodajské služby Obranného zpravodajství (OBZ), které převzalo po NKVD od 7. ledna 1945 dozor a kontrolu nad činností armády, a tak v něm můžeme vidět hlavního viníka postoloprtského masakru. V čele OBZ v té době byl nadporučík Bedřich Reicin a jeho zástupce poručík Karel Vaš. Vojenská rozvědka se tehdy stala prodlouženou rukou politiky Sovětského svazu a Komunistické strany Československa.

Petr Zemánek, kastelán a pedagog

Modlitby za oběti Ústeckého masakru

Poválečné vraždění německého obyvatelstva v Ústí nad Labem připomnělo poslední červencový den pietní shromáždění. Arcibiskup Stanislav Příbyl s ním spojil ještě jako pastýř litoměřické diecéze také Rok smíření.

Do Ústí nad Labem pozval Stanislav Příbyl věřící k modlitbě za česko-německé smíření a vztahy. Mši svatou slavil v kostele Nanebevzetí Panny Marie. Krajské město se stalo dějištěm jedné z bohoslužeb, které připomínají na různých místech válečné a poválečné násilí. Tentokrát oběti tzv. Ústeckého masakru.

Co se stalo v Ústí?

Osudy někdejších obyvatel německé národnosti 31. července 1945 připomněl při večerní bohoslužbě text historika Michala Pehra z Ústavu pro studium totalitních režimů. „V Krásném Březně vybuchl muniční sklad a poté následoval jeden z největších masakrů německého obyvatelstva po válce. Nevíme, zda byla exploze neštěstí, či sabotáž s úmyslem vyprovokovat konflikt. Na místě zůstalo 27 mrtvých a spousta zraněných," popsal Michal Pehr. Těsně po tragédii se podle jeho slov nikdo nezabýval hledáním opravdových viníků, ale následovala davo-vá reakce. „Revoluční gardy, náhodní kolemjdoucí, ale i vojáci – jak českoslovenští, tak sovětské – se zapojovali do bití a zabíjení německy mluvících obyvatel města jako smyslů zbavení," připomněl. Ústí se stalo kulisami děsivých pouličních masakrů, při nichž byli nevinní lidé bití, ubíjeni klacky, střeleni, pobíjeni bodáky nebo shazováni do Labe. Přesný počet obětí není jistý. Zpravidla se uvádí v rozmezí 50 až 100 osob. „Nikdo za toto bezpráví nebyl později potrestán. Poválečné vyšetřování směřovalo do ztracena a celá událost se stala tabu," přiblížil historik.

Úsilí o smíření nelze přehlédnout

Mši svatě v kostele Nanebevzetí Panny Marie předcházela dvě vzpomínková setkání. Ve čtrnáct hodin to první u pamětní desky poblíž někdejší muniční továrny a pak i na lávce železničního mostu. Obou se zúčastnili představitelé veřejné správy i církve, německý velvyslanec Peter Reuss a zástupci spolků, pamětníci i jejich potomci.

Arcibiskup s německým velvyslancem Peterem Reusem

Deset hodin cestovala do Ústí nad Labem vlakem z Německa pamětnice Brigita Gottmann, která se narodila v roce 1939 v ústeckém Svádově. Na konci války byla malá dívka. Do Ústí se vrací ráda pravidelně od 90. let – a to i na pietní shromáždění.

Z pietního aktu u cukrovaru

Steffen Hörtler, místopředseda spolkového vedení Sudeteoněmeckého krajského sdružení, připomněl, že setkání neslouží k „sestavování účtu křivd“ nebo rozdmýchávání staré nenávisti, ale s cílem vrátit obětem jména a jejich důstojnost. „Pravda je jediným základem, na němž může vyrůst skutečné uzdravení. To, že čeští a němečtí historikové dnes společně zpracovávají tyto archivní materiály, představuje neocenitelný pokrok, za který jsme hluboce vděční," řekl. Připomněl, že sudetští Němci se dnes chápou jako lidé, kteří s nasazením budují mosty ve svobodné a sjednocené Evropě. „Nezapomínáme na utrpení našich předků. Proměňujeme však tuto vzpomínku v trvalý zá-

Bohoslužba v ústeckém chrámu

vazek: závazek k míru, k nekompromisní ochraně lidských práv a k česko-německému sousedství, které je neseno hlubokým přátelstvím," vyzdvihl Steffen Hörtler.

Německý velvyslanec Peter Reuss při pohledu do osmdesát let

staré historie uvedl, že tehdy se zdálo, že po zločinech spáchaných nacisty nebude pokojné soužití Čechů a Němců možné. „Nestalo se a oba národy už dávno usilují o smíření a spolupráci založenou na důvěře. Nelze to přehlédnout. Pokud někdo tvrdí něco jiného, tak se plete," zdůraznil Peter Reuss.

Po prosloveh, položení věnců, modlitbě v češtině, v němčině a v hebrejštině shazovali přítomní květiny do Labe. Poté odjeli účastníci setkání na faru. Odtud se po obcerstvení v mimořádně parném dni vypravili ke slavení mše svaté společně s farností a lidmi z širokého okolí.

Usilovat o uzdravení

Při kázání poukázal arcibiskup Stanislav Přibyl na první krok v hledání smíření: součástí obnovy všech vztahů je důležité pojmenování zla, vin a jejich přiznání. „Nemáme však jen hledat viníka, to je jen část pravdy a uzdravení," řekl arcibiskup a doplnil: „Když se mě lidé ptají, jestli to není něco vzdáleného a vyťahování mrtvých z hrobu, tak není.

Lidé dobré vůle, kteří žijí podle svého svědomí, mají usilovat, aby žili ve smířených vztazích. A to nejen v případě historických událostí, ale i současných vztahů v rodině, ve farnosti, ve společnosti. Je proto potřeba, abychom šli stále dál, konali dobro a stavěli na uzdravených základech," vyzdvihl Stanislav Přibyl.

Na tento rozměr smíření a nápravu vztahů i v současném světě poukázal i Radek Novák, jeden z pořadatelů pietních akcí ze Spolku Němců a přátel německé kultury. „Každý rok vzpomínáme na tragické události v Ústí. Každý rok říkám, že se to nikdy více nesmí opakovat. Každý rok dostávám otázky, proč se zabývat dávnou historií, vždyť žijeme dnes a máme jiné problémy," popsal.

Paměť je ale podle jeho slov důležitá pro to, jak společnost žije a bude žít. „Rozpomeň se na dávné časy, snaž se porozumět létům zašlých pokolení, říká biblický text. Připomínky historie a porovnání se současností nás probouzejí k vědomí, že nikdy více je právě teď. Budme lidmi, protože to je jediný recept, jak předcházet dalším tragédiím," zdůraznil.

Jiří Nývlt

Z kladení věnců u někdejší muniční továrny. Snímky Jana Chadimová / Člověk a Víra

Zemřela Brigitta Gottmann – zřejmě poslední pamětnice Ústeckého masakru

Ve čtvrtek 20. srpna zemřela Brigitta Gottmann (*11. dubna 1939), která byla jednou z posledních žijících pamětnic Ústeckého masakru z 31. července 1945, jedné z nejtragičtějších událostí poválečného násilí v českých zemích.

Po celý život se aktivně účastnila pietních setkání, diskusí a projektů zaměřených na smíření mezi Čechy a Němci. Letos se zapojila také do Roku smíření v litoměřické diecézi, který připomíná poválečné události na severu Čech a usiluje o oboustranné smíření a odpuštění mezi oběma národy.

Jako malé dítě byla Brigitta Gottmann svědkem brutality, která tehdy zasáhla německé obyvatelstvo v Ústí nad Labem. Její svědectví se v posledních třiceti letech stalo důležitou součástí společného česko-německého úsilí o pravdivé pojmenování minulosti a vzájemné smíření válečného i poválečného násilí.

„Bylo to děsivé a nikdo netušil, kam až to může zajít. Moje babička v ten den v nářících prchala z města," popisovala své zážitky z 31. července 1945. „Vůbec jsem to tehdy nechápala, když jsem viděla plavat mrtvé v řece. Bylo to hrozné," vzpomínala letos v Ústí nad Labem.

Se svou rodinou a sousedy pak byla zařazena do tzv. pováleč-

ného odsunu německého obyvatelstva a musela opustit Ústí nad Labem. „Během vyhnání nám dětem říkali, že se sem zase vrátíme. Do tohoto krásného údolí Labe se vracím až posledních třicet let a jsem vděčná, že to je možné," vzpomínala. Při letošním pietním aktu poznamenala, že je v Ústí nad Labem s ohledem na věk a zdraví zřejmě naposledy. Její slova se naplnila jen tři týdny poté.

Arcibiskup Stanislav Přibyl jí při mši svaté 31. července v ústeckém chrámu Nanebevzeří Panny Marie za její svědectví i celoživotní úsilí o nápravu vztahů mezi Čechy a Němci poděkoval a v závěru bohoslužby jí předal kytici.

Brigitta Gottmann byla nositelkou Spolkového záslužného kříže na stuze. Toto ocenění obdržela za dlouholeté a mimořádné dobrovolné nasazení ve prospěch německých vyhnanců a budování česko-německého porozumění a smíření. Je označována jako „Brückenbauerin" – stavitelka mostů – směrem k České republice, protože dlouhodobě podporovala dialog a organizovala setkání pamětníků.

Smuteční obřad s následným uložením urny se uskutečnil v úterý 15. září v 11 hodin v kapli sv. Michaela na katolickém hřbitově v Lüdenschaidu. (jmn)

Rok smíření ve Svoru: být tvůrci pokoje

Srpnová bohoslužba Roku smíření v litoměřické diecézi byla ekumenická. Uskutečnila se 8. srpna ve Svoru na Českolipsku.

V centru pozornosti dosud stála zejména místa, jejichž válečné a poválečné osudy jsou už známé a která mají často větší než jen úzce regionální význam. Tentokrát to bylo docela jinak.

Ve Svoru se odehrálo poválečné násilí na německy mluvících obyvatelích v menším rozsahu. Známa jsou však jména obětí i násilníků. „Jsem rád, že tentokrát se scházíme v docela jiné atmosféře než doposud, tedy uprostřed komorního shromáždění v kapli Nejsvětější Trojice ve Svoru. Připomínáme si tragické poválečné události, ale také, že vůbec není samozřejmé žít v míru a pokoji. A také že na nás samotných velmi záleží, abychom byli tvůrci pokoje, dobrých vztahů a smíření," přivítal arcibiskup Stanislav Přibyl přítomné věřící, kněze z širšího okolí a hosty z ekumeny. Na Českolipsko přicestovali generální sekretář Ekumenické rady církví Marian Čop a starokatolický duchovní Roland Soloch.

Strážní domek č. 18

Historický medailon archiváře litoměřického biskupství Martina Baruse pak připomněl, proč v srpnu padla volba právě na Svor. „Klíčovým místem zdejšího bolestného příběhu je strážní domek č. 18 při železniční trati z Nového Boru do Svoru, kde se tehdy dráha křížila se starou silnicí spojující tato dvě sídla a kde od července 1945 sloužil Jindřich Beran. Společně s někdejší novoborským sklářem Jaroslavem Maštalířem, který se vydával za partyzána a chodil po okolí ozbrojený v jakési neurčitelné uniformě, a několika dalšími mladíky využili tehdejší protiněmeckou atmosféru ke spáchání několika bezprecedentních činů," popsal v textu, který předčítal místní duchovní správce P. Rudolf Repka.

Dne 31. srpna 1945 zde tiito muži zadrželi Elsu Seidlovou a Elfriede Wilhelmovou, které byly již v červnu odsunuty z Nového Boru, kam se však chtěly tajně vrátit pro některé své věci. Měly být znovu dopraveny do českolipského internačního tábora, ale nedaleko zmíněného strážního domku byly obě zastřeleny. „Asistovali tomu – za nepříliš zřejmých okolností – také tři vojáci novoborské vojenské posádky. V úterý 11. září pak byly u domku zadrženy Gertruda Hacklová, Marta Rebischová a Herta Pitschová, které tudy náhodou cestovaly. Protože dvěma z nim

chyběly potřebné doklady, měly být také zastřeleny. Dvěma se však podařilo uprchnout a třetí byla několikrát znásilněna," uvedl Martin Barus.

Známe jejich jména

Stanislav Přibyl se pak v promluvě k těmto vraždám vrátil. „Když jde o pár lidských životů, máme tendenci si říkat – to je pár lidí, nic moc se nestalo, jdeme dál. Ale historie není souhrn událostí a čísel. Několik žen bylo zastřeleno, znásilněno. Známe jejich jména. Na druhé straně stojí konkrétní pachatelé, kteří byli buď potrestáni, nebo trestu unikli," řekl apoštolský administrátor litoměřické diecéze a vyzval shromáždění ke společnému zamyšlení, jak se může stát, že člověk podlehne zlu tak moc, že ublíží bližnímu, zabije. Nabídl zároveň „preventivní" opatření pro dnešek. „Předně bychom si neměli zvykat na lhotejnost. Stavět se proti ní třeba i prostým pozdravem, dávat si najevo pospolitost jako na dovolené při výletě v horách, kde se lidé zdraví. Být k sobě pozorní," připomněl Stanislav Přibyl. Jak řekl, v projevech lhotejnosti a nezájmu o druhé, v jejich posuzování, ba i odsuzování bez bližší znalosti vidí kořen nebezpečí. „Když pak někdo získá moc nebo příležitost a je popíchnutý myšlenkou udělat pořádek nebo zajistit spravedlnost, tak může vzít do rukou životy druhých lidí. Až takto brutálně, jak se stalo tady ve Svoru," řekl.

Smíření i dnes

Administrátor litoměřické diecéze také varoval před přezíravými postoji k vlastním vinám, chybám a hříchům, v nepozornosti k tomu, co „v nás nedobrého dřímá". Pak bývá podle jeho slov jen krůček od „distribuce viny": „Abychom se nemuseli zabývat vlastními dilematy, selháními nebo vinou, začneme si před sebe stavět hříchy a nedostatky druhých lidí," poznamenal Stanislav Přibyl a přiznal, že někdy se až bojí, že kus takové šelmy dřímá i v něm. „Proto je důležité se odvrátit od svých hříchů a jednat podle práva a spravedlnosti. Smíření, za které se modlíme a kvůli němuž se scházíme, to není něco mimo nás, ale v nás. My se musíme smířit s Bohem, s druhými lidmi. A na základě těchto historických událostí si můžeme uvědomit, že máme vedle sebe někoho, s kým nemáme srovnané vztahy. Také že žijeme s lidmi, které bychom měli přijmout, vůči nimž jsme se provinili, je třeba se jim omluvit, něco napravit, požádat o odpuštění a začít znova. Je třeba prosit Boha o pomoc,

protože na to nestačíme sami: smiluj se, Pane, smiluj se nade mnou a zahlad' mou nepravost, stvoř mi čisté srdce. Čisté srdce totiž vidí mne samého a pak teprve posuzuje ty druhé," zdůraznil Stanislav Přibyl. Opak podle něj vede k nedostatku milosrdenství. „Následek pak nemusí nutně znamenat, že někoho nevinného zastřelíme u drážního domku, ale může to být jiný projev nenávisi," upozornil a požádal: „Nemodleme se dnes jen kvůli vinám cizích lidí a za historické oběti jejich násilí, ale vyznejme, že v sobě máme potenciál ubližovat, jsme hříšní a na druhé se díváme skrz prsty a s předsudky. Máme totiž v srdci nepokoj, který může způsobit i velkou tragédii. Prosme o smíření s Bohem a mezi sebou, abychom potom mohli podat ruku smíření druhým. Třeba těm, kdo jsou jenom jiní."

Zraňujeme a jsme zraňováni

Na slova pražského arcibiskupa navázal v závěru generální sekretář Ekumenické rady církví Marián Čop a připomněl, že obrazem, jak mají vypadat naše vztahy a smíření, je život a slovo Ježíše Krista. „Žažíváme spoustu okamžiků ve všedním životě, v práci, v rodinách a mezi lidmi, kdy se zraňujeme a jsme zraňováni. Proto je potřeba smíření, vzájemné úcty, porozumění, poslouchat se navzájem a vědět, že

Na bohoslužbu ve Svoru navázala zahradní slavnost u sousedů. Snímek jmn

jste všichni bez rozdílu stvoření nebeským Otcem," vyzdvihl a nabídl i další krok: „Projevit úctu i těm, kdo si neuvědomují, jak to vidíme ve své víře. To proto, aby naši bližní mohli poznat, že je dobré udělat sebestmírnější krok k pokoji a vzájemnému porozumění. Přeji vám, abyste odevzdávali lidem to, co nám Pán dal, abychom projevovali lásku a pokoj," uzavřel Marián Čop.

Po bohoslužbě pozvali manželé Urbanovi ze sousedství celé shromáždění na zahradu své chalupy, kde bylo nachystané pohoštění od nich, od farníků a „domácího" kněze P. Rudolfa Repky. (jmn)

Arcibiskup Stanislav Přibyl a Brigitta Gottmann u Panny Marie Nanebevzeří v Ústí

Rok smíření v Litoměřicích s oslavou osmdesáti let existence Ackermann Gemeinde

Rok smíření v litoměřické diecézi pokračoval devátou bohoslužbou 19. září přímo v biskupském městě u někdejšího nacistického krematoria Richard. Shromáždění se odtud vydalo také na krátkou pouť k centrálnímu kříži městského hřbitova.

Do Litoměřic zavítali při této příležitosti členové Ackermann Gemeinde z české i německé strany státní hranice, aby na severu Čech oslavili osmdesát let existence spolku. K modlitebnímu shromáždění v areálu někdejšího nacistického krematoria se připojil také atašé německého velvyslanectví Martin Schmidt.

Litoměřice ve stínu války

Válečné i poválečné osudy Litoměřic a širokého okolí popsal na úvod historický medailon Jaroslava Šebka z Historického ústavu České akademie věd. Připomněl v něm, že po mnichovské dohodě byly Litoměřice obsazeny německou armádou a přičleněny k hitlerovské Třetí říši a během dalších dnů muselo z města nedobrovolně odejít více než 5000 českých obyvatel. Od podzimu 1943 se pak pod vrchem Radobýlem začalo s výstavbou rozsáhlé podzemní továrny Richard, určené pro válečný průmysl. Na jaře 1944 vznikl v blízkosti objektu pobočný tábor koncentračního tábora Flossenbürg. Podle odhadů jím prošlo na 18 000 vězňů z celé Evropy, přičemž 4500 jich zde zemřelo na následky nelidského zacházení, podvýživy, špatných hygienických podmínek a nemocí. Připo-

mněl také sousední koncentrační tábor Terezín, který se stal symbolem nacistického genocidního násilí proti židovskému obyvatelstvu a rozsáhlé perzekuce politických a ideových odporců režimu. Po válce je v těchto celách Malé pevnosti vystřídali zatčení Němci z Litoměřic, kteří zde byli internováni.

Biskup Anton Weber

Jaroslav Šebek upozornil také na osobnost biskupa Antona Webera. „V době silící předválečné nacionalizace byl příkladem snah o překonání národnostních příkopů a hledání cest k vzájemnému porozumění. Vyzýval k tomu, aby se každý kněz naučil oběma jazykům, jak češtině, tak němčině, aby jednak mohl dobře zpovídat, ale také učit a vychovávat ve škole,“ popsal historik. Později pak zasáhla nacistická perzekuce i biskupa Webera, který se snažil i přes nacistické omezování věnovat pastorační československému obyvatelstvu. Musel kvůli tomu údajně žádat denně o možnost navštívit tu část diecéze, která se nacházela v protekto-

rátu. I biskup měl být po válce zařazen do tzv. divokého odsunu a jen zásah českých věřících tomu zabránil.

Závěrečná modlitba u kříže na městském hřbitově

Do konce srpna 1945 muselo odejít z Litoměřic kolem 14 000 Němců a z celého okresu dalších asi 30 000. Další tisíce německých obyvatel pak opouštěly region i v následujících měsících.

Svědectví smíšené rodiny

Zkušenost vlastní rodiny z poválečného zacházení s německým obyvatelstvem, včetně smíšených rodin, popsala někdejší ředitelka Hospice sv. Štěpána Monika Marková. Pochází z česko-německé rodiny, kterou krutě zasáhla první válka a pak i poválečný revanšismus. Ač její prarodiče nebyli po válce vyhnáni, pozbyli občanských práv: těžko hledali práci, nesměli uzavřít sňatek a její maminka se narodila bez občanství a práv, kvůli čemuž nesměla chodit ani do školky. „Československé státní občanství obdržela rodina až v květnu 1956. O tom, jak těžké to muselo být, svědčí i to, že jsme se o všech detailech v rodině dozvěděli až před třemi lety — když moje babička zemřela a teta vykládala její dokumenty, které nám ukázala,“ popsala ve svém svědectví.

Nepřizívat předsudky a nemlčet k nespravedlnosti

Apoštolský administrátor litoměřické diecéze, arcibiskup Stanislav Přibyl ve svém kázání zdůraznil, že v Roce smíření přinášíme před Boha oběti nacismu i ty, kterým ublížila poválečná pomsta

a vyhnání. „Jedno bezpráví nemůže ospravedlnit druhé. Vina má konkrétního původce a žádný národ není vinen jako celek,“ uvedl a upozornil, že i dnes potřebujeme „zkoumat, zda v nás nežije pohrdání, zda nepřijímáme předsudky a nemlčíme, když se ubližuje druhým“. Upozornil, že smíření potřebuje pravdu o utrpení i odvahu podat ruku. Opuštění podle jeho slov nelze vynutit, ale je možné o „tuto milost prosit“ a trpělivě vytvářet prostor, kde poroste důvěra. „Děkuji všem, kdo po léta sbližují naše národy,“ připojil Stanislav Přibyl.

Na smíření musejí být dva

Na jeho slova po krátké pouti přes židovský hřbitov až k centrálnímu kříži na litoměřickém městském pohřebišti navázal Martin Schmidt, atašé německého velvyslanectví. Ocenil arcibiskupa Stanislava Přibyla za vytváření příležitostí k prohlubování sousedských vztahů. „V němčině slovo soused obsahuje etymologicky pojem blízkosti. Děkuji Stanislavu Přibylvi jménem svým i velvyslanectví, že vyhlásil Rok smíření a přizval nás k němu. Smíření

je totiž velmi těžká disciplína. Jeho předpokladem je odpuštění a naděje, že druhý člověk se připojí a přidá. Bez druhého není smíření, a proto jsem vděčný všem, kdo této výzvě vyhověli a poskytli nám tuto příležitost jak k usmíření, tak i společné vzpomínce na všechny oběti,“ řekl Martin Schmidt. Marie Bode, místopředsdkyně Ackermann Gemeinde, ocenila nejen připomínku nespravedlnosti i oboustranného utrpení Čechů i Němců. „Není to jen vzpomínání, které nás přivedlo do Litoměřic, ale především úmysl arcibiskupa Stanislava Přibyla usilovat o usmíření a odpuštění vin a další hledání cesty k budoucnosti,“ vyzdvihla. Připomněla v té souvislosti, že Ackermann Gemeinde vzniklo před osmdesáti lety nejen jako podpůrná organizace vysídlelců, ale také jako společenství, které má za hlavní úkol odpuštění a zprostředkování vztahů obou národů. „Od pádu komunismu máme možnost hovořit o tom, co se mezi oběma národy odehrálo, a snažit se díky společnému dialogu najít cestu k sobě a porozu-

Modlitba u hrobu biskupa Antona Webera. Snímky Jana Chadimová / Člověk a Víra

mět si navzájem. Jako maminka dvou dětí, které vyrostly v česko-německém prostředí a jsou Evropany, si přeji, aby nám ta možnost spolu mluvit a řešit nedorozumění v dialogu a vzájemně si naslouchat vydržela,“ uzavřela.

Na samotný závěr bohoslužebného shromáždění využili přítomní nabídky Stanislava Přibyla navštívit hrob „válečného“ biskupa Antona Webera s možností tiché modlitby.

Jiří Nývlt

Válečná a poválečná rodinná historie

V rodině mojí maminky se české a německé kořeny prolétají tak těsně, že je nelze oddělit. Babička, narozená v roce 1930, měla českého tatínka a německou maminku. Její mateřštinou byla němčina, ale národnost měla českou. Dědeček, narozený v roce 1921, měl naopak maminku Češku a tatínka Němce. Doma mluvili česky i německy. On i jeho bratr museli v roce 1941 narukovat do německé armády. Nechtěli, ale odmítnutí znamenalo smrt pro ně i perzekuci celé rodiny.

Válku až do zimy 1944/45 prožil děda v kuchyni na lodích u norského pobřeží. Muže s českými matkami prý nechtěli pouštět ke zbraňím. A na moři byla dezerce obřížnější. V té poslední válečné zimě je torpédovali, řada kolegů zahynula. Děda přežil a zbytek války strávil v zajateckém táboře ve Francii, prý měl vlídnější zacházení, protože mu chodily české dopisy. Domů se vrátil až v polovině roku 1946. Pěšky.

Tady mezitím unikli jeho rodiče odsunu proto, že byli smíšený pár a pradědeček byl důležitý pro stát. Sice ho hned v květnu vyhodili z práce, ale za pár dnů ho přišli požádat, aby se vrátil. První odsuny z jejich vesnice se odehrály na začátku července 1945 s 25kg zavazadlem. I když nebyli vyhnáni, pozbyli členové rodiny občanských práv. Museli nosit bílou pásku. Obtížně hledali zaměstnání. Nesměli uzavřít sňatek. Ale děda s babičkou se milovali. Pak dostali radu: pokud by byla nevěsta těhotná, svatbu by úřady musely povolit. A tak se moje maminka narodila v únoru 1951 — jen necelých šest měsíců po svatbě. Babička sňatkem s dědečkem svá občanská práva pozbyla. Moje maminka se narodila bez občanství a bez občanských práv. Nesměla chodit do školky. Stejně tak moje teta, narozená v lednu 1956. Teprve v květnu téhož roku obdržela celá rodina československé státní občanství.

O tom, jak těžké to muselo být, svědčí i to, že jsme se o všech detailech dozvěděli až před třemi lety — když babička zemřela a teta vykládala její dokumenty. Našla opakované žádosti o občanství, osvědčení o státní a národní spolehlivosti z roku 1948 i dokumenty o navrácení práv z roku 1956.

Dědečkova sestra chystala svatbu již v roce 1941, ale i její milý musel narukovat. Jeho rodina vlastnila jeden z největších statků ve vesnici — a asi právě proto šli do prvního divokého odsunu v červnu 1945. Pratec chtěl odejít dobrovolně s ním, ale rodiče ji prosili, aby zůstala. O nejstarším bratrovi věděli, že zahynul, a děda také ještě nebyl doma. Prý nechtěli být na stará kolena sami. A tak zůstala. Přišla i o nejlepší kamarádku Elizabeth. A o spoustu přátel z vesnice. O dobách odsunu mluvila jen občas, vždy s velkým smutkem. Revolučních gard se tehdy báli i Češi. Taťo naše pratec už se nikdy se nevda. Ale nezahořkla. Byla oporou svým neterím, jejich dětem a v závěru života milující babičkou našim dětem.

Ona i děda si uchovali pevnou víru v Boha a vždycky mysleli víc na druhé než na sebe. Věta „Pán Bůh věci dobře řídí“, kterou jsem od nich často slyšela, mi v kontextu tohoto vzpomínání zní velmi silně.

Chtěla bych tu vzpomenout na jeden konkrétní příběh smíření — na paní Jelínkovou. Z rodinné paměti vymizelo její křestní jméno, ale její svědectví svítí ze vzpomínek velmi silně. Byla to česká židovka, která přežila Terezín i jeden z vyhlazovacích táborů v Polsku a po válce vedla ve vesnici školku. Ta prohlásila, že děti nesmějí pocíťovat následky sporů dospělých — a moji maminku brala do školky a na výlety, i když jí hrozil postih. I ona dokazuje, že smíření začíná odpuštěním a že je možné — krátce po krávdě i po osmdesáti letech. A tam, kde člověk dokáže odpustit, se dějiny přestávají opakovat.

Monika Marková

Modlitba u hrobu biskupa Antona Webera. Snímky Jana Chadimová / Člověk a Víra

Pětidenní duchovní obnovu farnosti v Mostě přijeli nabídnout všem věkovým skupinám tamního společenství redemptoristé ze Slovenska těsně před letními prázdninami.

Na sever Čech zavítal jeden z šesti týmů, který v této kongregaci připravuje exercicie pro farnosti od Litvy přes Slovensko, Moravu (a nyní) až po severozápad Čech.

V Mostě pobývali provinciál P. Jozef Mihok a jeho spolubratr P. Ján Kniez. Pravidlem redemptoristů je, že přicházejí tam, kam je na takovou akci povolají. „Vzhledem k okolnostem si troufám říci, že tady v Mostě to není jen lidský nápad, ale je to inspirované Duchem svatým. Nejdříve nám napsali farníci, kteří od nás dříve slyšeli přednášky. Správce farnosti P. Leo Gallas nás pak pozval, protože měl podobný záměr,“ popisuje P. Mihok a dodává: „Před rokem na misijním kongresu, když jsme domlouvali datum, tak jsme nemohli tušit, že se k odchodu chystá jak duchovní správce, tak že se bude stěhovat i jedna z organizátorek, Barbora Konečná, která se vrací do svého rodiště. Obávám se, že kdybychom to dali na pozdější termín, žádné misie by nebyly.“

Do Mostu se mladá lékařka Barbora vypravila za prací před čtyřmi lety. „Pocházím z Valašska a byla jsem na farní misie zvyklá. V Brumově byli redemptoristé loni, a tak mne napadlo, že právě jejich misijní program může být pro naši mosteckou farnost velmi přínosný; že by bylo dobré lidi znovu zapálit pro víru, obnovit ji a posilnit jejich vztah s Bohem,“ vysvětluje. V novodobé historii Mostu jsou to zřejmě vůbec první farní misie.

Co jsou farní misie?

Farní misie jsou časem duchovní obnovy, exercicie pro celé společenství. Sv. Alfons z Liguori, který redemptoristy založil, si přál, aby řeholníci přicházeli do farnosti i za těmi, kdo si nemohou kvůli zdraví nebo penězům dovolit vycestovat, a mohli tak „doma“ zakusit několik intenzivních dnů života z evangelia. „Během misí se snažíme potkat s co nejširšími vrstvami. I tady v Mostě jsme se proto setkali s dětmi, mladými lidmi, ženami a muži při zvláštních setkáních. Udělujeme svátost nemocných a věnujeme se i nemocným. Program zahrnuje i pomáhající profese a modlíme se s nimi, aby je Bůh posiloval v jejich službě. Každý den jsme slavili eucharistii s tematickými zamyšleními na různá témata. Připravená byla i eucharistická adorace či obnova manželských slibů. Zkrátka

aby každá skupina ve farnosti mohla zažít Boží blízkost, posilu, pokoj, občerstvení a obnovu,“ vysvětluje provinciál. Podle možností také pokaždé připravují i program pro nepokřtěné, pro hledající.

Jak říká Barbora Konečná, lidé ve farnosti často ani netuší, co to vlastně farní misie jsou. „Museli jsme farníkům nejdříve hodně vysvětlovat a včas je pozvat, aby věděli, do čeho jdou, a našli si čas. Máme tu tým asi pěti až osmi dobrovolníků a propagaci jsme řešili dlouho dopředu – třeba aby bylo jasné, že to je pro všechny, zaměřené na celou farnost,“ vysvětluje.

„Bylo nám tu neskutečně dobře“

Mostečtí napsali redemptoristům na poslední chvíli při sestavování plánu na letošní rok. „Chtěli jsme vyhovět také proto, že je to v diecézi, kterou spravuje náš spolubratr Stanislav Příbýl, a druhý důvod je, že území Čech je pro nás teď prioritou po našem odchodu ze Svaté Hory. Generální představený si přál, abychom naše misie upřednostňovali právě na území české církevní provincie,“ popisuje provinciál. Těší ho, že mohli s farními misími dorazit na dosud nejzápadnější místo území své řeholní provincie. „Bylo nám tu neskuteč-

sed povede řeči, že někdo nepřišel na farní misie. Nebo že by motivací bylo, že jdou všichni, tak já musím taky. Zazíváme, že tito lidé jsou vědomě rozhodnutí přijít.“

Co ve farnosti zůstane?

Redemptoristé jsou otevření ke spolupráci i v dalších farnostech. „Velmi rádi budeme k dispozici. V naší provincii momentálně funguje šest misijních týmů. Každý rok máme misijní kongres, kde tyto akce plánujeme. Ne vždy jsme schopni hned vyhovět na konkrétní datum. Takových misí máme v naší provincii každý rok 52 od Litvy až po Most. Je to ale základní forma, kterou uskutečňujeme naše charisma,“ vzkazuje P. Kniez.

A co farníkům v Mostě po návštěvě zůstane? Barbora Konečná říká, že nemá od misí očekávání, že se něco rázem změní. „Chtěla jsem, abychom otevřeli prostor pro Boží působení a nechali na Bohu, co on sám chce konat během těchto misí. My se chceme stát jeho nástrojem. Věřím, že se to podaří,“ říká.

Určitě se tu ale „zabydlí“ ikona byzantského původu Panna Maria, Matka ustavičné pomoci. Její kopie byla celou dobu vystavená v kostele a redemptoristé ji mostecké farnosti nechají. Stejně jako všude jinde.

Jedna z „misijních“ bohoslužeb. Snímek archiv farnosti Most

ně dobře! Byli jsme mile překvapeni, kolik přišlo dětí na misijní evangelizační program. Slavení mše svaté tu je nad očekávání intenzivní, překvapuje nás nízký věkový průměr, jací lidé dorazili,“ přibližuje P. Mihok a říká, že postřehl, že v severních Čechách přicházeli lidé, kteří mají opravdu touhu něco hledat a najít: „Nebyli se jen tak podívat, protože nemají večer program. Nebo že sou-

„Původně pochází z Kréty z třináctého až patnáctého století. Na konci 19. století nám ji svěřil papež Pius IX. s tím, že ji máme učinit známou po celém světě. Všude, kam přicházíme, obraz přinášíme s sebou. Celou dobu ji máme před oltářem a prosíme Panu Marii o ustavičnou pomoc v době misí i poté, až skončí,“ uzavírá P. Ján Kniez.

Jiří Nývlt

Začátek školního roku na církevních školách v litoměřické diecézi

Nový školní rok odstartoval 1. září také na církevních školách, jejichž zřizovatelem je Biskupství litoměřické. Do Gymnázia Varnsdorf a nedalekého Schrödingerova institutu v Jiříkově jej přijel zahájit delegát ad omnia P. Radek Jurnečka.

Na Gymnázium Varnsdorf si první školní den připomínali výročí. První studenti této „školy na hranici“ nastoupili právě před třiceti lety. Letos tam školní rok zahájil spolu se studenty, rodiči, pedagogy a starostou Janem Šimkem delegát ad omnia P. Radek Jurnečka.

Nejdříve navštívil maturitní ročník. Budoucí maturanty povzbudil s žertem. „Když máme maturitu my dva s panem ředitelem Jiřím Jakoubkem, tak ji určitě uděláte taky,“ podotkl P. Jurnečka. Ani ředitel se nezdržel vtipu a vyjádřil naději, že „se s nimi příští září neuvidí zas“.

Radek Jurnečka pak pozdravil primány a jejich rodiče v aule školy. Popřál jim, aby pro ně osm let strávených na gymnáziu nebylo jen školní povinností, ale také obdobím i místem přijetí. „Proto se snažíme zřizovat a mít menší školy s rodinnou atmosférou. Můžete se tu nejen učit vědomostem a znalostem, ale také spoustu užitečných dovedností pro život,“ uvedl.

P. Jurnečka ve Schrödingerově institutu

Na návštěvě v Schrödingerově institutu

Delegát ad omnia P. Radek Jurnečka pak zastoupil apoštolského administrátora litoměřické diecéze, arcibiskupa Stanislava Příbýla, také při tradičním zahájení „nové sezóny“ ve volnočasovém středisku Schrödingerův institut v nedalekém Jiříkově. Zaměstnancům i dětem, kterým toto zařízení zřízené litoměřickým biskupstvím slouží, přál přívětivé a radostné prostředí, které pro ně bude nejen příjemné, ale také je bude formovat.

Schrödingerův institut v Jiříkově je církevní školské zařízení, které funguje jako velké středisko volného času pro celý Šluknovský výběžek. Nabízí desítky kroužků, akademií, táborů a vzdělávacích

programů – od sportu přes hudbu až po výtvarné a komunitní aktivity. Institut vychází z modelu „Promise Academy“ a pomáhá dětem v regionu, kde jsou vzdělávací i kulturní možnosti často omezené. Kromě volnočasových aktivit se věnuje i sociální práci, podpoře rodin a prevenci rizikového chování.

P. Pavel Hudousek

Gymnázium, mateřská i základní škola v Bohosudově

Studenti gymnázia v Bohosudově se shromáždili na letošní první školní hodinu v tamní bazilice Panny Marie Bolestné. Hovořil k nim ředitel Jakub Wiedner, který je povzbudil slovy, že „není důležité být první, ale doběhnout do cíle“.

Na jáhna Jiřího Breue, který studenty nabádal, aby dobře využili čas, který

Zahájení v bohosudovské bazilice

je na gymnázium čeká, navázal P. Pavel Hudousek, který zde spolu s ním vykonává službu školního kaplana. „Čekají na vás nejen úkoly, vědomosti a zkušenosti, ale také přátelství. Někdy radost a veselí vystřídají i těžké chvíle. My křesťané věříme, že na obavy nejsme sami a obojí můžeme svěřit Bohu,“ řekl P. Hudousek. Připomněl, že úkolem školního kaplana

U oktávání ve Varnsdorfu

je také se za žáky, studenty a učitele modlit – a když o to žádali učedníci Ježíše, tak je naučil modlitbě Otče náš. Ten se společně pomodlili. „Přeji vám, aby pro vás nový školní rok nebyl jen o výkonech, ale abyste každý objevil něco nového a zůstali sami sebou. K tomu vám vyprošuji dobro, prosím Boha, aby byl s vámi“ uzavřel P. Hudousek.

Biskupství litoměřické je také zřizovatelem Základní školy svaté Zdislavy v Jablonci nad Nisou (úplná ZŠ s rozšířenou výukou jazyků) a v Litoměřicích je malým dětem k dispozici Mateřská škola sv. Zdislavy.

V aule varnsdorfského gymnázia. Snímky jmn

Kostelník bude mít slávu

Jáhenské svěcení v Kryštofově Údolí

Jakub Disman je první z dvacítky kandidátů jáhenství chystajících se pro službu v litoměřické diecézi, který už přijal jáhenské svěcení. V pátek 24. července za něj proto do farnosti Kryštofovo Údolí dorazil arcibiskup Stanislav Příbyl. Místní pouť tak měla letos nebývalý začátek.

V předvečer „Údolské pouti“ zaplnili nazdobený dřevěný kostel sv. Kryštofa přátelé, rodina, kněží, jáhni a lidé z Kryštofova údolí a širokého okolí. Také mezi

Vkládání rukou

místními a chalupáři se rozkřiklo, že „kostelník bude mít slávu“. Přišli doprovodit Jakuba Dismana v jeho rozhodnutí přijmout jáhenské svěcení a sloužit farnosti napříště nejen jako správce majetku, ale i duchovně.

Služba Kristova služebníka

„Jako biskup mám dnes premiéru. Poprvé světím jáhna. Je mezi námi několik dalších přátel a kamarádů, kteří se už druhý rok připravují a učí, co to znamená být jáhnem,“ uvedl svou promluvu arcibiskup Stanislav Příbyl, apoštolský administrátor litoměřické diecéze. V kázání připomněl, že jáhen není „církvní funkcionář“, ale je vysvěcený především ke službě. „Nebudeš ale patřit do běžného sektoru služeb,“

obrátil se na Jakuba Dismana a doplnil: „Je to služba Kristova služebníka ve jménu Kristově lidem, ve kterých vidíme Krista. Ty nenabízíš lidský produkt, ale víru v Ježíše Krista, který si tě našel, povolal, dal ti nový život ve křtu a spasil tě. On je důvodem, proč tohle všechno děláš,“ připomněl arcibiskup a poukázal i na „cenu“, kterou má Jakub Disman v Božích očích: „Větší než všichni vrahci a spočítané jsou i vlasy na tvé hlavě,“ uvedl arcibiskup a poukázav na mechový zástříh vyvolal smích s konstatováním, že tam přece jen nějaké jsou. Pak zas vážně dodal: „Bůh o nás má větší péči, než si vůbec umíme připustit. Dává nám obraz světa, v němž se jako zlatá nit táhne jeho láska k nám: stvořil nás, usiloval o nás, vede nás k sobě a do Božího království.“ Arcibiskup Příbyl také připomněl, že pokladem, o kterém má nejen nový jáhen, ale všichni pokřtění svědčit, je „víra v nádobě hliněné“. „Jsme nedokonalí jako ta nádoba – to proto, aby se ukázalo, že to, co působí, je Boží moc, nikoliv naše schopnosti,“ připomněl. Stanislav Příbyl také zdůraznil, že jáhenské svěcení je víc než pověření církve: „Je to svátost spojená s milostí. Smysl této službě dává víra, tedy vztah, na kterém stojí: povolávajícího a povoláného. Přeji ti, Jakube, to stále vidět.“

Ustanovení v Kryštofově Údolí

K majetkové správě teď Jakuba Dismanova přibude ještě duchovní péče. Kromě Kryštofova Údolí se nyní stará ve věcech majetku ještě o Hrádek, Chrastavu a další tři farnosti. Ty ale předal knězi příšedšímu do hrádeckého farního obvodu. Jako jáhen bude sloužit právě v Kryštofově Údolí a v Liberci by měl být k ruce P. Františku Masaříkovi.

Po mši svaté čekal na Jakuba Dismana „hobl“, kterého se ujal biskup s kněžími a jáhny, kteří ho takto neformálně přijali „do party“.

Slavnost uzavřelo sázení lip (lopaty se chopili Jakub Disman, arcibiskup Stanislav Příbyl, starostka Kryštofova údolí Jana Blažková a hejtmán Libereckého kraje Martin Půta) a oslava v místním hostinci, kam nový jáhen pozval všechny účastníky bohoslužby. Jak řekl hospodský: na prasátko nad ohněm točené a pivo jako křen.

Sázení lip

Jakub Disman dostal hobla

Veselí se rozšířilo i na pouťové atrakce v sousedství, kam se vypravil i Stanislav Příbyl, který si v Kryštofově Údolí mezi přáteli zjevně odpočinul od povinností pražského arcibiskupa.

Jiří Nývlt

Arcibiskup po slavnosti na poutových atrakcích se starostkou a hejtmánem

Kdo je nový jáhen Jakub Disman?

V pátek 24. července přijal Jakub Disman v kostele sv. Kryštofa v Kryštofově Údolí jáhenské svěcení. Jeho občanským povoláním je advokacie i správa majetku farností. Nyní k tomu přibyla i jáhenská služba.

Jakub Disman. Snímky jmn

Zůstalo mi to v paměti, ale úplně jsem se podle toho nezařídil. Když byla na samém začátku devadesátých let svatořečena Anežka Přemyslovna, nechal jsem se pokřtít. No a po střední škole jsem chtěl jít studovat teologii a vstoupit do semináře. Tatínek mi to zatrhł, možná přesněji nedoporučil, a tak jsem šel studovat práva a toulal se světem. Ale ten plamínek tam pořád byl. Vstoupil jsem proto do kláštera, kde jsem ale zjistil, že to není moje cesta životem. No a pak jsem přišel za Stanislavem Příbylem s nabídkou jáhenské služby. Po studiu a přípravě jsem přijal svěcení v kostele v Kryštofově Údolí, kde už žiju a budu působit.

A do Kryštofova Údolí vás zaválo co?

Koupil jsem tam chalupu, začal tam chodit do kostela, a když pak paní kostelníci táhlo už mnoho let, začal jsem se starat o kostel. Byl jsem tam ustanoven administrátorem farnosti ve věcech majetkových. A teď ve mne dozrálo rozhodnutí dojít až k jáhenskému svěcení.

Už žijete na faře?

Jezdil jsem tam na chalupu a bydlel v Praze, kde vykonávám advokacii, zkrátka mám civilní povolání. Covid mne naučil, že nemusím být přímo v hlavním městě, ale že jsem schopný pracovat z „Kryštofáku“, tak jsem začal na chalupě bydlet víceméně natrvalo. Pak jsem chalupu prodal a začal žít na faře a opravovat ji.

Jaké je a bude vaše církevní pověření?

Prostě služba. K majetkové správě přibude ještě duchovní péče. Kromě

Kryštofova Údolí spravuji nyní ve věcech majetku ještě Hrádek, Chrastavu a další tři farnosti. Ty ale nyní předám knězi, který přijde do hrádeckého farního obvodu. Předpokládám, že jako jáhen budu sloužit právě v Kryštofově údolí a hned vedle je Liberec, kde bych měl být k ruce P. Františku Masaříkovi. Budu k dispozici tam, kde bude zapotřebí a kam mne ordináři pošlou.

Co pro vás vlastně znamená to jáhenské svěcení na cestě životem, kterou jste načrtnul: od varování babičky na Dómském náměstí přes klášter, právnickou kariéru právě až k té církevní službě?

Když jsem se vrátil z osmidenních ignaciánských exercicií, které vedl P. František Hylmar, ukázalo se mi při nich, jak se mé povolání táhlo jako pověstná nit po všech těch klikatých stezkách a cestách. Uvědomil jsem si, že můj život k tomu celou dobu směřoval. A najednou je to tu. Jak o mně řekl otec Stanislav při udílení akolytátu v Jablonném: „Jde do tuhého.“ Po exerciciích se mi vlastně ulevilo, protože jsem tam jel s rozechvěním, jestli jsem toho hoden, jestli to není pro spoustu jiných, vzdělanějších a zbožnějších. Něco ve mně během toho týdne uzrálo: ano, jsi k tomu volán a neboj se.

A jaké jsou vaše rodinné poměry?

Žiju sám. Od té doby, kdy jsem vstoupal do toho kláštera, tak až jsem nesložil věčné sliby, od počátku jsem cítil, že celibát je forma života pro mne – a tak se toho držím. (jmn)

Naše diecéze je v pražském semináři zastoupena ještě spirituálem **P. Radkem Vašínkem**.

„Moc vás prosíme o modlitbu za všechny bohoslovce, kterých má letos naše diecéze požehnaně, a za všechny dosavadní modlitby děkujeme,“ vzkazuje čtenářům Zdislava Matouš Marek.

(jmn)

Spirituál P. Radek Vašínek a naši bohoslovci Marek Láska, Matouš Marek a Samuel Sitkanič.

Začátek nového formačního roku u bohoslovců

Do nového akademického a formačního roku vstoupilo při své cestě ke kněžské službě celkem šest mladých mužů. Ne všichni bohoslovci však zamíří přímo do pražského semináře.

Ostříleným hráčem bohosloveckého týmu je **Marek Láska** z Rychnova u Jablonce nad Nisou. Čtvrtý rok svého studia stráví nikoli v Praze, jako léta předešlá, ale v rámci Erasmu bude studovat ve Vídni a pokračovat ve formaci v tamním semináři.

Loňský přírůstek do litoměřické diecéze ze Slovenska – **Samuel Sitkanič** – dokončuje studia v Košicích (částečně dálkově, částečně prezenčně) a v pražském semináři zahajuje čtvrtý formační rok. Protože z litoměřické diecéze nepochází,

našel svůj domov ve farnosti Chomutov. Benjámínkem mezi litoměřickými bohoslovci zůstává **Matouš Marek**. Přes zdravotní komplikace, které ho v uplynulých měsících provázely, pokračuje třetím rokem ve své přípravě ke kněžství v pražském semináři i na zdejší fakultě.

Nové přírůstky letošního roku jsou celkem tři – dva Janové a jeden Martin, dva jsou z Mladé Boleslavi a jeden ze Šluknovského výběžku. Do pražských Dejvic, tedy do semináře, se stěhuje **Jan Němeček**. Po roce služby v Centru života mládeže v Příchovicích začne svoje studium na teologické fakultě a první rok seminární formace.

Martin Macháček a **Jan Jiřinec** nastupují do Teologického konviktu, tzv. „nultého“, tedy přípravného ročníku v Olomouci, kde zahájí svoji přípravu.

Kandidáty jáhenství přijal Stanislav Příbyl do služby lektorátu

Další krok k jáhenskému svěcení udělal v rámci své přípravy devatenáct kandidátů trvalého diakonátu v litoměřické diecézi. Do služby lektorátu (a v jednom případě akolytátu) je v pátek 5. června přijal apoštolský administrátor diecéze, arcibiskup Stanislav Příbyl, při formálním setkání celých rodin těchto čekatelů jáhenství.

Kostel Nejsvětější Trojice v Jiřetíně pod Jedlovou připomínal při bohoslužbě spíše vikariátní setkání rodin. Arcibiskup totiž od začátku formace trvalých jáhnů avizoval, že si přeje, aby do přípravy na svěcení těchto mužů byly zapojené i manželky a nejbližší rodinní příslušníci, včetně jejich dětí.

Každému z kandidátů předal arcibiskup při bohoslužbě do rukou symbolicky lecionář, tedy liturgickou knihu obsahující biblická čtení pro mši svatou a bohoslužby slova. „Přijmi Písmo svaté; buď

Božímu slovu věrný a předávej je tak, aby si stále více podmaňovalo lidská srdce,“ řekl arcibiskup každému z nich. Všem pak popřál, aby byli „nositeli Písma“, a obdrželi od něj příslušný dekret, jímž je pro tuto službu formálně ustanovil.

Jak Stanislav Příbyl připomněl, „trvalý jáhen má být mužem Slova“. Lektorát ho oficiálně uvádí do služby Písmu – nejen při liturgii, ale i v osobním životě a studiu. Je to závazek, že Boží slovo bude středem jeho života. Arcibiskup předal kandidátům stále pověření k předčítání Božího slova (kromě evangelia) – jedná se o první krok k liturgické službě, která se po svěcení u jáhna rozšíří o předčítání evangelia a pronášení homilie.

Podle církevního práva je udělení lektorátu také povinnou součástí přípravy ke svěcení. Kodex kanonického práva (kán. 1035) říká: „Před přijetím jáhenství musí kandidát obdržet a po určitou dobu vyko-

návat službu lektora a akolyty.“ Služba lektora umožňuje kandidátovi i církvi ověřit, zda je připraven na veřejnou službu a zda má potřebnou zralost, klid, schopnost komunikace a vztah k liturgii.

„Je to také okamžik, kdy kandidát poprvé přijímá trvalou církevní službu. Je to tedy viditelné znamení, že církev s ním počítá a že on sám přijímá odpovědnost,“ vysvětlil Stanislav Příbyl.

Budoucí jáhny povzbudil, aby se také snažili být styčnými osobami mezi věřícími a knězem, byli svorníkem společenství farnosti a pomáhali knězi. Kladl jim také na srdce, že lektorát nespočívá jen v předčítání Písma, ale také aby „o něm rozjímali a žili jím“ – vyzdvihl tak rozměr služby lektorátu pro duchovní život kandidátů jáhenství.

(jmn)

Z přijetí do služby lektorátu. Snímky Jan Policer / Člověk a Víra

Kněží, jáhni a synoda: Jaké by mělo být naše společenství a nový biskup?

Další kolo realizační části synody se při setkání kněží a jáhnů litoměřické diecéze s apoštolským administrátorem, arcibiskupem Stanislavem Příbylem, uskutečnilo v pondělí 15. června týdne v biskupském městě.

Arcibiskup Příbyl popsal svou současnou situaci jako „dojíždění do Litoměřic“ a členům presbyteria řekl, že se mezi nimi „cítí dobře“. Stav vedení diecéze shrnul slovy: „Čekáme na nového biskupa a nový nuncijs je zatím v Kuvajtu a přijede v září.“ (Do České republiky dorazil 3. 9. – pozn. red.)

Dvě synodální otázky pro kněze a jáhny
Jáhen Michal Oleksák, který má realizační část synody na starosti, předložil kněžím a jáhnům dvě otázky: jak vnímají svou službu ve společenství s biskupem a jaká kritéria považují za důležitá pro výběr nového diecézního biskupa. Arcibiskup Příbyl hned v úvodu nabídl, že odpovědi na druhou otázku předá i nuncijs, který bude proces výběru nového litoměřického biskupa organizovat.

Napětí mezi hierarchií a společenstvím
Z odpovědí během dvou kol naslouchání a následných příspěvků se postupně vyprofilovaly klíčové teze. Kněží a jáhni vnímají svou službu ve vztahu k biskupovi v napětí mezi hierarchií a společenstvím. Silně přítomné je vědomí úcty a poslušnosti, zároveň však i přání spolupracovat týmově ve „sdílené odpovědnosti a dialogické poslušnosti zakotvené ve vzájemném respektu a důvěře“.

Vztahovost jako základ služby
Vztahovost se ukazuje jako zásadní rovina: kněží zdůrazňují potřebu blízkosti biskupa, osobního kontaktu, přátelskosti a naslouchání. Padaly formulace jako „být spolu jako tým“, „harmonie jako struny na kytarě“ či „rodinný charakter diecéze“. Vztah je vnímán jako podmínka funkční služby, nikoli jen její doplněk.

Důvěra, prostor a komunikace
Silně zaznívala potřeba důvěry a prostoru pro službu. Důvěra ze strany biskupa posiluje loajalitu a umožňuje rozhodovat v oblasti svěřené odpovědnosti. Kněží oceňují otevřenou komunikaci, dostupnost a možnost sdílení, stejně jako si-

tuace, kdy biskup skutečně naslouchá a nechá se inspirovat.

Společné poslání a duchovní rozměr
Společné poslání chápou kněží a jáhni jako spolupráci na hlásání evangelia, s důrazem na orientaci na potřeby lidí. Nechyběla ani duchovní rovina služby: kněží připomínali, že služba není jen organizační, ale zahrnuje společné rozlišování a spolupráci s Duchem svatým. Biskup je vnímán jako ten, kdo má dar širšího rozlišování.

Kritéria pro výběr nového biskupa
Ve druhé otázce – kritéria pro výběr nového biskupa – se jako nejsilnější vrstva objevily duchovní a vnitřní kvality. Kněží zdůrazňovali, že biskup má být muž modlitby, otevřený Duchu svatému, schopný rozlišování a nesoucí „ovoce Ducha“. Bez této roviny výkon služby byl označen za neudržitelný.

Duchovní a lidské kvality kandidáta
Důležité jsou také lidské a vztahové kvality: lidskost, přístupnost, schopnost přátelství a naslouchání, a především to, aby měl rád lidi, kněze i diecézi.

Ve stylu vedení se objevila potřeba odvahy rozhodovat, ale zároveň neautoritativnosti, schopnosti spolupráce, výběru spolupracovníků, delegování a modernizování. Vztah ke kněžím a jáhnům má být založen na podpoře, důvěře, naslouchání a prostoru pro službu, s oceněním role jáhnů a schopností pracovat s různými povoláními.

Zakotvenost v diecézi a otevřenost světu
Důležitá je také znalost místního prostředí, schopnost sžít se s diecézí, porozumět

„severočeské specifičnosti“ a být otevřený laikům, společnosti i světu mimo církev.

Kněží zdůraznili potřebu moderního, současného myšlení, schopnost „držet ruku na tepu doby“, rozumět dnešní spiritualitě a komunikovat srozumitelně. Nechyběla zmínka o psychické odolnosti, schopnosti unést tlak a realistickém pohledu na lidskou křehkost.

Průřezová témata obou okruhů
Napříč oběma otázkami se jako průřezová témata ukázaly vztahovost, důvěra, blízkost, přátelství a komunikace. Napětí panuje mezi autoritou a synodalitou: hierarchické uspořádání je doprovázeno potřebou dialogu, spoluúčasti a sdíleného rozlišování. Kněží i jáhni zdůrazňují, že biskup má být nejen funkce, ale především člověk, který je blízko, naslouchá, rozlišuje a rozhoduje v Duchu svatém. Společné poslání je orientováno na Boží lid i na obyvatele severu Čech: přivádět k Bohu, dávat naději a komunikovat evangelium srozumitelně v realitě dnešního světa.

(jmn, mom)

Synodální setkání diecézního kléru s arcibiskupem. Snímek Monika Marková

Do vedení Diecézního centra pro rodinu přichází Monika Marková

Z vedení Hospice sv. Štěpána přichází na litoměřické biskupství Monika Marková. Od srpna ji apoštolský administrátor diecéze Stanislav Příbyl pověřil vedením Diecézního centra pro rodinu. Jaké má plány?

Z hospice na biskupství. Proč?

Nechci být patetická, ale bylo to Boží volání, které jsem zprvu vůbec neslyšela. Když se v únoru 2024 sešla poprvé Diecézní pastorační rada, seznámil nás biskup Stanislav Příbyl s výsledky výzkumu návštěvnosti bohoslužeb. Hovořil tam o nutné kategoriální pastoraci, tedy o potřebě věnovat se důkladněji některým skupinám v církvi nad rámec farností. Podobně jako to dělá Diecézní centrum mládeže. Šlo mi hlavou, jak by mne to vlastně bavilo a těšilo něco takového dělat a rozvíjet. Pak jsem sama sebe umravnila, že jsem přece ředitelka Hospice sv. Štěpána a to je moje životní poslání. Jenže potom jsem začala mít zdravotní těžkosti. Byla jsem ředitelováním přetížená, zjistila jsem trochu bolestně, že opravdu potřebuju změnu a že dál řídit hospic nebudu moci. Dělal jsem to dlouhých třináct let a byla to velká nálož: vedení lidí, veliké projekty a zodpovědnost za hodně peněz. Byla jsem opravdu hrozně unavená. A tak jsem se rozhlížela kolem sebe, co by mě těšilo a bavilo.

A tehdy jsem si vzpomněla na to hnutí myslí, na to volání, které jsem pocítila při té pastorační radě. Tenkrát jsem to vůbec nevzala do modlitby, nijak jsem o tom víc nepřemýšlela s Pánem Bohem. A tak jsem s tím prostě začala. Jako blesk z čistého nebe do toho přišla nabídka Stanislava Příbyla, zda bych se do toho nechtěla pustit. Ještě nebylo úplně jasné, že by to mělo být Centrum pro rodinu, ale pak to tak vykristalizovalo. Dva měsíce jsem se za to modlila a přemýšlela o tom, jestli to je vůbec možné po třiceti letech v hospici a ve zdravotnictví udělat takový skok někam úplně jinam. Kývla jsem.

Jaká je vaše představa? Jak by se mělo centrum rozvíjet a fungovat?

Zažila jsem v hospici, jak je rodina důležitá v krizových situacích. Viděla jsem, že v rodinách, v nichž o sebe lidé navzájem a o své vztahy pečují, těžké životní situace zvládají mnohem lépe. Viděla jsem, že kde jsou pozorní k vzájemnosti a jeden ke druhému, kde patří k identitě rodiny starost o kvalitu vztahu, tak to přináší stabilitu. Potvrzují to i všechny sociologické výzkumy.

Mám dobrou zkušenost s tím, když projekty nevznikají u jednoho člověka, ale dá se víc hlav dohromady. Určitě budu dělat, co si představuje pan biskup a generální vikář, tedy delegát ad omnia, že by se v naší diecézi pro rodinu mělo konat. Jistě chci navázat na dosavadní práci manželů Růžičkových například v doprovázení lidí v přípravě na manželství. To jsou ale služby pro lidi, kteří přináleží ke katolické církvi, žijí s ní a chtějí uzavřít svátostné manželství nebo manželství v kostele. Chtějí se na ně nějak připravovat. Ale mám pocit, že tímto často končí, že nemáme moc na zřeteli, že o vztah je třeba pečovat dál, nějak ho rozvíjet. Existují skvělá Manželská setkání a další aktivity, ale ne každý o nich ví, a ne pro každého jsou dostupné. Chtěla bych pozornost od přípravy na manželství rozšířit. Líbí se mi praxe doprovázení mladých manželů v prvních letech po svatbě, které se v některých diecézích dělá. Přijde mi to hodně užitečné.

Více hlav dohromady, to zní jako výzva.

Vytvořila jsem dotazník, který je k dispozici na webu dltm.cz. Moc ráda bych jeho prostřednictvím zjistila, co všechno si rodiny a manželé v naší diecézi přejí, co by potřebovali. Moc prosím o jeho vyplnění! Ze zatím došlých odpovědí se ukazují i další oblasti, které mne vlastně ani nenapadly. Třeba potřeby rodičů dětí s těžkým postižením nebo těch, kteří pečují o své na pomoci velmi závislé rodiče nebo jiné blízké členy rodiny. Dostávají se do duchovní i sociální izolace – nemají šanci ani dojit někam do společenství, dostat se na nějakou pouť a někdy to mají těžké i se životem ve farnosti. Napadá mě v této chvíli, že by bylo dobré vytvořit i nějaký prostor pro online setkávání s duchovní tematikou a s možností sdílet svoje témata a těžkosti.

Máte už nějakou koncepční představu, do které tohle všechno zasadíte?

Nyní se mi to jeví jako takové tři hlavní linie. První coby podpora funkčních a dobrých aktivit v diecézi, které už existují, jejich síťování a informovanost, aby ti, kdo by z nich mohli těžit, je mohli využívat. Druhá linie bude vytváření nových programů podpory a duchovního růstu – jeden nápad jsem už zmínila. I to by mělo především sloužit lidem, kteří „jsou v církvi“. A třetí linie by měla mířit s pro-rodinnou tematikou i mimo naše společenství, mít přesah a být zajímavá a prospěšná i pro ty manžele a rodiny, kteří se k církvi nehlásí. Svým způsobem by tato péče mohla působit i pre-evangelizačně.

Jakou pozici má mít Centrum pro rodinu v rámci standardní farní struktury církve?

Podpůrnou a rozvíjející. Nemá nic nahrazovat, ale podpořit konkrétní a funkční aktivity. Nebo pomoci rozdmýchat, co se třeba hůř daří. Mám jeden příklad. V nejmenované farnosti se scházelo společenství manželů a pan farář cítil potřebu u toho být. Když měl dovolenou, tak se společenství manželů nesešlo. Bývalo to od sedmi večer a většina rodičů přicházela unavených a spíš si chtěli popovídat o svých těžkostech, vzájemně se podpořit, pomodlit se za sebe i za své děti. A pan farář tvořil v dobré víře program, v němž byl těžištěm růženec a těžká témata z Písma. Postupně tam lidi přestali chodit, a to společenství zaniklo. A ten kněz dnes říká, že rodiny v jeho farnosti se nechtějí scházet. Tak to ale úplně není: poptávka se nesešla s nabídkou.

Jak tomu rozumět?

Je to ilustrace toho, že manželé a rodiny potřebují prostor pro to se scházet, že jsou schopní si spoustu programů vytvářet sami – třeba s metodickým vedením, nahozením témat nebo nabídkou dobrých přednášejících ze strany centra. Od kněze potřebují duchovní doprovázení, ne nutně vedení společenství. Přijde mi to hodně korespondující se synodální cestou:

Monika Marková

každý bychom měli dělat to, na co máme dary. Proto je na místě povzbudit rodiny ve farnostech, aby v nich hledaly zázemí a místo – s duchovním doprovázením kněze. Vytvořit svépomocnou strukturu a pomáhat manželům rozvíjet a žít naplno své povolání.

Co budou takové první věci, které se teď musí stát?

Už jsem založila facebookovou stránku, kde je také možné dohledat dotazník, o jehož vyplnění prosím. Také budeme mít svůj „rodinný“ prostor na diecézním webu. To ale chvíli potrvá. Zbývající týdný a měsíce letošního roku budou hodně o komunikaci s aktivními lidmi ve farnostech a s kněžími. Chci navštívit kněze na vikariátních konferencích a představit jim sebe i záměry centra a pozvat je ke spolupráci. Chtěla bych od nich zjistit, co v této oblasti potřebují, jak o rodinách přemýšlí, kde se rodiny scházejí a co se kde daří. Chci se zasiťovat s ostatními diecézními centry pro rodinu u nás a inspirovat se jejich dobrou praxí.

Zároveň mám schůzku s ředitelkou Diecézní charity Litoměřice ohledně dobrovolníků, protože je mi jasné, že spousta

lidí dělá službu pro manžele a snoubence dobrovolně ve svém volném čase, a já bych moc chtěla, aby měli minimálně pojištění, nějaké odměny, aby věděli, že církev si váží toho, že svůj čas dávají k dispozici. Takže to zkusíme vymyslet v rámci dobrovolnického centra.

Velmi mi leží na srdci zmíněná „sendvičová generace“ těch, kdo mají malé děti a už pečují o své stárnoucí rodiče. Možná to bude takový první počín, že bychom udělali víkend nebo setkání pro ně, které by mělo duchovní i relaxační náplň. Uvidíme.

Prý jste se rozhodla také se vybavit formálním vzděláním, tedy studovat.

Přihlásila jsem se ke studiu teologie na pražské katolické teologické fakultě, protože jak jsem si v hospicovém tématu byla velmi jistá v kramflecích, tak pro vedení Diecézního centra pro rodinu mám pocit tekutých písků pod nohama. Potřebuji doplnit formální vzdělání.

(jmn)

Loučení s přáním svěžího větru do plachet

Když se řekne Diecézní centrum pro rodinu, znamenalo to dosud v litoměřické diecézi práci manželů Ivany a Františka Růžičkových z Krupky. Dlouhá léta připravovali programy, které usilují o pochopení úlohy muže a ženy, rozvinutí přirozených vztahů manželů a kladou důraz na dobré a přívětivé klima v široké rodině. Asi nejznámější jsou manželská setkání, víkendy pro ženy, víkendy pro muže, přípravy snoubenců a cyklus víkendů pro otce a dospívající syny. O předání štafetového kolíku ve vedení centra jsme hovořili s Ivanou Růžičkovou.

Jak dlouho jste se s manželem věnovali rodinám v rámci diecézního centra pro rodinu?

Od druhého října 2002, kdy jsem nastoupila na biskupství jako pastorační asistent a Diecézní centrum pro rodinu jsem zakládala. Byla to doba, kdy se tato centra pro rodinu ve všech diecézích teprve rodila, je to bezmála čtvrt století. Tehdy byl biskupem Josef Koukl, který mi tuto práci nabídl. Po celou dobu fungování centra až doposud jsem byla jediným zaměstnancem, manžel v něm pracoval jako dobrovolník. V mém odchodu není třeba hledat nic jiného, než že jdu prostě do důchodu. Máme osm vnoučat, a tak je čas napřít síly i ve vlastní rodině.

Co se vám za tu dobu povedlo, co vás těší?

Velký projekt Manželských setkání, který jsme vedli celých dvacet let. Na skromné poměry a prakticky bez finanční podpory to byl opravdu

úspěch. Nebyl to úspěch náš, ale celého velikého týmu, který pomáhal. „Manželáky“ jsme po dvaceti letech vedení předali. V roce 2021 se konal první kurz s novým vedením. Pořádají ho nyní lidé, kteří s námi tu „manželskou“ káru táhli a věděli si rady, jsou v tom prostředí kovaní a zkušení. Byl to tedy odchod s lehkým srdcem. Dělat to dvacet let – to už je strašně moc a viděli jsme, že už to chce nový vítr do plachet, jiné nápady, nové lidi.

Velkou radost nám také dělá příprava snoubenců, včetně vzdělání párů, které snoubence připravují. Povedlo se nám také vytvořit velké společenství mužů i společenství žen a pořádat pro ně víkendy. Prostě dávat lidem dohromady, to nám dělá velkou radost. Byla to moc krásná práce.

Manželé Ivana a František Růžičkovi

A nerada bych zapomněla na projekt Otec-syn. Je to pět víkendů pro táty s dospívajícími syny, s příhláškami vyhlašovanými vždycky na sv. Jana Boska v 19. 00. Na konci prázdnin jsme uzavřeli ten letošní běh netradičním duchovním cvičením pro všechny absolventy víkendových setkání. V tom ještě manžel pokračuje se svým týmem. Skvělé na té práci v centru bylo, že jsme pracovali s motivovanými lidmi, kteří mají o programy zájem. V tom je to bezvadná práce.

A jak to bude teď?

Jsem ráda, že rodinnou agendu bude mít pod palcem zrovna Monika Marková. A je dobře, že to po nás vezme zrovna ona. Už jsme měly setkání, kde jsme si vyjasňovaly, jaké projekty jsou funkční a v běhu, ve kterých by mělo centrum pokračovat. Trošku se bála, že by měla pořádat víkendy pro muže a víkendy pro otce a syny, tak jsem ji uklidnila, že to nebude nutné, že to půjde dál za mým manželem.

A co byste rodinnému centru přála?

Totéž, co jsem přála novému vedení Manželských setkání: nový a svěží vítr do plachet. Aby se dařilo vymýšlet a uskutečňovat další projekty, které podpoří rodiny, rodinný život, manželské a partnerské vztahy, aby se rodinám žilo lépe. A moc přeji Monice, nové vedoucí Diecézního centra pro rodinu, aby našla mnoho ochotných pomocníků, aby jí práce v centru přinášela radost a aby cítila komunitní podporu. Ať dobrý Bůh celému dílu žehná a opatruje je.

(jmn)

V Bousově mají komunitní centrum přímo v kostele

V Dolním Bousově mají od půli prázdnin přímo v kostele sv. Kateřiny Alexandrijské požehnané Komunitní centrum Kateřinka. Místní farnost totiž k vybudování takového zázemí neměla žádné jiné prostory.

Místní společenství dosud mělo k dispozici pouze kostel, který byl před celkovou rekonstrukcí interiéru. Na farní pastorační radě se proto před lety pustili do diskuse: kde se setkávat v nějakém útulném prostředí i s lidmi, kteří s farností nežijí. „Napadlo nás, že by bylo možné nějak využít prostor pod kůrem. Dispozičně se to úplně nabízelo,“ vzpomíná P. Václav Novák, který do farnosti dojíždí ze Sobotky.

A tak se spolu s dalšími spolupracovníky pustil do přípravy projektové dokumentace a shánění finančních prostředků. Pro takovou stavbu bylo nutné statické zajištění stropu traverzami, výměna zhlaví trámů, odstranění stávajících podpěr a kvůli teplotě také vložení izolace. Do „podkří“ bylo pro nové společenské zázemí kostela zapotřebí zavést také vodu, kanalizaci a plyn.

Součástí hrubé stavby byla i nová podlaha s izolací a rozvodem topení a sítě. „Nezapomněli jsme ani na vestavbu kuchyňky a sociálního zařízení,“ popsal kněz. Celý prostor byl izolován od chrámového vchodu novým zádveřím a od hlavní lodi kostela prosklenou přepážkou pod klenbou kruhky. „V neposlední řadě jsme museli pamatovat na vybavení a mobiliář, abychom to tu mohli začít využívat,“ doplnil P. Novák. Ještě před oficiálním otevřením se zde již konala Noc kostelů, představení knížky poezie místních autorů a autorský pořad básní a písní. „V září jsme propůjčili prostor na setkání s pozůstalými, jejichž příbuzní byli klienty domácí hospicové péče Spokojený domov, místní baráčeknická obec si zde uspořádá výroční zasedání a věříme v navázání spolupráce s místní školou a školkou. Prostor je k dispozici ke všem vzděláva-

cím, kulturním a dalším akcím, které nějak neodporují křesťanským hodnotám,“ popisuje plány Václav Novák.

K samotnému otevření a požehnání prostoru arcibiskupem Stanislavem Příbylem v prvním srpnovém týdnu však vedla dlouhá a místy i trnitá cesta: projektová dokumentace, stavební a výběrové řízení a pak i změny v projektu, mezi něž patřilo nové okno na jižní straně nebo změna vytápění. Ta také přinesla komplikaci v podobě zamítavého stanoviska památkářů na odkouření plynového kotle přes zeď. I to se podařilo překonat, a tak má nyní farnost k dispozici moderní multifunkční zázemí, které stojí prakticky uvnitř kostela.

Celý projekt vyšel zhruba na sedm milionů korun. Peníze se podařilo získat nejen mezi velkými i menšími pravidelnými dárci, ale především z prostředků EU, konkrétně z 16. výzvy Památky (IROP) ITI Mladá Boleslav ve výši přesahující pět milionů korun. „Snažíme se vyhledávat zdroje a velmi nám pomohl projektový manažer Lukáš Tomko. Povedlo se to však i díky solidaritě sousedního kněze, P. Pavla Macha, který chtěl žádat na svůj kostel, ale od této žádosti nakonec ustoupil,“ potěšilo soboteckého faráře. Výsledkem se podařilo dosáhnout také díky Středočeskému kraji, který podporuje obnovy památek se společenským využitím – v tomto případě necelým jedním miliónem. Na mobiliář přispěla Nadace Škoda Auto (200 000 Kč), dále Nadace Via (100 000 Kč), podařila se i spolupráce s bankovní skupinou UniCredit v programu Gift Maching a na stavbu přidalo peníze i město Dolní Bousov.

Jiří Nývlt
Snímky archiv farnosti

V Rumburku opravují Loretu už dvacet let

Turisté a návštěvníci Lorety v Rumburku měli o prázdninách jedinečnou možnost dívat se pod ruce restaurátorům při opravách vzácných soch. Letošní sezóna postupných oprav je jubilejní, dvacátá v řadě.

Z lešení a jen ručním jeřábem a heverem se musí nejprve snést na zem jednotlivé plastiky. Do prostoru rajského dvora by se totiž žádný stroj nedostal. Pak restaurátoři spustí na sochy proudy horké tlakové vody, aby je očistili od holubího trusu, nečistot, druhotně přidaného pigmentu a různých pokusů o konzervaci. Poté na plastiky a do každého nejmenšího detailu nanášejí vrstvu blátivé drti z papíru a destilované vody. „Říká se tomu odsolování, při kterém tato směs vytahuje z pískovce nečistoty a soli. Ta hmota je původně světle šedavá, ale několik dní po aplikaci, když ji sloupneme ze soch, je úplně hnědá,“ vysvětluje kamenosochař a restaurátor Martin Gočálovský. V rumburské Loretě tak očistil už dvanáct soch, které také zpevňuje a doplní jim všechny zvětralé části a detaily. Plastiky pak putují zpět do opravených výklenků.

Celý proces mohou přitom sledovat návštěvníci areálu, do něhož každoročně zavítá na deset tisíc lidí. Příjmy ze vstupného pokrývají náklady na další opravy. „Čeká nás ještě celá oprava interiéru. Ale můžeme žádat jen po menších částkách o pomoc z programu Záchran architektického dědictví. Musíme si totiž vydělat nebo nastřádat na spoluúčast. Každý rok tak proběhnou opravy zhruba za jeden milion korun,“ popisuje rumburský duchovní správce P. Jozef Kujan a říká, že z počtu návštěvníků a jejich zájmu v tomto pohraničním městě mají velkou radost. Památku provozuje farnost společně s místním muzeem, které zajišťuje i průvodcovskou službu. „Teď mi hlásili, že během léta padl rekord. Přišlo za den 120 lidí,“ doplňuje P. Kujan.

Dvanáctého září čekaly obyvatelé Rumburka a jejich hosty Loretské slavnosti, které připomínají výročí posvěcení Lorety. Obnovili je až po miléniu. Nejprve se tu scházela farnost a věřící slavili posvěcení před kaplí u venkovního oltáře. Postupně se liturgické slavení rozrostlo až na lidovou veselici, do které se zapojilo město a další hosté. Přidaly se kulturní akce, hudba a dokonce i tanec v dobových kostýmech, přijeli prodejci knih a regionálních výrobků. „Když už to vyžadovalo velkou organizační práci, tak se k nám přidala městská kulturní zařízení – teď to organizuje město a muzeum s farností a jsou to opravdu velké slavnosti. Jejich součástí je i sobotní ranní mše svatá a vše pak uzavře večerní pobožnost s loretskými litaniemi,“ popisuje místní kněz.

Nekonečný příběh oprav

Jak říká P. Kujan, zkušenost už ukázala, že opravy nikdy neskončí, protože kapli obklopuje velký areál, který je nutné průběžně udržovat. „Příští rok se chceme pustit do střechy na kostele a bude to na mnoho let. A co se před lety opravilo, začíná zase chátrat. Rádi bychom obnovili původní barokní odvětrání křížové chodby a zdí, protože není funkční a není divu, že se tu drží vlhkost, která památku ničí,“ říká místní duchovní správce.

Rumburská Loreta patří k nejsevernějším loretským kaplím v Evropě – často se uvádí, že je nejsevernější od Alp. Tento unikátní barokní soubor vznikl v letech 1704–1709 a tvoří jej Svatá chýše, ambis s kaplemi a přilehlý klášterní kostel sv. Vavřince. Inspirací byla slavná Loreta u Ancony, ale rumburská podoba je výjimečná svou bohatou sochařskou výzdobou, která patří k nejcenějším barokním dílům v severních Čechách.

(jmn)

Opravy Lorety Rumburk. Snímky jmn

Požehnání opravené fary v Třebenicích

Zrekonstruovanou faru v Třebenicích v pátek 7. srpna společně požehnali arcibiskup Stanislav Přibyl a místní duchovní správce P. Lukáš Hrabánek.

Arcibiskup přijel do Třebenic nejprve společně s farností slavit mši svatou.

Obnovy se v Třebenicích dočkaly prostory v přízemí, které budou napříště sloužit jako farní sál, tedy místo pro setkávání, přednášky, duchovní obnovy a přípravy na svátosti. Opravit se podařilo i zázemí – kuchyňku a sociální zařízení. Rekonstrukcí prošly i další místnosti v patře.

„Není to v naší diecézi obvyklé. Na faře buď bydlí kněz, nebo se prodá. Využití trebenické fary pro místní komunitu i pro bydlení je moc hezké. Rád bych za takový nápad místnímu duchovnímu správci P. Lukáši Hrabánkovi poděkoval," uvedl arcibiskup Stanislav Přibyl při žehnání opraveného interiéru.

Kaple a farní sál

„Každá doba vyžaduje něco jiného. Například jeden z mých předchůdců, P. Josef Horký, dlouholetý trebenický farář, výrazná osobnost města mezi válkami, se věnoval spolkové činnosti s ochotníky nebo v tělovýchovné organizaci Orel a vytvářel tak pro tuto činnost i zázemí. Pokusil jsem se prostory fary ‚aktualizovat‘. Naše farnost potřebuje nejen kostel, ale také místo právě pro společenská setkávání," popsal současný duchovní správce farnosti P. Lukáš Hrabánek, který sídlí na faře v Libochovicích.

Na faře se povedlo opravit také kapli, kde budou probíhat některé bohoslužby v zinním období. „Nově jsme instalovali i topení, takže kaple bude napříště temperovaná," doplnil P. Hrabánek.

Na rekonstrukci farní budovy si musela vzít farnost úvěr ve výši 3,4 milionu korun, který bude splácet patnáct let.

Centrum života i místo násilné smrti kněze

Fara byla v době působení zmíněného P. Josefa Horkého živým cen-

trem kultury – což mu přinášelo i kritiku od části obyvatel – zejména socialistů a německých nacionalistů. Nakonec se stal obětí nacistické perzekuce a zemřel v Dachau. Jeho život připomíná loni odhalená pamětní deska na fasádě farní budovy.

Druhým známým knězem, který ovlivnil život farnosti svým působením a mj. péčí o potřebné, byl P. Ladislav Kubíček. Byl vyhlášený svou laskavostí, otevřeností a tím, že nikdy neodmítl nikoho v nouzi. Také on má bustu na průčelí fary. Zemřel přímo v této budově 11. září 2004 při loupežném přepadení. Pachatelé byli dva mladíci z okolí. Kubíček je přistihl při krádeži – a místo toho, aby je udal, jim dal peníze a nabídl, že mohou odejít. Oni ho však napadli, zranili, pobodali, polili hořavinou a zapálili. Zemřel na následky tohoto útoku, oba pachatelé byli odsouzeni k mnohaletým trestům odnětí svobody.

(jmn)

Snímky z žehnání fary v Třebenicích Jana Chadimová / Člověk a Víra

Soud v Litoměřicích rehabilitoval kardinála Trochtu kvůli internaci

Okresní soud v Litoměřicích vynesl ve čtvrtek 1. října 2026 pravomocné usnesení, kterým rehabilitoval někdejšího litoměřického biskupa a spoluzakladatele salesiánského díla v Česku kardinála Štěpána Trochtu (1905–1974). Rozhodnutí se týkalo období mezi lety 1950–1953, kdy byl pod nepřetržitým dohledem StB internován ve své rezidenci. Podnět k rehabilitaci dal ředitel Muzea českého a slovenského exilu a emigrace 20. století Jan Kratochvil.

„Z rehabilitace Štěpána Trochty mám obrovskou radost. Mezi námi věřícími byl dávno nejen rehabilitován, ale považujeme ho za mučedníka, za člověka, který by si zasloužil možná i úctu oltáře, a jsme rádi, že i civilní soudy naznaly, že byl takto šikanován neoprávněně, a že byl plně rehabilitován," uvedl k usnesení soudu apoštolský administrátor litoměřické diecéze, arcibiskup Stanislav Přibyl.

Soud konstatoval, že biskup Trochta byl mezi 19. červencem 1950 a 16. lednem 1953 nezákonně zbaven osobní svobody. Toto omezení spočívalo v izolaci v biskupské rezidenci, kterou Trochta nesměl opustit, a v neustálém dohledu příslušníka StB. „Omezení mělo v průběhu daného období různou intenzitu. V určitém období dokonce příslušník StB spal se Štěpánem Trochtou v ložnici. Byla i období, která nebyla tak intenzivní, ale celkový kontext toho 2,5 roku ani nejde vyhodnotit jinak, než jako zbavení osobní svobody," vysvětlil státní zástupce Jan Jakovec.

„Tento rozsudek je morální satisfakcí, která se zapíše do historie české justice, protože kardinálů Česká republika nemá tolik, a už vůbec ne těch, kteří byli takto postiženi a následně rehabilitováni,"

vysvětlil význam případu advokát Lubomír Müller, který byl soudem pověřen zastupováním zesnulého biskupa. K jeho slovům se připojil i státní zástupce Jakovec, když konstatoval, že o tomto případu by se mělo vyučovat na právnických fakultách. „Na případu lze vidět, jakým způsobem dokázala státní moc s lidmi manipulovat, aniž by k tomu měla vytvořený právní základ. Stačil pouze jediný příkaz z ministerstva," uvedl Jakovec.

Ani konec internace neznamenal pro biskupa Trochtu úlevu, naopak – izolace byla ukončena jeho vzetím do vazby, po němž byl v červenci 1954 odsouzen za velezradu a vyzvědačství k 25 rokům vězení, ztrátě čestných práv občanských a propadnutí celého jmění. V tomto případě však byl Trochta rehabilitován již roce 1968.

Iniciativa na rehabilitaci ve věci nezákonné internace vzešla od Jana Kratochvila, ředitele Muzea českého, slovenského a rusínského exilu 20. století, který požádal o přípravu prvotních podkladů k řízení advokáta Lubomíra Müllera. Trochtova rehabilitace následuje po podobných procesech týkajících se Josefa Berana, Josefa Toufara či Josefa Matochy, na jejichž

očistění se stejný tým iniciátorů rovněž podílel. „Štěpán Trochta byl letitým osobním přítelem naší rodiny. Osobně jsem pana kardinála potkal v době uvolnění poměrů, velmi jsem si ho vážil a považuji za důležité očistit jeho jméno i touto cestou," uvedl již dříve k případu Kratochvil.

Štěpán Trochta byl řeholníkem – salesiánem. Patřil mezi první členy této kongregace, kteří v roce 1927 přišli z Itálie do Fryštáku u Zlína, a položili tak základy pro salesiánské dílo v českých zemích. „Zpráva o rehabilitaci našeho spolubratra Štěpána Trochty přichází v době, kdy se jako salesiáni připravujeme na výročí sta let příchodu kongregace do naší vlasti," uvítal soudní usnesení provinciál salesiánů Václav Jiráček, který zdůraznil také význam rehabilitace: „Je důležitým symbolem, který připomíná, že můžeme s vděčností vzpomínat na to, jakým byl člověkem a co vše dobrého vykonal i přes šikanu, útlak, věznění a stálé nebezpečí. Jeho víra, odvaha, věrnost, nadhled, humor a lidskost jsou vlastnosti, které nám mohou být inspirací i dnes," vyzdvihl Trochtovy charakteristické vlastnosti Jiráček.

Vojtěch Šafránek

Aby i z druhé věže nepadal plech

Střecha jedné věže ve Filipově je jak z reklamního prospektu pokrývačů. Nedávno dokončená oprava dělá radost místnímu duchovnímu správci P. Jozefu Kujanovi. Ovšem z pohledu na tu druhou má těžkou hlavu.

Filipovská bazilika, která stojí prakticky na hranicích s Německem, je známá hlavní poutí, na kterou lidé přijíždějí v nejmrazivějším období roku. Každý rok 13. ledna ve čtyři hodiny ráno tu při bohoslužbě připomíná údajné zjevení Panny Marie ze 13. ledna 1866, kdy měla nemocné tkadleně Magdaleně Kade říci: „Mé dítě, od nynějška budeš zdráva.“ Protože se její příslib naplnil, začaly do Filipova přijíždět zástupy poutníků a před 140 lety tu pro ně vyrostl rozlehlý dvouvěžový chrám. „Zub času ale hlodá. S každým silným poryvem větru se před dvěma roky začaly z věží uvolňovat a padat plechy. Vedle provizorního zajištění už jsme jednu z nich nově zastřešili,“ popisuje Evelyn Bernard, místní pastorační asistentka a kostelnice v jedné osobě.

Ještě jednou

Filipovské farnosti se podařilo bez grantů a podpory z veřejných zdrojů (chrám totiž není památkově chráněný) na rekonstrukci shromáždit téměř pět milionů korun. „Jsme zcela závislí na darech. Moc nám pomohli němečtí rodáci, kteří si po odsunu v roce 1946 v Německu vybudovali nový život. Česko-německý fond budoucnosti přispěl částkou 600 000 Kč a téměř čtvrt milionu pocházelo od členů farnosti, která je velmi malá. Naše sbírky obvykle stačí sotva na provozní náklady,“ vysvětluje Evelyn Bernard. „Teď před námi stojí druhá výzva, druhá etapa, tedy druhá věž,“ dodává.

Ve Filipově už mají jasno, kdo bude opravovat střechu a stavět vysoké lešení, protože obě firmy odvedly prvotřídní práci. Pokrývači dokonce získali za opravu věže baziliky Panny Marie Pomocnice první cenu v mezinárodní soutěži, kterou mezi svými odběrateli vyhlásila firma dodávající materiál. V čem však farnost ještě pořád jasno nemá, je financování. „Naše pravidlo zní ‚Člověče, přičiň se a Pán Bůh ti pomůže‘. Momentálně třeba sháníme někoho, kdo by pomohl vytvořit samostatné webové stránky jen pro naše poutní místo,“ přibližuje pastorační asistentka. Vzniknout by měly nejen kvůli shánění prostředků na opravy, ale také informačně obslužit trvalý věhlas Filipova, který je podle P. Kujana živým místem vzájemného porozumění mezi Němci a Čechy. V průběhu let se tu „zabydlel“ i při bohoslužbách dvojjazyčný úzus, který zajišťuje, aby nikdo nebyl opomenutý. Vždyť i kněz a pastorační asistentka pochází každý z jedné strany státní hranice.

Korejští poutníci

Velkou radost tu mají z poutních skupin ze zámoří, konkrétně z Jižní Koreje. „Je zajímavé, že si oblíbili právě naše poutní místo. Nepřicházejí jako turisté, ale jako

poutníci. Dokonce jsme od nich dostali misál v korejštině,“ přibližuje P. Kujan.

„Každou první sobotu v měsíci se pak modlíme za sponzory baziliky i za uzdravení pro severní Čechy, které se ještě osmdesát let po druhé světové válce vyvíjejí s jejími následky, zejména vyhnáním německy hovořících obyvatel,“ uzavírá Evelyn Bernard a připojuje srdečné pozvání k Panně Marii Pomocnici. Více na www.salesianirumburk.cz/bazilika-filipov.

Jiří Nývlt

P. Jozef Kujan (vlevo vzhůru) spolu s klempíři na lešení šedesát metrů nad zemí. Snímek archiv farnosti Filip

Báň ukrývala mince starší než kostel

Když se opravuje kostelní báň, většinou se v ní najde „vzkaz“ předchozích generací. Často obsahuje i noviny, dokumenty a dobovou měnu. Velké překvapení však čekalo členy Spolku pro záchranu kostela svaté Kateřiny v Bořislavi na Teplicku.

Část klempířských prací prováděl od začátku léta člen spolku Jiří Kolman. Z vrcholové partie opravované kostelní báně se do jeho rukou vysypaly historické mince nebyvalého stáří i hodnoty. „Přitom mi tvrdili, že uvnitř nic není. Začal jsem čistit nánosy barvy a otočil makovici vzhůru nohama a najednou z toho padaly mince jak z porcelánového prasátka,“ usmívá

se Kolman. Jak říká, nebyly v žádném pouzdře, snad jen v pytlíku, který se už dávno rozpadl. Ve směsi prachu, smetí, třísek a rzi se ukrývalo sedm stříbrných mincí pocházejících z let 1533–1702. Nejstarší z nich byla vyražena za vlády císaře Karla V., nejmladší na počátku 18. století. Všechny ražby jsou tedy datované do doby před postavením samotného kostela. Platidla pocházejí z různých částí Evropy – z českých zemí, Saska, Falce, Brunšvicka-Lüneburska, Francie i říšského města Nördlingenu. Dokládají, jak pestrý byl oběh stříbrných mincí ve střední Evropě na konci 17. století.

Bořislavská báň před rekonstrukcí

Neznámo kým rozstřílená makovice kostela v Bořislavi ukrývala tyto stříbrné mince. Už jsou zase zpátky na věži. Snímky Petr Folbegr

Spolek následně historická platidla předal restaurátorům Regionálního muzea v Teplicích. Ti je očistili, zrestaurovali a zakonzervovali a připravili podrobnou zprávu s popisem. Po dohodě s litoměřickým biskupstvím a duchovním správcem P. Marcinem Sajem byly mince umístěné zpět – to aby je našly příští generace. „Připojili jsme k tomu text od pana faráře, obecní úřad přidal noviny a další dokumenty. Pak jsme to všechno zaletovali do měděné schránky a uložili dovnitř a vrátili na věž,“ popisuje Jiří Kolman.

Spolek se záchraně památky věnuje už čtvrtým rokem a jeho prioritou jsou opravy, které mají zabránit dalšímu chátrání chrámu.

(jmn)

Biskupské gymnázium Varnsdorf oslavilo třicáté narozeniny

Pedagogický sbor Biskupského gymnázia ve Varnsdorfu se v pátek 18. září oblékl do oranžové barvy jubilejních triček. Absolventi, studenti, učitelé, zástupci města a dva biskupové tu totiž slavili třicet let od založení této „školy na hranicích“.

„Před třemi dekádami tu zakladatelé školy zahajovali první školní rok. V září 1996 se začala psát nová etapa vzdělávání ve Varnsdorfu,“ přivítal hosty ředitel církevní školy Jiří Jakoubek a připomněl, že Biskupské gymnázium Varnsdorf ovlivnilo za dobu své existence stovky osudů svých studentů. „Nebyli to ale pouze oni, kdo si odnášeli vědomosti a poznání. Proměnili i život nás pedagogů,“ zdůraznil. Připomněl také několik jmen, která stojí za vznikem této církevní instituce: první ředitel Antonín Foret, tehdejší biskup Josef Koukl či místní duchovní správce Alexej Baláž. Prvně jmenovaný také při slavnosti vystoupil a popsal peripetie se začátky školy, kterou zprvu tvořily jen dva ročníky. Dnes je to plnohodnotné osmileté gymnázium, jehož zřizovatelem je Biskupství litoměřické.

Dva biskupové

Do Varnsdorfu přijeli jak emeritní lito-

měřický biskup Jan Baxant, který školu podporoval a navštěvoval během doby svého působení v čele diecéze, tak i její současný apoštolský administrátor Stanislav Příbyl. Ten hned po příchodu „zapadl“ mezi pedagogy, protože se navlékl do jejich jubilejního oranžového trička. „Mám z vás velkou radost a vážím si zdejší přívětivé a neformální atmosféry,“ pozdravil shromáždění v aule arcibiskup Stanislav Příbyl. Ocenil nápaditost a kreativitu učitelů i studentů. „Varnsdorfské biskupské gymnázium se díky tomu právem chlubí označením ‚škola na hranici‘. Ne snad proto, že je na periferii zájmu nebo významu, ale protože jí to umožňuje překračovat konvence a stávat se školou opravdu spojující a inspirující. Děkuji za to a přeji vám do budoucna hodně úspěchů,“ doplnil Stanislav Příbyl.

Za pravdu dal arcibiskupovi později učitel chemie Václav Krejčí. Pochvalná slova Stanislava Příbyla totiž potvrdil činem: obdaroval jej pšeničným pivem, které navařil a nazval Generál (s odkazem na někdejší vojenské povolání ředitele školy).

Místostarosta Varnsdorfu Jan Šišulák při slavnosti připomněl, že ač město není

Setkání arcibiskupa s emeritním biskupem Janem Baxantem

zřizovatelem školy, ale majitelem její 120 let staré budovy, snaží se tuto instituci a její prosperitu podporovat. „Nedávno prošlo rekonstrukcí sociální zařízení a pak i šatny v tělocvičnách. Tady v aule jsou restaurovaná okna a příští rok chystáme její celkovou opravu. Chtěli jsme ji udělat jako dárek k narozeninám už letos, ale bohužel se to nepodařilo,“ řekl. Sám na gymnáziu působil jako učitel zeměpisu předtím, než se začal věnovat Schrödingerovu institutu. Zřizovatelem tohoto volnočasového střediska působícího na Šluknovsku je také Biskupství litoměřické.

Pro absolventy a přátele školy byl připravený v odpoledních hodinách vzpomínkový program.

Biskupské gymnázium Varnsdorf vzniklo v roce 1996 jako reakce na porevoluční potřebu kvalitního všeobecného středního vzdělávání ve Šluknovském výběžku. V příhraničním regionu, který po roce 1989 procházel výraznou sociální a ekonomickou proměnou, tak vznikla škola, která nabídla stabilní gymnaziální vzdělání a zároveň pomáhala udržet mladé lidi v místě. Založení gymnázia označili pamětníci za strategický krok k posílení vzdělanosti, kulturního života i perspektiv místních rodin.

(jmn)

Stanislav Příbyl s týmem pedagogů, snímky jmn

Arcibiskup Přibyl požehnal v klášteře Osek opravené a dostavěné varhany

Při slavnostní bohoslužbě a svěcení zahrály v neděli 6. září v klášterním chrámu Nanebevzetí Panny Marie poprvé obnovené a dostavěné varhany. Po výzvě a zvolání arcibiskupa Stanislava Přibyla se z kůru a oratoře rozeznělo 6003 píšťal v 83 rejstřících a čtyřech manuálech. Odpoledne pak následoval inaugurační koncert.

Liturgický průvod

Jak na úvod bohoslužby zdůraznil iniciátor oprav a dostavby nástroje, správce kláštera Jindřich Koska, nejde o žádné soupeření, ale přesto s hrdostí podotknul, že oseké varhany jsou co do počtu píšťal – 6003 – větší než nové svatovítské, které jich mají 5755. „V pražské katedrále má však varhaník k dispozici 121 rejstříků, zatímco v Oseku 83,“ doplnil Koska.

Nový nástroj ke službě a kráse liturgie postupně „probouzel“ paterým zvoláním a výzvou arcibiskup Stanislav Přibyl z presbytáře chrámu. Hrou mu „odpovídal“ varhaník Daniel Knut Pernet a svěcenou vodou nové varhany zkrápěl místní duchovní správce P. Christopher Cantzen, který vystoupal na kůr i na oratoř, kde je umístěný čtvrtý manuál ovládaný na dálku.

„Od píšťaly se chce, aby zněla sama o sobě, ale současně se spojuje s těmi ostatními. Varhany mají být pestrobarevné a tvořit souzvuk. Podobně to máme ve společenství lidí. Každý jsme jiný, máme za úkol být každý sám sebou, být dobrý, ale zároveň vyjít s těmi druhými a v soužití a vztazích s nimi tvořit obecné a společné dobro: v rodině, v obci, ve společnosti, v církvi,“ uvedl v promluvě Stanislav Přibyl. Obecné dobro označil nikoliv za součet dober jednotlivců, ale popsal jej jako společné dílo, které má vytvářet lidské společenství. „Sami jako jednotlivci to nedokážeme,“ zdůraznil.

Dokončení starých plánů

Nyní zrekonstruované varhany postavila v osekém klášteře v roce 1933 firma

Gebrüder Rieger z Krnova. Vybudovala elektropneumatický nástroj, který měl být největší ve střední Evropě. Dokončit se však podařily jen tři manuály, čtvrtý manuál jako dálkový stroj určený do prostoru chrámové kopule zůstal jen na plánech. Přišla válka, po ní vyhnání Němců, akce K, proměna kláštera v internační tábor pro řeholníky a řeholnice a dalších čtyřicet let postupné devastace. Obnova a dostavba varhan začala až v roce 2021, kdy se jí po vítězství ve výběrovém řízení ujala firma Ponča z Krnova.

Obnovený nástroj si pochvalují varhaníci Tatiana a Daniel Knut Pernetovi, kteří na oseké varhany hráli při liturgii i při odpovědním koncertu. „Je tam více úplně všeho. Je to veliký nástroj a takhle měly varhany znít a hrát podle původních plánů. Mají svá specifika, protože mezi klávesou a píšťalou je elektrický vodič, nikoliv manuální ovládání,“ popsal Daniel Knut Pernet. „Musela jsem si zvyknout na zpoždění a dozvuk čtvrtého manuálu, protože dálkový stroj na oratoři v blízkosti presbytáře se ozývá jinak a až po delší chvíli než ostatní manuály,“ doplnila Tatiana Pernetová.

Při slavnostním koncertě v klášterním kos-

Okuřování varhan

tele zazněla v premiéře kompozice skladatele Lukáše Sommra Karneval světa složená pro tuto příležitost. Slavnostní Te Deum od A. Rejchy zahráli sólisté Národního divadla moravskoslezského. Vystoupily smíšený pěvecký sbor P. Cipriána Lellka z Dolního Benešova, smíšený pěvecký sbor Slezské univerzity v Opavě a Kühnův smíšený sbor Praha za doprovodu orchestru hráčů České filharmonie a Symfonického orchestru Českého rozhlasu.

Stanislav Přibyl s jáhnem Jiřím Breuem

Celkové náklady na rekonstrukci varhan v osekém klášterním kostele Nanebevzetí Panny Marie činily 24 133 712 Kč. Opravy byly financovány z evropských projektů IROP a IROP ITI s 95% dotací.

Jiří Nývlt

Jak šel čas na kůru klášterního kostela v Oseku

Oseký klášterní chrám měl pravděpodobně varhany již v gotice. Prameně jsou doloženy v renesanci. Zdejší cisterciácký konvent přikládal vždy důležitou váhu varhanám, respektive hudbě vůbec a můžeme zde vysledovat stopy věhlasných varhanářů a jejich nástrojů, jako byli Johan Heinrich Mundt, Mathias Köhler, Abraham Starck (v roce 1718 zazněly chórové varhany, rovněž z jeho dílny a fungují do dnešních dnů), Johann Wenzel. Josef Ferdinand Pleyer. Pak nastupuje libouchecký mistr Feller, který měl nejprve jen opravit stávající, ale zjistilo se, že jsou v tak špatném stavu, že začal stavět nové. Chťel v Oseku postavit nástroj dle vzoru Silbermannova nástroje v drážďanské katedrále. Jeho nabídka třímanuálových varhan však nebyla přijata a byla schválena menší, dvoumanuálová varianta. Píšťal bylo celkem 2486 a bylo to dobově ojedinělé dílo. Celý svůj život usiloval Feller o dostavbu třetího manuálu, žel neúspěšně. To se podařilo až dalšímu varhanáři Heinrichu Schifnerovi, když v roce 1908 opat Meinrad Siegl objednal třímanuálový pneumatický nástroj. Tehdy byl odstraněn velký pozitiv ze zábradlí a byl vybudován nástroj o 57 rejstřících a 4146 píšťalách.

Ten však neměl dlouhého trvání a v roce 1933 firma Gebrüder Rieger z Krnova vybudovala elektropneumatický nástroj s opusovým číslem 2610, který měl být největší ve střední Evropě. Dokončili však jen tři manuály se 76 rejstříky a 5243 píšťalami. Čtvrtý manuál jako dálkový stroj do prostoru chrámové kopule zůstal jen na plá-

nech. Po odsunu a akci K v padesátých letech, kdy se stal klášter internačním táborem pro řeholníky a následně řeholnice, varhany již jen chátraly, jako celý objekt kláštera. V roce 1980 byla sice provedena oprava varhan pražskou společností Igra, ale nástroj neměl dobrou funkčnost a byl sotva částečně hratelný.

Přišel rok 2008 a byl zpracován generel oprav celého areálu kláštera včetně varhan. Cesta trnitá, ale snad dnes alespoň z části úspěšná. Práce, které byly nyní provedeny, měly za cíl znovu rozeznít tento velký orchestr a umožnit interpretům jeho spolehlivé ovládání. Práce na obnově započaly v lednu 2021 a pokračovaly ve druhé etapě v následných letech. Obnovu a dostavbu prováděla, na základě vítězství ve výběrovém řízení, varhanářská firma Ponča z Krnova. Celkový náklad činil 24 133 712 Kč a byl financován z projektů IROP a IROP ITI s 95% dotací; 1206 685 Kč je vlastní podíl opatství. Dnešní obnovený nástroj čítá 6003 píšťal, 83 znějících rejstříků a dvě transmise. Má čtyři manuály a ten poslední je jako dálkový stroj, ne však v kopuli, ale na bočním kůru. Není vidět, ale určitě bude slyšet. Zvukový ideál velkých osekých varhan můžeme charakterizovat jako monumentální orchestrální (symfonický) romantismus s neoklasicistními záblesky.

Máme schválenou další dotaci na dostavbu varhan francouzského typu na jižním kůru. Držte palce.

Jindřich Koska,
správce osekého kláštera

Oseké varhany po rekonstrukci. Snímky Jana Chadimová / Člověk a Víra

Nultý ročník Memoriálu Honzy Švarce

Tradiční dětský běžecký závod Parkmaraton, který Schrödingerův institut (volnočasové středisko zřizované Biskupstvem litoměřickým) pořádá s městem Krásná Lípa již více než deset let, vstoupil letos v září do nové etapy. Oblíbený závod nově ponese jméno Honzy Švarce, dlouholetého trenéra Schrödingerova institutu, sportovce, oblíbeného učitele obyvatelem Krásné Lípy. „Honza podlehl letos v zimě těžké nemoci a celý náš tým, všichni jeho kolegové, tuto ztrátu vnímají s velkou bolestí. A právě proto se Schrödingerův institut rozhodl věnovat další ročníky závodu jeho památce a požádal město Krásná Lípa, zda by dětský Parkmaraton mohl nést jeho jméno,“ uvedl Švarcův dlouholetý kolega a kamarád Jan Šišulák.

Na startu bylo 129 dětí

Že má dětský Parkmaraton v Krásné Lípě své pevné místo, ukázala i letošní účast. Na start tří tratí se postavilo celkem 129 malých běžců a běžkyň. Přejmenováním závodu se přitom jeho charakter nemění. I nadále má zůstat především sportovním dnem pro děti, místem setkávání rodin a příležitostí přivést k běhání a pohybu i ty nejmenší. Jméno Honzy Švarce k němu nově přidává připomínku člověka, který byl po řadu let součástí jeho organizace a který měl ke sportu, dětem i Krásné Lípě velmi blízko.

(si)

Zapal svíčku už podruhé

Možná by se slušelo k názvu druhého ročníku této celodiecezní „dušičkové akce“ připojit „společně se sousedy“. Chodit ke hrobům předků, vzpomínat na ně, modlit se za ně a svěřovat je Božímu milosrdenství patří ke staletým a přitom živým zvyklostem církve. Apoštolský administrátor litoměřické diecéze Stanislav Příbyl letos opět zve: poděleme se o tuto tradici, dejme lidem zažít společenství církve.

Milé sestry a milí bratři, v loňském roce jsme se v našich farnostech a společenstvích pokusili v celé diecézi pozvat „nekostelový lid“ a oslavit takto Vzpomínku na všechny věrné zemřelé, lidově Dušičky. Podle mě to byl úspěch.

Z ohlasů, které loni přišly z velkých farností i z těch nejzapadlejších kaplí, jsem viděl, jak povzbudivé to bylo nejen pro příchod, ale především pro farní společenství a dobrovolníky, kteří této akci věnovali svůj čas. Měl jsem z toho a stále mám radost. Děkuji.

A proto vás zvu: pojďme to zopakovat. Nabídneme našim sousedům opět prostor, čas

a možnost s námi něco hezkého poznat a zažít. V celé naší společnosti je zavedený zvyk zajít na hřbitov a rozsvítit na hrobech svíčku. My jej můžeme rozšířit nabídkou společenství a modlitby. Vždyť sami dobře víme, jak hezké je vystoupit ze samoty a smutku, jak úlevná může být lidská blízkost. Známe sílu modlitby a věříme, že nás Bůh slyší. Proto bychom

měli k modlitbě pozvat - nebo ji pronášet za druhé, pokud to sami neumíme. Modlit se za mrtvé je přece skutek milosrdenství, a toto je jedinečná okolnost, jak ho konat. Je to zároveň příležitost otevřít Písmo a nechat zaznít Boží slovo, které samo o sobě nese útěchu a Pokoj. Můžeme hlásat radostnou zvěst, aniž bychom museli složitě vymýšlet „jak“.

Všichni to zažíváme: lidé za námi do kostela sami od sebe přijdou jen zřídka. Můžeme zahořknout a láteřit. Nebo být kreativní a o to více se s našimi sousedy přátelit, oslovit je, pozvat a nabídnout jim, co jsme sami dostali: alespoň něco z milosti a darů, které nám Hospodin nabízí a dává. Mluvím tu o pokoji, smíření, naději, vzájemnosti a společenství, v němž nehraje roli hranice smrti. Buďme zvěstovateli Božího milosrdenství, shovívavosti a společenství v životě věčném.

Často slyším výhrady, že synodalita je jen řečnění, čtu o možném nebezpečí pro hierarchické uspořádání církve, o ztrátě autority biskupů, ohrožení identity kněží. Synodální rozměr církve ale míří docela jinam: k naší spoluodpovědnosti za naše společenství, za naše aktivity a skutky ve prospěch obecného dobra, tedy pro druhé. Do kostela nás chodí v diecézi přes sedm tisíc – a každý z nás má křtem

udělený dar všeobecného kněžství a je povolán ke službě. Vůbec to neznamená nahradit kněze, ale spojit síly. Při Vzpomínce na všechny věrné zemřelé to může mít konkrétní podobu: otevřeme naše kostely a kaple – a hlavně srdce. Buďme s lidmi. Prosim, konejte podle svých sil a možností: připravte plakátek, pozvání, buďte v kostele, v kapli a na hřbitově. Připravte svíčky, sbírejte jména zesnulých, za které se můžete modlit – nejlépe týž večer. Když uspořádáte krátkou bohoslužbu slova – třeba i bez přítomnosti kněze – bude to skvělé. Náš bohoslovec Matouš Marek pro vás připravil text této bohoslužby a Alice Macková z teplické farnosti krátké zamyšlení. Obojí najdete na následujících stránkách Zdislavy.

Nejde nám o pořádání masové akce, nejde nám o počty, nechceme se vnucovat. Zveme ty, kteří s námi žijí, kteří přešlapují u hrobů svých blízkých, ale často i u kostelních dveří. Také letošní Dušičky mohou být velkým obohacením pro obyvatele severu Čech i nás samotných.

K této službě Vám zehním

+ Stanislav Příbyl

Apoštolský administrátor
litoměřické diecéze

Dušičková bohoslužba slova „Zapal svíčku“

- Dušičkovou bohoslužbu slova může vést i knězem pověřený laik. Měla by být připravená, není vhodné improvizovat. K dispozici je například tento text bohoslužby.
- Bohoslužba slova bývá zpravidla v kostele nebo hřbitovní kapli. Obvykle je vedena od ambonu. Může se odehrát také přímo na hřbitově u centrálního kříže.
- Ke křesťanské bohoslužbě neodmyslitelně patří zpěv. Je proto dobré, aby i během dušičkové bohoslužby zazněla nějaká píseň. Mohou se využít některé zpěvy z Kancionálu (901, 922, 924 nebo 926). Doprovod můžeme zajistit také s pomocí kytary a vybrat vhodné křesťanské písně tohoto žánru.
- U opakujících se modliteb býváme přesvědčení, že je známe z paměti. To obvykle platí, jsme-li v lavici. Před lidmi se může dostavit nejistota. Mějme tedy text před sebou a raději jej čtíme.

- Lze zůstat v civilním oblečení, mělo by být odpovídající významu bohoslužby. Z liturgických rouch je vhodná alba.
- Je na místě se vyhnout užívání sedadla kněze, stejně se laici vyhýbají kněžským gestům (rozpjaté ruce, výzva „Pán s vámi“, žehnání apod.). Předem ověříme funkčnost mikrofonu a rozhlasu (je-li instalován). Pokud není k dispozici, pamatujme, že je nutné hovořit opravdu nahlas.
- Během bohoslužby budeme jako vzpomínku na naše zemřelé a jako projev naší naděje na vzkříšení zapalovat svíce. Je vhodné svíčky zapalovat od paškálu – velikonoční svíce, která připomíná vzkříšeného Krista. Během roku má být v kostele umístěna u křtitelnice, od křtitelnice ji tedy přesuneme na vhodné místo v presbytáři. Pokud v kostele není paškál, můžeme použít svíčky na oltáři nebo jinou vhodnou svíci. Při

Zahájení a lucernárium

Bohoslužba může začít některou písní. Zahájíme znamením kříže a slovy:

Ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého. Amen.

Neříkáme pozdrav, který náleží knězi. Rovnou uvedeme do bohoslužby. Můžeme tak učinit i jinými slovy.

Bratři a sestry, milí přátelé,

scházíme se dnes, abychom vzpomínali na naše zemřelé a modlili se za ně. Křesťané věří, že smrt nemá poslední slovo a že Bůh dává věčný život ve své blízkosti, v plnosti radosti a štěstí. Touto nadějí se dnes společně chceme povzbudit.

Na začátku společné bohoslužby si uvědomme, že jsme slabí lidé, že děláme chyby a potřebujeme odpuštění. O toto odpuštění prosíme Boha.

Následuje chvíle ticha. Po ní pronášíme úkon kajcnosti.

Tys odpouštěl hříšníkům, uzdravovals nemocné a probouzel jsi k životu mrtvé, Pane; smiluj se nad námi.

Odp.: Pane, smiluj se nad námi.

Tys zemřel na kříži a vstal z mrtvých, abychom my mohli žít, Kriste; smiluj se nad námi.

Odp.: Kriste, smiluj se nad námi.

Věříme, že nás jednou slavně vzkřísíš a pozveš do radosti nebe, Pane; smiluj se nad námi.

Odp.: Pane, smiluj se nad námi.

Smiluj se nad námi, všemohoucí Bože, odpusť nám hříchy a doved' nás do života věčného.

Amen.

Vstupní modlitba

Protože nemáme jáhenské svěcení, neříkáme výzvu „Modleme se“. Vstupní modlitbu čteme se sepjatýma rukama.

Všemohoucí Bože, vyslyš naše prosby za naše zemřelé bratry a sestry a posilni naši naději, že jako tvůj Syn vstal z mrtvých, vstaneme k novému životu i my a že se u tebe znovu shledáme. Skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána, neboť on s tebou v jednotě Ducha Svatého žije a kraluje po všechny věky věků.

Amen.

Čtení z písma

Následuje čtení evangelia. Uvedeme následujícími slovy.

A nyní vyslechněme slova z evangelia podle Lukáše o Ježíšově smrti a vzkříšení. (Lk 23,33.39-46. 50. 52-53; 24,1-6a)

Když došli na místo, které se nazývá Lebka, ukřižovali Ježíše i ty zločince, jednoho po pravici a druhého po levici. Jeden z těch zločinců, kteří viseli na kříži, se mu rouhal: „Copak ty nejsi Mesiáš? Zachraň sebe i nás!“ Druhý ho však okřikl: „Ani ty se nebojíš Boha? Vždyť jsi odsouzen k stejnému trestu! My ovšem spravedlivě: dostáváme přece jen, jak si zasloužíme za to, co jsme spáchali, ale on neudělal nic zlého.“ A dodal: „Ježíši, pamatuj na mě, až přijdeš do svého království.“ Odpověděl mu: „Amen, pravím ti: Dnes budeš se mnou v ráji.“

Bylo asi dvanáct hodin. Tu nastala tma po celém kraji až do tří odpoledne, protože se zatmělo slunce. Chránová opona se vpůli roztřhla. Ježíš zvolal mocným hlasem: „Otče, do tvých rukou poroučím svého ducha!“ A po těch slovech vydechl naposled.

Jeden člen velerady, jménem Josef, ušlechtilý a spravedlivý člověk, zašel k Pilátovi a vyžádal si Ježíšovo tělo. Pak ho sňal,

zavinul do lněného plátna a položil do hrobky vytesané ve skále, kde nebyl ještě nikdo pochován.

Prvního dne v týdnu časně ráno přišly (ženy) ke hrobu a nesly vonné oleje, které si připravily. Nalezly kámen od hrobu odvalený, a když vešly, tělo Pána Ježíše nenašly. A jak nad tím byly v rozpacích, najednou u nich stáli dva muži v oslnivě bílém rouchu. Zmocnila se jich bázeň a sklopily oči k zemi. Muži jim řekli: „Proč hledáte živého mezi mrtvými? Není tady, byl vzkříšen.“

Čtení z evangelia můžeme zakončit slovy:

Slyšeli jsme slovo Boží.
Chvála tobě, Kriste.

Duchovní zamyšlení

Po evangeliu následuje Duchovní zamyšlení. Připravila jej Alice Macková z Teplic. Přečíst ho může někdo z věřících. Vyzveme přítomné, aby se posadili.

Poprvé

Při letošních Dušičkách možná někteří z nás poprvé zapálí svíčku za některého ze svých nejbližších. Ještě nedávno jsme byli spolu, prožívali jsme šťastné či méně těžké okamžiky a teď je jejich místo prázdné. Je zvláštní se smířit s tím, že už tu s námi nejsou. Rozum sice už situaci pochopil, zvládli jsme zařídit praktické záležitosti související s pohřbem a pozůstalostí, ale srdce jako by stále nechtělo rozumět. Hledá naše drahé v drobnostech všedního dne, na známých místech, ve vzpomínkách a v touze, že se konečně ozve telefon a v něm zazní známý hlas. Někdy to tak je roky.

Člověk může odejít ze světa, ale nezmizí z našeho životního příběhu. Zůstává v nás. V tom, jací jsme, co jsme od něj přijali, co jsme díky němu pochopili. V tom, jak jsme se vedle něj naučili milovat, odpouštět, leccos vydržet nebo se nevzat. Někdy až teprve s odstupem času dokážeme zahlédnout, jak hluboko se do nás druhý člověk vepsal.

Některé věci jsme si možná během života nestihli říct. Jiné naopak zazněly, ale mohli jsme je formulovat nešikovně nebo v nevhodnou chvíli. Leccos bychom dnes udělali jinak a je nám to oprávněně líto. Jenže čas se nevrací. Naštěstí nám zůstává možnost podívat se na minulost s upřímnou lítostí a svěřit Bohu i to, co jsme sami v danou chvíli neviděli, nechápali nebo nedokázali napravit.

Možná právě tehdy přichází pokoj. Nespočívá v tom, že už nás nic nebolí, ani v tom, že jsme zapomněli. Ale v otevřeném milu-

jícím srdci a v přijetí toho, co změnit nemůžeme.

Za chvíli zapálíme svíčky jako vzpomínku na ty, kteří nás předšli na Věčnost. Zapálíme je také jako znamení naděje, že láska není smrti zrušena. Naděje, že naše loučení v pozemském životě není posledním slovem. Naděje, že naše zemřelé můžeme odevzdat do Božích rukou.

Možná u svíčky chvíli postojíme, možná se usmějeme nebo utřeme slzu vzpomínek. Nebudou potřeba slova, jen díky – za to, že s námi naši blízcí ušli kus životní cesty, za to, co v nás zanechali, za všechno dobré i nedokonalé, co jsme spolu prožili. Budeme děkovat, ale i prosit za to, aby je milosrdný Bůh přijal do své náruče.

Dušičky nás učí dívat se v tichosti a s vděčností do minulosti, přijímat přítomnost s pokorou a hledět do budoucna s nadějí. A v tom tichu, mezi světly svíček, možná pochopíme, že některé odchody nejsou jen koncem. Jsou také pozváním k důvěře. K důvěře v Boha, do jehož rukou můžeme odevzdat ty, které jsme milovali. A také sami sebe. Protože poslední slovo nemá smrt. Poslední slovo má láska – láska Boha k nám i jednoho k druhému.

Po skončení zamyšlení je možné zazpívat další píseň nebo sloku. Můžeme také nechat chvíli ticha, kdy dozní vyslechnuté čtení a zamyšlení.

Přímluvy

Následují přímluvy. Můžeme použít tento text nebo připravit vlastní. Jednotlivé prosby může číst někdo z přítomných věřících. Na začátku přímluv oslovíme shromážděné a vyzveme k modlitbě:

Braťři a sestry, můžeme povstat a společně se modlit. Mysleme na naše zemřelé i nás samotné, na všechny, kteří žili v této obci, a na ty, za které se nikdo nemodlí.

Můžeme dodat:

Kdo se chce k modlitbě připojit, odpovídáme: Prosíme tě, vyslyš nás.

Přímluvy může předčítat opět někdo jiný:

1. Prosíme tě, Ježíši, za všechny věřící, ať v těchto dnech rozdávají světlo naděje, že se s našimi zemřelými jednou u tebe znovu potkáme.

Odp.: Prosíme tě, vyslyš nás!

2. Prosíme tě za náš svět, který je zmítán nepokoji, válkami, nenávisť, mezilidskými spory, posiluj všechny, kdo v těchto katastrofách trpí.

Odp.: Prosíme tě, vyslyš nás!

3. Prosíme tě za všechny naše zemřelé, za naše rodiče, děti, sourozence, příbuzné a přátele, kteří již nejsou s námi, přijmi je do plnosti radosti a štěstí v nebi.

Odp.: Prosíme tě, vyslyš nás!

4. Prosíme tě za všechny, kteří před námi obývali tuto obec a její okolí, kdo jsou pohřbeni na našich hřbitovech, a zvláště tě prosíme za zemřelé, na které nikdo nevzpomíná.

Odp.: Prosíme tě, vyslyš nás!

5. Prosíme tě také za nás, kteří vzpomínáme na naše drahé a modlíme se za ně, ať usilujeme ve svém životě konat dobro a šířit lásku a pokoj.

Odp.: Prosíme tě, vyslyš nás!

Můžete nabídnout prostor pro vyslovení dalších prosb. Nebo několik minut ticha, kdy může každý soukromě předložit Bohu svoji prosbu.

Zapalování svíček a závěrečná modlitba

Uvedeme následující část bohoslužby, kterou bude zapalování svíček od paškálu.

Nyní jste pozváni vzpomenout na své zemřelé a jako znamení naděje, že se s nimi jednou znovu shledáme, si zapálíme svíčky od této (velikonoční) svíce.

Pojďte prosím zapálit svíčku a v té chvíli vzpomenout na své zemřelé. Můžete i tiše vyslovit jejich jména.

Je-li to potřeba, pobídneme přítomné k tomuto gestu. Tento moment může doprovázet zpěv nebo jen instrumentální hudba.

S hořčími svícemi v rukou zakončíme bohoslužbu modlitbou Páně a závěrečnou modlitbou.

S vírou a nadějí v Boží moc a lásku se modleme k Bohu Otci těmi slovy, která nás naučil Ježíš:

Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvět' se jméno tvé.
Přijď království tvé.
Bud' vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi.
Chléb náš vezdejší dej nám dnes.
A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.
A neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého.
(Neboť tvé je království i moc i sláva navěky.)

Amen.

Proneseme závěrečnou modlitbu.

Otče milosrdenství, Bože veškeré útěchy,
ty nás miluješ láskou věčnou
a soumrak našich bolestí proměňuješ ve svítání života.
Dej nám pocítit, že jsi s námi, i když jsme opuštěni,
a že je s námi tvůj Syn, náš Pán Ježíš Kristus,
který svou smrtí naši smrt zrušil
a vzkříšením obnovil život.
Dej, ať ho tak věrně následujeme,
abychom se s našimi zemřelými
jednou znovu shledali ve tvém království,
kde už není pláč, ale radost.
Skrze Krista, našeho Pána.

Amen.

Pak proneseme několik slov na rozloučenou. Například:

Děkuji za toto shromáždění. Všem díky, že jste přišli vzpomenout na naše zemřelé.

Ten, kdo modlitbu vede, nežehná znamením kříže jako kněz, ale označí křížem sám sebe.

Ať nám žehná a chrání nás všemohoucí a milosrdný Bůh Otec i Syn i Duch svatý.

Amen.

Na závěr je vhodné zazpívat další píseň. Během ní se odebereme do sakristie nebo k východu z kostela, kde můžeme s přítomnými ještě promluvit, poděkovat jim osobně a povzbudit je.

Snímky fotografové Člověk a Víra

Zprávy z diecéze

Boží tělo v Litoměřicích

Rekonstrukce Dómského náměstí na začátku léta nepostoupila do té míry, že by nebylo možné v prostoru před katedrálou uspořádat průvod Božího těla. Slavnost Těla a krve Páně i samotný průvod vedl delegát ad omnia Radek Jurnečka.

Snímek Lada Smolková

Mikulášovická květinová výzdoba

Boží tělo slavili v Mikulášovicích s nebyvalou výzdobou. Chránovou loď zdobil květinový koberec. Po mši svaté se věřící vydali od kostela sv. Mikuláše na krátký průvod s několika zastaveními.

Snímek FB Města Mikulášovice

Skauti Evropy u papeže

Skauti Evropy zejména z litoměřické diecéze se na začátku června vypravili na audienci u svatého otce Lva XIV. v Aule Pavla VI. při příležitosti oslav 50. výročí Italské asociace katolických skautek a Skautů Evropy. Na pozvání italské asociace se těchto oslav z české Skauty Evropy zúčastnili Petr Mokrejš s manželkou Veronikou, Lada Smolková a Roman Vlček. Papež je povzbudil: „V těchto složitých historických dobách oceňuji také vaše rozhodnutí podporovat smysl

pro evropskou identitu – nikoli na politické, ale na kulturní rovině – tím, že obnovujete své úsilí budovat Evropu národů, nikoli pouze Evropu obchodu, sjednocenou nejvyššími hodnotami křesťanského humanismu.“ Právě v tom podle hlavní vedoucí Skautů Evropy Lady Smolkové tkví smysl tohoto společenství: vychovávat mladé lidi v duchu skautské pedagogiky i pedagogiky sv. Jana Bosca, aby se stávali čestnými občany a dobrými křesťany – a tím dělali svět kolem sebe alespoň o kousek lepším místem k životu. Kromě audience u Svatého otce se skauti z Litoměřicka zúčastnili mše svaté v Lateránské bazilice, katedrále římského biskupa, nejstarší ze čtyř papežských bazilik maior, která nese titul „Matka a hlava všech kostelů města i světa“.

Snímek Lada Smolková

Biskupský pivovar získal zlatý hatrick a stal se absolutním vítězem

Společně s dalšími 21 malými rodinnými pivovary se Biskupský pivovar U svatého Štěpána zúčastnil na začátku června 14. ročníku tradičního Ústeckého pivního jarmarku. Ve třech ze čtyř kategorií získal první místo a stal se tak historicky nejúspěšnějším pivovarem. Dopot

sud se nikomu nepodařilo vyhrát tolikrát v rámci jednoho ročníku. Ocenění získala piva Vikář 10%, Štěpán 12% a Polotmavý speciál 13%.

V Mnichově oslavili „narozeniny kostela“

Přesně 300 let barokního děkanského kostela sv. Jakuba v Mnichově Hradišti si připomněli o druhém červnovém víkendu tamní farníci i obyvatelé města nejen při bohoslužbě, ale také přednáškou a koncertem dětského pěveckého sboru Zvonky.

Snímek FB farnosti

První svaté přijímání v Dlouhém Mostě s arcibiskupem

Poprvé v historii farnosti i obce navštívil 14. července Dlouhý Most arcibiskup Stanislav Příbyl. Na jeho mši svatou čekal zaplněný kostel, a především čtyři děti z farnosti – Dominik, Nella, Viky a Miky, které poprvé přistoupily ke stolu Páně a přijaly své první svaté přijímání.

„Pan arcibiskup hned po příjezdu na faru rozptýlil nervozitu dětí i ministrantů vřelým a bezprostředním přístupem. Mše svatá nebyla o poměznosti, ale o rodinné atmosféře a setkání s pastýřem,“ popsal místní duchovní správce, jáhen Michal Olekšák a doplnil: „Věříme, že na nás pan arcibiskup v Praze nezapomene. Abychom tomu předešli, darovali jsme mu skleničky s motivem našeho kostela a logem oblíbené kyselky.“

Snímek archiv farnosti

Poprvé u stolu Páně v Mnichově Hradišti

Sezóna prvních svatých přijímání nabídla také slavnost 14. června v děkanském kostele sv. Jakuba v Mnichově Hradišti. „Děkuji zvláště dětem, které se na tuto slavnost připravily, jejich rodičům a všem, kteří se jakkoliv zapojili do příprav, a to jak v kostele či při následném setkání a pohoštění na faře,“ uvedl P. Pavel Mach.

Snímek archiv farnosti

Prvokomunikanti v Teplicích

V Teplicích přistoupilo poprvé ke svatému přijímání sedm dětí. Na první přistoupení k eucharistické hostině je připravila katechetka Marie Doskočilová a slavnost vedl ředitel komunity salesiánů P. Jan Blaha.

Nový oltářní obraz v Kadani

V kapli sv. Jana Křtitele poblíž františkánského kláštera v Kadani odhalili nový oltářní obraz! Jeho ústředním motivem je neotřelý starozákonní výjev, postranní křídla pak zobrazují sv. Jana a Pokušení sv. Antonína. Dílu požehnal kadaňský děkan P. Josef Čermák.

Snímek Muzeum Kadaň

Kolaudace v Šumburku

V Šumburku dokončili rekonstrukci fary, která bude sloužit místnímu knězi P. Miroslavu Šimáčkovi i k setkávání farníků. 26. června se zde konala slavnostní kolaudace. Při

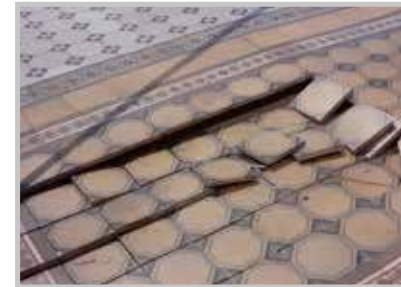
té příležitosti popřáli farníci a spolek Zachraňme tanvaldské kostely P. Šimáčkovi k jeho 50. letům kněžské služby. Přijel i P. Michal Podzimek, který v této farnosti také působil, a P. Jiří Smolek z Křižovatky Příchovice a společně vzpomínali na doby začátku centra mládeže a pátečních setkávání mladých lidí na faře Šumburk. Rekonstrukci podpořilo také sdružení Cesta 121.

Snímek archiv farnosti

Ve Filipově „vybuchla“ podlaha

Kvůli vlhč veder praskaly nejen koleje a dálnice. Na poutním místě Filipově čekalo kostelníka nemilé překvapení. Rozdílná dilatace vlhkého podkladu a rozehřátých dlaždic v chrámu způsobila nejprve vzdušný puknutí a pak její puknutí. Při opravě se na místo vrátila původní dlažba.

Snímek Evelyn Bernard

Hornotanvaldská pouť i v němčině

Hornotanvaldská pouť 2026 nabídla duchovní zážitky, výjimečné koncerty i setkání přátel z Česka a Německa. Uskutečnila se na svátek sv. Petra a Pavla a společně ji uspořádaly Římskokatolická farnost Tanvald, spolek Zachraňme tanvaldské kostely a město Tanvald. Kvůli nepříznivému počasí bylo nutné celý program přesunout do kostela sv. Františka z Assisi na Šumburku. Poutní slavnost zahájila v 15 hodin slavnostní bohoslužba, kterou celebroidl P. Miroslav Šimáček za hudebního doprovodu souboru Collegium Antoniensis z Liberce. Homilii přeložil do německého jazyka tajemník města Tanvald Richard Seidl. Díky tomu se mohli do bohoslužby plnohodnotně zapojit také hosté z Německa a partnerského města Wittichenau. Odpolední kulturní program zahá-

jil koncert výjimečné gospelové zpěvačky Leony Gyöngyösi, která vystoupila společně se ženským pěveckým sborem Harmonia Tanvald. Závěr poutního dne patřil koncertu kytaristy Josefa Mazana a flétnistky Alžběty Šubrtové.

Návštěvníci mohli během celého odpoledne využít také zázemí nově zrekonstruované fary, která po rozsáhlých opravách opět slouží veřejnosti jako příjemné místo pro setkávání.

Snímky Michal Vele

V Úštěku budou zase zvonit

Osmdesát čtyři let byla zvonice chrámu sv. Petra a Pavla v Úštěku na Litoměřicku bez zvonu. O sedm původních přišli obyvatelé nejmenší městské památkové rezervace v České republice během dvou světových válek.

Od okamžiku, kdy město vyhlásilo veřejnou sbírku, až po slavnostní požehnání zvonu (1. července) arcibiskupem Stanislavem Příbylem, správcem litoměřické diecéze, uplynulo třináct let.

Lidé mezi sebou za tu dobu vybrali více než milion korun. Potvrzuje to i text vyvedený na jedné straně „Zvon pořízen z darů obce, farníků a přátel města Úštěku“. Zdobí jej také reliéf chmelového věnce, městský erb a reliéf patronů chrámu s nápisem „Na počest apoštolů sv. Petra a Pavla Město Úštěk“.

„Náš nový zvon byl vyrobený ve zbraslavské zvonárně Rudolfa Manouška,“ uvedl při slavnosti starosta Úštěku Ondřej Elisek.

Snímek Karel Pech

P. Gallas odešel na Moravu

Mostecká farníci se na začátku prázdnin rozloučili se svým děkanem P. Leo Gallasem OCr., který odešel na Moravu do farnosti Holešov.

Místní věřící mu poděkovali za jeho službu v litoměřické diecézi a popřáli mnoho zdu a Božího požehnání do služby na novém působišti.

Snímek archiv farnosti

Pout' v Janově nad Nisou

V sobotu 27. června se uskutečnila pout' jablonecké farnosti do Janova nad Nisou. P. Josef Jaroš tu celebrou mši ke svatému Janu Křtiteli, doprovázenou kytarou a zpěvem.

Poté se poutníci přesunuli na farní zahradu a v potu tváře se pustili do opékání buřtů. „V přátelské atmosféře jsme si společně povídali o Bohu, světě a všem možném. Došlo dokonce i na opékání trdelníků a marshmallowů,“ popsal jeden z účastníků Pavel Peukert.

Snímek FB farnosti Jablonec nad Nisou

Nové hodiny na věži ve Světcích

Obnova historických věžních hodin na kostele sv. Jakuba Většího ve Světcích pokračuje další významnou etapou: na věž byly nově osazeny ciferníky, které jsou věrnou replikou těch původních. Díky této obnově se nejen věžním hodinám, ale i celému kostelu postupně vrací jeho historická podoba.

Snímek farnost Teplice

Antiochia v Bělé pod Bezdězem

Bélou pod Bezdězem přes prázdniny obsadili mládežníci ze společenství Antiochia. Pro veřejnost připravili na přelomu července a srpna celou řadu akcí jako zdobení svíček, taneční lekce zumb na nádvoří zámku, hru pétanque, otevírali kostel pro návštěvníky, nachystali přednášku o putování do Santiaga. Každý čtvrtek od 15:00 do 18:00 byla možnost zavítat do otevřeného kostela, kam mohl přijít každý, kdo měl o ztišení a zastavení.

Z Ústí nad Labem za oslavencem do Lužice

Ve středu 22. července vyrazili ústecký arciděkan P. Martin Davídek a probošt litoměřické kapituly P. Józef Szeliga z Ústí nad Labem do lužickosrbského Ralbitzu. Jejich cílem byla návštěva kanovníka litoměřické kapituly P. Štěpána Delana, který v tento den oslavil významné životní jubileum – 70 let.

Hosté z litoměřické diecéze strávili s oslavencem odpoledne, které vyvrcholilo mší svatou na poděkování za sedm desetiletí jeho života. Po bohoslužbě pozvali místní Lužičtí Srbové oba hosty na farní oslavu. Během ní oslavenci srdečně gratulovali, zazpívali mu tradiční lužickosrbské písně a k dobré náladě zahrála i dechová muzika.

Vztahy mezi věřícími na obou stranách hranice jsou dlouhodobě velmi vřelé. Otec Štěpán Delan v uplynulých měsících navštívil ústecké arciděkanství a katoličtí Lužičtí Srbové se již těší na další setkání – rádi přijedou zazpívat do Litoměřic po dokončení oprav katedrály nebo do Ústí nad Labem. Stejně tak vždy otevřeně přivítají české poutníky u sebe v Sasku.

„P. Delanovi jsme popřáli do dalších let hojnost božího požehnání a pevné zdraví. Jsme vděční za to, že nás s našimi sousedy v Sasku spojuje společná víra i hluboké přátelství,“ uvedl P. Davídek. Štěpán Delan se narodil v roce 1956 v Räckelwitzu (Worklec). Po teologických studiích v Erfurtu přijal roku 1986 kněžské svěcení v Drážďanech. Působil v pastoraci mládeže, jako děkan i jako předseda Spolku Cyrila a Metoděje. Od roku 2015 je farářem ve farnosti sv. Kateřiny Alexandrijské v Ralbitzu. Vztahy k českému prostředí pěstoval

už za totality, kdy pomáhal pašovat teologickou literaturu do Československa a udržoval kontakty s osobnostmi exilu i undergroundu. V devadesátých letech organizoval poutě lužickosrbské mládeže do Bohosudova a dovedl Lužické Srby na české návštěvy papežů Jana Pavla II. i Benedikta XVI. Mimo jiné dal podnět k zahájení procesu blahorečení lužickosrbského mučedníka Alojsa Andrického. V roce 2011 byl jmenován kanovníkem katedrální kapituly v Drážďanech a v září 2024 jej litoměřický biskup Stanislav Příbyl jmenoval čestným kanovníkem Katedrální kapituly u sv. Štěpána v Litoměřicích.

Snímek Martin Davídek

Pout' v Kryštofově Údolí se svěcením praporů

V Kryštofově Údolí slavili na svátek tohoto světce pout' a delegát ad omnia P. Radek Jurnečka tu požehnal hasičské prapory. Prvně u oltáře sloužil také novopečený jáhen Jakub Jan Disman.

Snímek Matyáš Gál

Světový den prarodičů a seniorů

Požehnáním P. Martina Davídka jej při mši svaté oslavili na svátek sv. Jáchyma a Anny v ústecké farnosti. Letošní připomínka tohoto dne měla motto „Já na tebe nikdy nezapomenu“ (Iz 49,15).

Snímek Jan Poříz

Za bezdětné páry se modlili v Horní Řasnici

Do kaple Panny Marie Sněžné dorazili 8. srpna poutníci a poutnice ze všech farností Hejnicka. Pěšky, na kole, automobily. Mši svatou celebrou P. Jiří Voleský. Na jeho pokyn byla vyzdvížena socha Panny Marie do oltáře. Právě pro ni byla kaplička v roce 1863 postavena bezdětnými manžely Leglerovými. Již podruhé se tu při poutní slavnosti modlili za bezdětné páry toužící po děťátku, i za

páry hledající jinou cestu naplnění svého života, protože se miminka nedočkaly. Po poutním dopolední následovalo kulturní odpoledne. Divadlo Rolníčka přivezlo pro děti představení Jak to bylo, pohádka? Po něm následovalo Tvoření s Helenkou. V 18 hodin se přítomní pomyslně přenesli do Bingenu, o několik století nazpět, kdy zde žila Sv. Hildegarda, velká postava církevních dějin. Violoncellistka Vladimíra Sanvito a herec František Kreuzmann přiblížili život, myšlenky a hudbu této mystičky. „Těžko si představit krásnější konec pouti na Srbské. Pouti, kde se netočí kolotoče, neprodává cukrová vata a místo trefek si lidé odnáší domů něco mnohem cennějšího,“ uvedla za členky Okrašlovacího spolku Horní Řasnice-Srbská Jana Doubková.

Snímek Okrašlovací spolek

Sv. Anna v Nučnickách

Nejen příslovce „chladna z rána“ – ale také poutní slavnost v Nučnickách. Poutní mši svatou ke sv. Anně tu sloužil P. Józef Szeliga, který na ni přivezl i sochu sv. Anny a Marii.

Snímek farnost u Věch svatých

Podcast o varhanách

Nový Varhanní podcast připravili diecézní organolog Radek Rejšek a P. Kamil Škoda, farář v Římskokatolické farnosti Bělá pod Bezdězem a okolí a také var-

haník. Odstartoval v pátek 4. září ve 20.00 na YouTube kanále Putování za varhanami litoměřické diecéze.

Pout' ve Vilémově

Stanislav Příbyl přijal na slavnost Nanebevzetí Panny Marie pozvání k oslavě pouti ve Vilémově na Šluknovsku. Místní (i sousedé z druhé strany státní hranice) zde slavili dvojité výročí – 300 let od založení poutní kaple Nanebevzetí Panny Marie a 200 let Vilémovské pouti. Ta je také tradičním místem k putování a setkávání lužickosrbských i německých poutníků.

Snímek Martin Klínger

Farář z Bystrého lesníkem na severu

Farnost v Jablonci nad Nisou navštívil P. Josef Matras, farář bysterský a okřskový vikář litomyšlský. Farnost mu poděkovala na svém FB profilu, že dobrovolně trávil své prázdniny otročinou ve farním lese.

Snímek farnost Jablonec

P. Fogl odešel do Bulharska

O prázdninách se s farníky, zaměstnanci a klienty salesiánského střediska v Teplicích rozloučil salesián P. Jaroslav Fogl, který se po šesti letech v Čechách (z toho dvou v Teplicích) vrací zpět do Bulhar-

ska, kde se ujme farnosti ve Staré Zagoře. V Bulharsku působí také salesiáni Petr Němec, Antonín Koman a Petr Kalas, kteří v minulosti prošli i naší diecézí.

Kostel v Modlanech na Teplicku prochází generální rekonstrukcí

Modlanský kostel sv. Apolináře prochází od 13. května generální rekonstrukcí. Opravuje se střecha, krovy, okna, fasáda a věž, která také získá funkční hodinový stroj. Na počátku září byla dokončena střecha a fasáda věže, v jejíž makovici se našla pamětní schránka, dokončuje se výroba nových oken, do závěrečné fáze se také blíží oprava krovů. Kostel sv. Apolináře byl v minulosti převeden do majetku obce, díky čemuž se stal kulturním a společenským centrem regionu Modlanska. V přílehlé budově fary, která byla dlouhá léta v dezolátním stavu, nyní sídlí obecní úřad.

Snímek FB Obec Modlany

Pout' v Bedřichově Světcích

V Bedřichově Světcích se u příležitosti svátku patrona kostela, sv. Jakuba Většího, konala každoroční pout'. Celebroval ji nový mostecký děkan P. Grzegorz Czerny, který v kázání zdůraznil význam služby bližním. Po poutní mši následovala obecní pout' s hudebními vystoupeními a občerstvením. Kostelík v Bedřichově Světcích se stárím bezmála 800 let nejstarší dochovanou stavbou na Mostecku. Ve 20. století se ocitl na pokraji zániku, jeho historická hodnota byla rozpoznána teprve v 70. letech, později byl péčí občanské společnosti obnoven a v současnosti v něm vedle příležitostných mší probíhají i společenské a kulturní akce.

Důstojnost lidí bez domova

Společné prohlášení vydaly na konci července organizace zabývající se pomocí lidem v těžkých životních situacích v Teplicích, mezi nimi mimo jiné i salesiánské středisko a Charita Teplice. Reagovaly v něm na opakované zveřejňování

nenávistné reakce vyvolávajících, dehumanizujících příspěvků o lidech bez domova na sociálních sítích. „Člověk v krizi nepřestává být člověkem. Lidé bez domova, stejně jako kdokoliv jiný, by se neměli stávat objektem ponižujících fotografií, veřejného zostuzování nebo nenávistných komentářů,“ stojí v prohlášení.

Začala oprava střechy kostela sv. Alžběty v Teplicích

S několikátýdenním předstihem se podařilo 23. července zahájit práce střechy na krovu teplického kostela sv. Alžběty. V rámci rekonstrukce bude vyměněna 160 let stará břidlicová krytina, laťování a část krovů poškozených zatékáním bude vyprotézována. Na rekonstrukci se podařilo získat prostředky od Česko-německého fondu budoucnosti díky pravidelnému setkávání odsunutých rodáků s teplickými farníky a spolky právě v tomto kostele. Významnými částkami přispělo také město Teplice a Ústecký kraj.

Požehnnání kříže na Flájech

U příležitosti setkání německých rodáků požehnal kanovník Karel Havelka v pátek 28. srpna nový dubový kříž na křížovatce starých cest mezi zaniklými obcemi Fláje a Mackov v Krušných horách. Českojiřetinský spolek její pořídil náhradou za dožívající kříž z roku 2002.

Snímek Krušnohorské noviny

Lustr Vratislavice

Lustr z kostela Nejsvětější Trojice ve Vratislavicích nad Nisou prošel v minulých měsících repasí. Kříšťálové svítidlo je v kostele zavěšeno od roku 1841, kdy jej pořídil kaplan Cajetan Slawig, a od té doby nebylo patrně nikdy sejmuto. Pětítýdenní obnovu provedl tým Preciosy Lighting v Kamenickém Šenově pod dohledem památkářů. Lustr byl kompletně vyčištěn, kovové části dostaly novou povrchovou úpravu, poškozené prvky byly nahrazeny a svítidlo nově elektrifikováno. Osm z celkem 24 ručně foukaných skleněných růží museli skláři znovu vyrobit.

Farní dovolená na Velkokrašsku

Farní dovolenou společně prožilo 8.–15. srpna na 30 farníků a jejich přátel z Vratislavic nad Nisou spolu se svým duchovním správcem P. Michalem Podzimkem. Na programu pobytu ve slezské Velké Kraši a okolí byly výlety, boho-

služby, debaty, koupání v zatopených lozích a společné večere, v jejichž vaření se střídaly jednotlivé rodiny.

Biskup Pavel Posád v Sobotce

430. výročí posvěcení kostela sv. Máří Magdalény v Sobotce oslavila tamní farnost výstavou Sobotecké monstrance a fotografií soboteckého graduálu ve spolupráci s městem a státním okresním archivem v Jičíně. Do farnosti zavítal také někdejší litoměřický biskup Pavel Posád, který tu sloužil (30. srpna) slavnostní bohoslužbu, kterou doprovodil Smíšený pěvecký sbor Salvátor z Chrudimi.

Snímky farnost Sobotka

Pamětní deska Josefu Kouklovi

Bývalému biskupovi naší diecéze, Mons. Josefu Kouklovi, odhalili v Kladrubech (plzeňská diecéze) pamětní desku. Je na ní vyveden tento text: Ad perpetuam rei memoriam Jeho excelence Mons. Prof. ThDr. Josef Koukl, 18. litoměřický sídelní biskup (8. 11. 1926 Brno - 22. 5. 2010 Litoměřice). Působil jako kněz a kladrubský duchovní správce 15. 10. 1958–19. 11. 1970. Tuto pamětní desku k Jeho nedožitým 100. narozeninám odhalil 12. 9. 2026 Mons. Tomáš Holub, 2. plzeňský biskup. Vděční farníci a přátelé z Kladrub a okolí.

100 nedožitých let P. Ladislava Kubička

Delegát ad omnia P. Radek Jurnečka připomněl v sobotu 12. září při bohoslužbě v Třebenicích společně se zdejší duchovním správcem P. Lukášem Hrabánkem a místní farností a poutníky nedožitě sté narozeniny P. Ladislava Kubička. Ve středu 9. září do Třebenic putovalo také Sdružení křesťanských seniorů Děčína. Seniori se setkali se s paní starostkou, poklonili se u pomníku letců RAF a především vzpomínali na P. Ladislava Kubička.

Snímek archiv farnosti Třebenice

Posprejoval ambit v Horní Polici

V květnu letošního roku přijala policie v České Lípě oznámení o posprejování areálu kostela Navštívení Panny Marie v Horní Polici. Pachatel v ambitu na zeď a na oltář nastříkal čtyři hákové kříže.

Poměrně brzy se policistům podařilo zjistit jeho totožnost, ale protože jde o muže s nestálým bydlením, zadrželi jej až v polovině září. Sedmatřicetiletý podezřelý se nakonec v této souvislosti nebude zodpovídat z projevů sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka, protože o fanouška takového hnutí se podle zjištění policie nejedná. „Ke svému činu se přiznal a vysvětlil ho nutkavou potřebou někde něco načmárat. Jeho slova potvrzovaly i výsledky našeho širšího prověřování případu. Ostatně za sprejství ho už soud v minulosti potrestal 150 hodinami obecně prospěšných prací, a protože z nich nakonec neodpracoval ani jednu, proměnil mu je v trest odnětí svobody v trvání 150 dnů,“ uvedla mluvčí českolipské policie Ivana Baláková.

Nově čelí trestnímu stíhání pro výtržnictví a poškození cizí věci. Místní farnosti způsobil škodu za nejméně 50 000 korun.

Snímek PČR

Porciunkule v Hejnicích

V sobotu 1. srpna, v jubilejním roce svatého Františka, se konala v chrámu Navštívení Panny Marie v Hejnicích poutní mše u příležitosti svátku Panny Marie Andělské – tzv. Porciunkule. Část poutníků šla do Hejnic pěšky s libereckými františkány z Bedřichova přes Jizerské hory.

Snímek Jan Tauchman / Člověk a Víra

Na návštěvě v Kadani

Sobota, 29. srpna, nádraží Teplice v Čechách. Usedám do vlaku, směr Chomutov. Cíl cesty? Bývalý klášter alžbětinek v Kadani. Sestry ho loni prodaly městu a to v něm dnes uspořádalo prohlídky.

Akce v Kadani začíná ve 13 hodin mši svatou. U oltáře se tu sešli všichni tři kadaňští duchovní. Dohromady je jim přes 230 let, jak mi za chvíli s úsměvem poví místní děkan P. Josef Čermák. Čte se Matoušovo podobenství o hřívnách. Jak vlastně využíváme svých hříven k tomu, aby mohli lidé kolem nás téměř hmatatelně zakoušet blízkost a povahu Božího království? Vždycky, když poslouchám kázání při mších, snažím se ho vnímat z perspektivy takzvané nekostelového návštěvníka bohoslužby. Dokáže oslovit? Obohatí ho? Hlavní myšlenka dnešního kázání je jasná: „Někteří lidé jsou chudí, pokud jde o majetek. Pokud jde ale o čas, všichni jsme miliardáři. Každý máme k dispozici několik miliard vteřin, které můžeme zhodnotit. Děláme to?“

Po mši se seznamuji s místním děkanem. Nemusím ho ani někde hledat či odchytávat – stojí u vchodu, zve na drobné občerstvení a povídá si s lidmi. Než mě pustí ke slovu, musím vypít bylinkový čaj dle klášterního receptu – z máty, meduňky a dobromysli – a sníst koláč. Obojí výborné. Dávám se s P. Josefem do

řeči o farnostech v Kadani a okolí. Místo o číslech a jejich hodnocení se rozpovídá o radostech, které služba v Kadani přináší, a o tom, jak se daří mnohé lidi přivádět blíže k Bohu, jaká je radost podílet se na životě komunity ve městě, jak se na něj s důvěrou obracejí lidé věřící i nevěřící, jak je vděčný za to, že může ve farnosti působit se dvěma spolubratry kněžími.

Ve svém vyprávění se několikrát dostává ke covidovým rokům, které se pokusil uchopit jako příležitost. Do dnešní doby z toho zůstalo např. předávání maturitního vysvědčení abiturientům zdejšího

gymnázia ve farním kostele. Z toho, co bylo zpočátku „znouzectností“, neboť kostel i přes covidová omezení skýtal dostatek prostoru, aby v něm bylo možno předávání uskutečnit, se stala pěkná tradice, při níž maturanti vstupují do dospělosti právě v kostele, kde k nim může promluvit vedle ředitele gymnázia a starosty i P. Josef Čermák.

Během rozhovoru přicházejí průběžně za P. Josefem různí lidé s organizačními, technickými a jinými dotazy – a on jim vždy vyhoví, svolí, případně nechá věc na jejich vlastním uvážení. Seznamuji se při této příležitosti s šéfem spolku kadaňských zvoníků Vladimírem Novákem. Spolek má na 40 členů! Na zvony v Kadani nejen zvoní, ale také se o ně starají, a právě v klášterním kostele Svaté rodiny, pod jehož kůrem stále stojíme, chystají sbírku na opravu zvonové stolice. Během rozhovoru zjistím, že druhý největší zvon v diecézi, s hmotností 3,5 tuny, visí právě v děkanském kostele v Kadani.

Do někdejšího kláštera

Ve vybydleném domě jsme už asi všichni někdy byli, tudíž představa, jak vypadá prázdný klášter, nebude fantazii činit přílišnou obtíž. Není proto nutné se rozepisovat o vlhkém sklepě, opadané omítce a prohýbajících se rákosových stropích, které sem tam zdobí nějaká ta freska. Rájský dvůr je všecek prorostlý bodláčím a křovím.

S více než půlhodinovým zpožděním přibíhám po prohlídce na besedu se sestrami dominikánkami – jejich kongregace klášter užívala v posledních čtyřech dekadách 20. století. Přímo na místě řádovou současnost reprezentují sestry Benedikta a Bedřiška a online připojené sestry – pamětnice, které žily přímo v Kadani – vidíme před sebou na plátně, které ochotně přistavil ředitel místního gymnázia Tomáš Oršulák. Besedu se sestrami vede starosta Jan Losenic. Při vzpomínkách na svůj nucený

pobyt v Kadani srší vtípem a radostí – vlastně i razii StB z roku 1981, při níž dva dny řádilo po klášteře přes čtyřicet estébáků se služebními psy, aby rozprášíli tajnou tiskárnu, líčí jako poněkud adrenalinový zážitek, byť zkalený smrtí či zhoršením zdravotního stavu několika staříčkových sester, pro které záťah s výslechy a osobními prohlídkami znamenal extrémní zátěž.

Čas na otázky pro sestry – pamětnice je pomalu nachýlen a zájem publika se pomalu stáčí na přítomné sestry Benediktu a Bedřišku. Zejména na první jmenovanou

se valí lavina dotazů poté, co zmíní, že pracuje jako učitelka na sekulární státní škole. A tak hýří humorem a vypráví, kde všude a co všechno učila, jak jde civilní zaměstnání dohromady s životem v řeholní komunitě, nebo jak rodiče žáků nechodí na třídní schůzky ani tak kvůli svým ratolestem, jako spíš aby viděli živou řeholní sestru a mohli si s ní popovídat.

Krátce po půl šesté beseda končí a sestry kvapí na autobus do matky měst. Odchytávám ještě starostu Jana Losenického – zajímá mě, jak se od loňska vyvinula představa města o využití obrovského klášterního areálu. Jako první věc zmiňuje nutnost konzervace objektu a vzápětí bez obalu konstatuje, že hledání využití a rekonstrukce areálu bude během na dlouhá desetiletí. Ve svých úvahách pracuje s horizontem delším než jedno či dvě volební období. Hovoří o některých směrech, které město promýšlí, o rizicích, která některé cesty obnášejí, a o zodpovědnosti, kterou město má za své historické dědictví. Má odvalu jít do projektu, který nepřinese okamžité politické body, ba možná dokonce naopak, ale je z podstaty dobrý a městu do budoucna jedinečně prospěje – jen nikdo neví, jak blízká či vzdálená budoucnost to je.

Co jsem si z Kadaně odvezl? Radost z místní komunity – že se lidé scházejí, potkávají, tráví spolu čas, věnují svůj volný čas ostatním. Radost z dlouhého rozhovoru s P. Josefem, naplněného klidem, pokojem, ochotou sloužit lidem ve svém městě. Radost z toho, že jako své „svěřence“ vnímá nejen praktikující farníky, ale všechny obyvatele osmnáctistíletého města. Radost, že namísto kulturních válek buduje přívětivé a lidské prostředí, ve kterém se mohou dobře cítit věřící i nevěřící. Radost, že je nedílnou součástí místní komunity a že s ním lidé ve městě počítají. A nakonec mám radost i z postoje starosty, z víze za horizont volebního období by si měli brát příklad politici v širokém okolí. Alžbětinský klášter v Kadani se pro ten den stal živoucím ostrůvkem pozitivní de-viace, kde se sešli a dobrou vůli spolu měli lidé různých názorů, stojí či vyznání. Snad najde do budoucna takové využití, které jej naplní podobným duchem.

Vojtěch Šafránek

Velí Útvaru sv. Zdislavy

Plukovník Petr Rajt velí územnímu odboru policie v České Lípě. Kdo byl na Diecézní pouti ke sv. Zdislavě, už ho zná. Jemu a dalším policistům totiž aplaudovala zaplněná bazilika, když mu arcibiskup Stanislav Přibyl děkoval za práci jeho lidí při pátrání po zcizené relikvii sv. Zdislavy. A předal mu čestný titul pro jeho tým: Útvar sv. Zdislavy.

Co vám šlo hlavou, když jste se o té krádeži dozvěděli?

Je tohle vůbec možné!? S ničím takovým jsme se v historii našeho odboru nesetkali.

Nenapadlo vás třeba, že je to žert?

To bylo první, co jsem vyloučil. Vzhledem k tomu, že ta informace už byla ověřená přes operačního důstojníka, tak rozum velel, že to hloupý vtip prostě nemůže být.

Jak to obecně probíhá, když je nahlášena taková krádež? Co se vlastně začne dít?

Oznamovatel volá na linku 158, kde sedí operační důstojník, který má přehled o prostředcích a policistech v terénu. Prostě o hlídkách, které jsou nejbližší. Na místo podle závažnosti případu vysílá policisty z obvodního oddělení nebo kompletní tým výjezdu s velitelem. U mimořádných událostí povolává kromě výjezdu také všechny volné hlídky z okolí.

Když přijede hlídka na místo, zjistí, že pachatel zmizel, co následuje pak?

Prakticky neustále je připravený „výjezd“ – tedy tým služby kriminální policie a vyšetřování – skládá se z vyšetřovatele a operativců. A v tomto případě je doplnil ještě kriminalistický technik. Pokud je to závažnější čin, tak operační důstojník vysílá na místo tuto skupinu. V prvním sledu ale na místě okamžitě pracují hlídky obvodních oddělení a hlídkové policie a získávají prvotní údaje. Ať už se to týká pohybu pachatele, jeho popisu, zjišťují základní informace k odcizené věci. Na základě těchto jejich informací postupně vyhodnocujeme, jaké další prostředky je třeba nasadit.

Jak to bylo v tomto případě?

Prvosledová hlídka byla na místě do osmi minut. Dalších pět se jich do pátrání po pachateli v okolí pustilo vzápětí. Šance dopadnout jej co nejrychleji se zvyšuje, pokud získáme co

nejvíce podrobností v krátkém čase, abychom se po stopě mohli pustit co nejrychleji. V tomto případě to bylo opravdu těžké, protože informace o podezřelém byly velmi strohé: mladý člověk v černém oblečení, bílých teniskách. Později jsme zjistili, že během minut změnil kompletně celé oblečení, takže šance hlídek, aby podle popisu zajistily pachatele, byla minimální.

Jakou roli v tomto hraje rychlost reakce? Platí to, co známe ze seriálů, že stopy vychladnou?

Snímky jmn a Jana Chadimová / Člověk a Víra

Nejlepší je právě pátrání po horké stopě. Čím dříve se policie zavolá, tím rychleji může reagovat. Pravděpodobnost, že toho pachatele zjistíme a zadržíme ještě v blízkosti místa činu, roste, čím dříve tam jsme. Sbíráme informace – a to pátrání se rozšiřuje a košatí. Postupně se rozrůstá územně až na celou republiku, když například hledáme odcizené vozidlo nebo v případě takto zásadních věcí. Dělo se to i v tomto případě.

Pomohla vám pozornost svědků a později i zájem veřejnosti?

Místních lidí i obyvatel širšího okolí se to evidentně dotklo. Ten zájem byl obrovský. Postupně se šířil do celé země a v řádu hodin informace o té krádeži překročila hranice a doslova obletěla svět. Psaly o tom i světové agentury.

Zájem a spolupráce občanů – obojí opravdu fungovalo a moc nám to pomohlo. Vlastně po celou dobu pátrání, když jsme potřebovali některé údaje prověřit. Když jsme pak měli relikvii v rukou, následovala skvělá kooperace s památkáři, s odborníky, kteří pomohli zjistit, že se uvnitř toho betonu skutečně nachází. A pak přišla na řadu pomoc restaurátorů, kteří ji mohli vyprostit.

Medializace pomohla – a to až tak, že se nám hlásila odborná veřejnost s nabídkou intervence. Jak jsme postupně zveřejňovali jednotlivé dílčí úspěchy v pátrání, pak že už máme relikvii v rukou, ale že je uvězněná v betonu, tak se nám třeba ozvali odborníci z oboru betonářských technologií. V tu chvíli jsme už mohli s díky odmítnout, protože už ji vyprošťovali restaurátoři, kteří si s tím věděli rady.

Mě tak napadá... když už jste měli relikvii vypátranou, tak jste mohli zajásat, předat ji v betonu „majiteli“ a jít od toho.

No, mít v rukou blok tvrdnoucího betonu a vědět, že tam ta lebka – byť vysoce pravděpodobně – je, tak to není úplně ten pravý výsledek, ne? Náš cíl byl vrátit ji ve stavu, v jakém ji pachatel odcizil. A dělali jsme pro to maximum. Ta relikvie je součástí naší historie, patří k našemu regionu, snažili jsme se ji prostě zachránit. Přišlo nám to samo sebou.

Do jaké míry hrály v tomto případě roli náhoda, štěstí, osobnost vyšetřovatelů...?

Ten tým tvoří lidé, kteří umí jít po stopě, hledět na detaily, rychle se orientovat, vyžít svědky, interpreto-

vat informace. Na službě kriminální policie a vyšetřování máme zkušené kolegy a je pravda, že se v pátrání po lebce sv. Zdislavy sešel tým lidí, který si skvěle sednul.

K tomu jim hrálo do karet štěstí, shody okolností a náhody. Vždycky říkám, že pokud je tam dostatečná aktivita a nasazení, tak to kriminalistické štěstí vždycky přijde. Byť jsme se dostali na chvíli do slepé uličky, tak pak tohle štěstí přišlo a my se skokově posunuli k osobě pachatelé a po několika hodinách jsme se specifickým přístupem při výslechu k té relikvii dostali. Víc ale nemůžu říci, je to součástí spisu pro soud. Není to uzavřené.

Rozumím, ale přece jen: co byla ta slepá ulička?

Měli jsme vytipovaných několik verzí a ani jedna nevedla k pachateli. Vyčerpali jsme skoro všechno, co jsme měli od začátku k dispozici, a museli jsme málem začít znovu.

A co byl ten zlom?

Nemůžu o tom hovořit. Povíme si o tom někdy příště, až bude celé trestní řízení uzavřené.

Jaká byla spolupráce s církví?

Doprovázela ji velká otevřenost a ochota. Kolegové na místě velmi rychle získávali informace, které pro nás byly hrozně důležité. V podobné atmosféře se nesla i všechna jednání s panem arcibiskupem Přibylem. Bez toho bychom výsledku nedosáhli. Také všechna opatření týkající se předání či uložení relikvie byla na této otevřenosti založena.

Ještě se vrátím k restaurátorům. Jak jste na ně přišli?

Při shromažďování podkladů pro vyhlášení pátrání po relikvii jsme se dostali k jejich zprávě o restaurování, včetně fotodokumentace. Měli jsme na ně kontakt a ve chvíli, kdy jsme získali lebku zpět, tak se přímo nabízelo je povolat na pomoc. Bylo naprosto logické kontaktovat osoby, které už měly s prací na relikvii zkušenost. Věděli jsme, že jsou kompetentní, reagovali okamžitě a mohli se ihned pustit do práce. Všechno na sebe plynule navazovalo takovým způsobem, že to byl malý zázrak.

Jak jste se cítil, když jste přijel na tu slávu na diecézní pout' do Jablonného? To se asi policistům moc nestává, že jim aplauduje zaplněný kostel...

To fakt ne. Já něco takového opravdu nečekal. Že zazní potlesk, to jsem tak nějak předpokládal. Ale tohle bylo jiné. Vůbec jsem nevěděl, jak to přijmout, protože ten potlesk nebral konce. Bylo to fakt hezké poděkování celému týmu. V lavicích seděli lidé, kteří na tom případě dělali. Mluvil jsme o tom s nimi – i pro ně to byl zážitek – jak to prostředí, tak i poděkování potleskem. Jsem za to rád.

Během pouti si nešlo nevšimnout velké „policejní přítomnosti“. Lebka byla pod bedlivým dohledem z bezprostřední blízkosti, po Jablonném všude hlídky, včetně příjezdových komunikací. Měli jste obavy z nějakého dalšího incidentu?

Nic jsme nechtěli podcenit. Pachatel nebyl vzat do vazby a byl na svobodě. A reakce lidí na sociálních sítích v sobě nesly různorodé signály. Všechna bezpečnostní opatření jsme proto koncipovali podle toho a s větším počtem policistů. Přijelo také opravdu hodně poutníků, takže jsme měli obavy i z dopravní situace.

Když jsem došel na českolipské policejní ředitelství, nemohl jsem si dole ve vestibulu nevšimnout písemného ocenění arcibiskupa Přibyla s udělením titulu Útvar svatý Zdislavy.

Co vám budu povídat, jsem za to moc rád a vážím si jej. Neznám u nás policejní útvar, který by takovéto ocenění od církve, od arcibiskupa, obdržel. Ale dole to je kopie! Originál mám tady u sebe. Podělal jsem se ještě s dalšími, takže kopie jsou tady na hlavním územním odboru, na odboru obecné kriminality i na obvodním oddělení v Jablonném v Podještědí.

Jiří Nývlt

Co našli archeologové pod trávníkem Dómského náměstí?

Na náměstí před katedrálou sv. Štěpána v Litoměřicích i v přilehlé biskupské zahradě probíhá už několik měsíců rozsáhlá rekonstrukce veřejného prostoru. Nejezdí tu jen těžké stroje a ve výkopech nepracují pouze stavební dělníci. Do průzkumu se pustil i tým archeologů. Svou práci uzavřel v polovině prázdnin.

Návrší nad řekou Labe, které dnes nese podle barokní katedrály název Dómský pahorek, totiž patří k nejstarším osídleným lokalitám v Litoměřicích. Průzkum a svůj tým tu vedl Milan Sýkora z Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech.

Jedním z největších překvapení byl objev, který se podařil v samém závěru vykopávek. Poměrně hluboko pod povrchem našli archeologové hrob kultury s vypíchanou keramikou, který je více než šest tisíc let starý. Název této éře dala výzdoba keramiky, která je tvořena jemnými vpichy.

„Vedle kosterních pozůstatků jedince mužského pohlaví zesnulého ve věku asi patnácti let v hrobu leželo celkem dvanáct nádob, z nichž některé jsou dochované ve skvělém stavu. U sebe měl také broušenou kamennou sekeru. V keramice jsou zlomky kostí, o nichž nevíme, jestli je to pozůstatek žárového pohřbu nebo obsahuje nějaké další milodary,“ popisuje archeolog Milan Sýkora.

Podle jeho slov se jedná o nebyvalý unikát, protože jak řekl, „takto vybavený hrob ve střední Evropě v podstatě neznáme“.

Nyní proběhne antropologický průzkum pozůstatků a je zapotřebí určit i obsahy nádob. „Může tam být pyl a další organické pozůstatky, které nám prozradí něco o tehdejší prostředí – jaká tu byla vegetace, co se pěstovalo. Pak vše poputuje do zdejšího muzea a jsme dohodnutí, že nálezy převezme do stálé expozice,“ přibližuje Milan Sýkora.

Neolit, Avaři i Slované

Pod zemí v lokalitě Dómského náměstí i Biskupské zahrady našla parta zapálených odborníků ještě celou řadu zajímavých předmětů, které ukazují, kudy kráčela historie i lidé, kteří tento prostor obývali už od pravěku.

Průzkum probíhal také přímo v prostoru náměstí, kam až zasahovalo hradiště založené Boleslavem I., které vybudoval jako opěrný bod Přemyslovců na severu Čech. Teprve později – v jedenáctém století – zde Soběslav I. založil i kapitolu. „Litoměřice vyrostly v zemědělsky velmi

„Nejstarší osídlení potvrzují nálezy z období prvních zemědělců,“ popisuje archeolog. Vedle kosterního pozůstatku pocházejí nejcennější nalezené předměty z příkopu, který vymezoval opevněný areál na celém návrší, a jsou z doby bronzové. „Objevíli jsme opaskové kování ze slovansko-avarského období, tedy zhruba ze sedmého století, kdy tu probíhalo soužití a konflikt obou těchto etnik. Je to vůbec první nález svého druhu na Litoměřicku,“ říká s nadšením Milan Sýkora.

výnosné oblasti na pahorku nad Labskou vodní cestou, která přirozeně spojovala regiony a putovalo po ní zboží, které jsme na našem území neměli. Solí počínaje a některými kovy konče. Kombinace prosperující zemědělské oblasti a dálkových cest byla evidentně velmi důležitá,“ vysvětluje archeolog.

Litoměřice sebraly prim Lovosicům

Pro umístění hradu, kostelů, kapitolu a celého zázemí družiníků i hospodářského dvora se pahorek nad řekou, oddělený ze severní strany příkopem, ukázal jako ideální místo. Zásadnější úlohu v regionu přitom do té doby měly sousední Lovosice. Tamní aglomerace hrála prim už v keltské době a byla ve srovnání s Litoměřicemi nesrovnatelně větší. Profitovala především z labského obchodu.

S příchodem nových mocenských elit, které reprezentoval právě Boleslav I., který ovládl knížata severozápadních Čech, přišlo i jeho rozhodnutí nepřevzít

původní centra mocenské i hospodářské správy, ale vybudovat si nová. V ústraní se tak ocitla slovanská hradiště jako Levousy, Klapý nebo Zabuřany. „Ačkoliv Boleslav byl bratrovrah sv. Václava, vděčíme mu za to, že zde založil významný raně středověký hrad. To všechno teď naše nálezy potvrzují,“ dodává Milan Sýkora. Ve výkopu před proboštvím našel spolu se svými spolupracovníky pozůstatky několika typů staveb a konstrukcí převážně ze dřeva. Jednalo se o roubené budovy poměrně velkého rozsahu. „Přičemž u jednoho sklepa máme z podlahy i minci, která nám krásně datuje interiér. Na minci je Soběslav I., který porazil v roce 1126 vojska krále Lothara v bitvě u Chlumce. Zároveň z těch suterénů máme velmi bohatý soubor keramických nálezů,“ doplňuje. Kromě toho se podařilo objevit závaží z tkalcovských stavů a ještě starší mince – celkem tři denáry – vyrobené ze stříbra, přičemž u dvou mají archeologové podezření, že se jedná o postříbřené padělky. Podařilo se objevit i zásobnice, jámy kruhového profilu a hruškovitého tvaru, které sloužily ke skladování obilí a dokládají tak hospodářskou funkci areálu.

Svatební prstýnek

Cenný je pak i nález zbytků domu z období kolem roku 1200, který vyhořel. Výzkumníci vykopali jeho spálenou konstrukci trámů z krovu i stěn, včetně částí jílovité omazávky. „Z tohoto domu máme i krásnou kolekci keramiky,“ ukazuje. Velkou radost mu přinesl také svatební prstýnek, který je datovatelný právě do dvanáctého století a pochází z jednoho z odkrytých domů původního hradiště. „Je bronzový, tvoří jej pásek a na něm

jsou dva kruhové terčíky zdobené rostlinnými motivy spojené čtvercovou desítkou, na níž je vytepaný kříž,“ popisuje Milan Sýkora.

Kudy kráčely dějiny a kudy lidé

K průzkumu archeologů dnes nepatří už jen nástroje jako motyky, lopatky, smetáky nebo štětce, ale také sofistikovaná technika jako dron, kterým se dokumentuje lokalita. Nebo detektor kovů. „Díky němu jsme našli například mince z šestnáctého století, z doby Ferdinanda I., prvního dědičného Habsburka na českém trůnu. Objevíli jsme minci salzburského arcibiskupa a spousty dalších. Na dnešní poměry a tehdejší hodnotu by to byla docela solidní suma, abychom si mohli dopřát velmi pohodlný život po dobu několika týdnů,“ usmívá se Milan Sýkora a z detektorového průzkumu připomíná i nález hlavní palných zbraní z devatenáctého století a olověné plomby. „Ta sloužila k zapečetění převážených ceností. Je na ní znak města Litoměřic, je pozdně středověká a je jediná známá s místním městským erbem. Hádám, že tady v prostoru kapitolu sloužila k zaplombování dodávky mešního vína. Protože když lahví naskládáte na vůz hodně, tak si určitě nepřejete, aby ten, kdo je bude

převážet, nějakou sebral,“ usmívá se archeolog.

Díky mincím rozsetým prakticky v řadě za sebou mohou odborníci usuzovat, kudy vedly po dnešním Dómském náměstí cesty. „Nikdo nenosil peněženku, kapsy ještě moc neznali a peníze lidé měli obvykle v nějakém váčku. A tak je prostě snáz ztráceli. No a když jsou někde v řadě za sebou, je hned jasné, že tudy vedla nějaká komunikace,“ uzavírá vysvětlením Milan Sýkora.

Celý výzkum by archeologové rádi představili veřejnosti výstavou.

Průzkum je součástí obnovy veřejného prostoru na Dómském náměstí i přebudování přilehlé zahrady v park. K opravám financovaným mj. z fondů Evropské unie se na podzim připojí i rekonstrukce interiéru katedrály sv. Štěpána.

Jiří Nývlt

Nález šest tisíc let starého hrobu. Snímek Milan Sýkora

Radek Jurnečka v Sýčině

Původně měl delegát ad omnia P. Radek Jurnečka přijet do Sýčiny poblíž Mladé Boleslavi jen proto, aby mu předsedkyně osadního výboru poděkovala za pomoc se zajištěním úklidu farního pozemku u kostela, nakonec se však z návštěvy stala slavnost. Místní farníci jej totiž pozvali, aby při ná-

vštěvě obce odsloužil i mši svatou. Dorazil 27. června.

Samotný chrám byl pro P. Jurnečku menším překvapením – když už z dálky viděl sýčinský kostel vypínat se nad širým okolím, neskrýval údiv. „Hned jak přijel, s úsměvem poznamenal, že očekával malou kapličku, a místo ní tu stojí „kostel jako blázen“, usmívá se Matěj Danda, který pomáhá s péčí o místní kostel.

Na začátku mše přivítal hosta dobrovický děkan František Janíček. Kostel sv. Václava byl zaplněn na zdejší poměry mnoha návštěvníky, praktikujícími věřícími i „nekelstovými“, kteří přijeli z širokého okolí. Na závěr mše poděkovala předsedkyně osadního výboru paní Eva Gapková Radku Jurnečkovi za zpro-

středkování úpravy okolí kostela i za milou návštěvu a předala mu drobný dar v podobě modelu místního chrámu.

Závěrečným pozhváním však návštěva nekončila. Několik místních a farníků připravilo drobné pohoštění k neformálnímu setkání.

(vas)

Výkop před budovou proboštví. Snímek jmn

Rekonstrukce katedrály sv. Štěpána

Katedrálu sv. Štěpána čekají dva roky oprav interiéru. Začne ve dnech, kdy půjde Zdislava do distribuce. Co všechno se vlastně uvnitř chrámu v příštích měsících odehraje a proč, na to jsme se ptali architekta Richarda Cibika, který pro tuto akci připravoval projektovou dokumentaci.

Co všechno se bude v interiéru katedrály opravovat?

V plánu je – řečeno slovy architekta – rehabilitace celého interiéru katedrály: hlavní lodi, kaplí a otevřených oratoří. Dneska má katedrála vzhled v podstatě venkovského kostela, který je vymalovaný běžnými prostředky, podobně jako obývací pokoj. Je to velká škoda, protože pod tím vším jsou ukryté nádherné původní omítky. Chceme pozdější nánosy oškrabat a odhalit tyto hlazené ranně barokní

ce naležato“ – prostě na železně příhradové konstrukci. Štuková výzdoba vzala za své s klenbou. Když stavba trpí statickými poruchami, první, co začne odpadávat, jsou štuky. Důvod, proč se nedochovala žádná štuková výzdoba, je patrně tento. Víme však z dochované historické fotodokumentace, že na přelomu 19. a 20. století byla katedrála sv. Štěpána vyzdobena iluzivními malbami, které nahradily štukovou výzdobu.

A ty chcete obnovit?

Je to v plánu. Restaurátorsky opravit chceme i všechny kamenné části jako balustrády na oratořích nebo patky pilířů a vše zapojit do výrazu interiéru a sladit do barevnosti, aby nic z toho nevystupovalo jako nějaké solitérní prvky nebo naopak nesplývalo v jednolitých barvách. Vracíme se k původnímu baroknímu vzhledu katedrály.

Jenže „pod povrchem“ by se měla skrývat současná výbava a moderní technologie.

V plánu je kompletní oprava elektroinstalace, výměna a doplnění osvětlení. Mělo by to být odrazem současné doby – ale tak, abychom minimálně porušovali historické omítky. Využijeme už stávající drážky a trasy vedení, protože chrám už elektrifikovaný v minulosti byl. Jenže od té doby uplynula spousta času. Kromě samotného vedení bude třeba obnovit osvětlení, které bude na úrovni galerijních svítidel, tedy několikanásobně lepší než v současnosti. Katedrála je unikátní také tím, že se v ní dochoval v podstatě kompletní raně barokní soubor mobiliáře, včetně oltářních obrazů. Osvětlení bude mít vliv i na to, že tyto prvky, které dnes trochu stojí v pozadí, v tom interiéru vystoupí.

Vedle osvětlení chceme osadit nové zabezpečení a požární signalizaci. Obojí tam dnes je, ale zastaralé, takže cíl je, aby to odpovídalo 21. století.

Návštěvníci katedrály si jistě všimli, že na stropě se propisuje zmíněná železná konstrukce.

Způsobuje to růst plísní a řas, jemuž vytváří podmínky a situaci zhoršuje právě technologie, která byla využita při poslední výmalbě, jež není na vápenné bázi, ale jedná se o křehkou liniovou technologii. Jsou to výmalby

dobově obvyklé právě v obytných prostorech, v nichž je pojištěm barveného prášku křeh. A ten „chutná“ bakteriím a ty pak řasám. To, co vidíme na stropě katedrály, není nějaká prostupující koroze nebo prostý kondenzát, ale biologické působení, jehož růst voda, která se tam sráží, významně podporuje.

Proto se také chceme vrátit k vápenné technologii, která tam patří i historicky. Vápní navíc působí jako přirozený sterilizační prostředek proti bakteriím a plísním. Tím by se mělo tomuto jevu zabránit.

A co se týče statiky, je strop v pořádku?

Podhled ve tvaru klenby je velmi dobře udělaný. Nepotřebuje žádné stabilizace, fixace nebo další zásahy. Omítka na rabičovém pletivu velmi dobře drží a nad ní jsou historicky panely z expandovaného korku, což je jedna z nejlepších tepelných izolací. Co je ale velmi důležité, ve stropě se nacházejí tři větrací otvory uprostřed klenby, které jsou zakryté síťovinou, aby se z prostoru v podstřeší do chrámu nedostávali ptáci. Jenže ta je po

desítkách let zanesená nečistotami a tyto otvory v podstatě ztratily svůj původní účel. Jakmile se v katedrále shromáždí větší počet lidí, tak do ní vnesou vlhko, vydechují velké množství vodní páry – a to vše stoupá ke stropu a tato vlhkost nemá kudy odejít. I laik se jistě domyslí, že to přispívá k tvorbě kondenzace a rozvoji biologického napadení stropu. Jakmile se oba plánované zásahy uskuteční – tedy změna technologie výmalby a obnova ventilace – zmizí podmínky pro bakterie, plísně a řasy a zabráníme tak novému propadání konstrukce do podhledu.

K čemu slouží nahoře pod klenbou ta železná konstrukce po obvodu?

Nemá statický účel, je to bezpečnostní prvek kvůli údržbě. Plocha římsy je skloněná a u pilířů zúžená, takže to zábradlí sloužilo při úklidu. Byť nám připadá zvláštní, není to ojedinělá záležitost a je třeba i v Sixtinské kapli ve Vatikánu, ač je to méně patrné.

Bude rekonstrukce v takovém rozsahu znamenat i stěhování mobiliáře?

Všechno, co jde odnést, odstěhujeme. Vše, co lze demontovat, musí být z katedrály odstěhováno a uloženo do depozitáře. Základ oltářů stejně jako kostelní lavice zůstane na místě zakryté, ochráněné a zabalené do geotextilií a fólií.

A nad tím vším bude stát lešení?

Prakticky celý prostor interiéru bude zastavěný lešením, protože se musíme dostat až ke klenbám. A to jinak nedokážeme. Abychom nemuseli demontovat lavice, bude nad nimi stát jednopatrová konstrukce tzv. těžkého lešení. Jeho sloupky budou respektovat vybavení a teprve nad touto úrovní bude stát prostorové lešení, které známe z běžných staveb.

Bude nutné nějak zasahovat do konstrukce katedrály kvůli statice?

Nebude to zapotřebí. Ačkoliv je podlaží značně nestabilní, tak za dobu své existence už si katedrála

sedla do té míry, že jakékoliv zásahy by byly spíš kontraproduktivní. Je třeba začít důsledně odvádět dešťovou vodu. A takové podmínky se nám podaří nastolit při stávající úpravě a rekonstrukci Dómského pahorku, náměstí a velké biskupské zahrady, kde vzniká park. Svody dešťové vody, které dnes ústily na terén a do ulic a umožňovaly vsak vody k základům katedrály, nyní odvedeme do retenčních nádrží, z nichž se bude využívat pro vodní prvky, údržbu a závlahu zahradních a parkových prvků.

Vraťme se ještě do interiéru. Chystá se i nějaký zásah do bohoslužebného prostoru? Objeví se v katedrále nějaké nové prvky?

Vše zůstane v původním vzhledu. Nemáme prostředky na další zásahy do presbytáře ve smyslu estetických úprav.

Novinkou však bude zádveří. Zmizet by měla taková ta dřevěná skříň za katedrálními vraty z devatenáctého století. Pod hranu varhanní oratoře chceme nainstalovat skleněnou stěnu, která oddělí vstup od chrámového prostoru. Vznikne tak úplně nová předsíň. Jednak z klimatických důvodů, ale hlavně to umožní lidem vstoupit poměrně hluboko do chrámu v době, kdy bude katedrála zavřená. A návštěvníci tak budou moci dojít až ke skleněné stěně s trojicí dveří a ta jim umožní pohled do opraveného interiéru.

Vstup do katedrály by měl být bezbariérový?

Restaurátorské sondy

Ano, a ten by měl vzniknout už v rámci úprav na Dómském náměstí. Chodník se vyspádává tak, aby zmizel ten jediný stupeň, tedy spíš hrana, která tam je. V minulosti tam patrně bylo více stupňů. Portál, který je u vstupních vrat, tak není patrný celý. Z patek vidíme jen horní část a zbytek je pod terénem, který se tu za staletí vršil. A protože víme, že se zde nacházel hřbitov, nechceme do těchto vrstev zasahovat budováním nového podlaží a základů schodů, kterými bychom navíc vstup do katedrály ztížili

(jmn)

Interiér katedrály na začátku 20. století. Snímek archiv biskupství

Výstava Člověk a Víra v ústeckém chrámu Nanebevzetí Panny Marie

V kostele Nanebevzetí Panny Marie v Ústí nad Labem je až do začátku listopadu k vidění výstava velkoformátových fotografií spolku Člověk a víra.

U vstupu do kostela a v bočních lodích je na 30 panelech vystaveno 62 velkoformátových fotografií. Snímky fotografického spolku Člověk a Víra zachycují život církve v České republice, včetně církevních událostí v roce 2025 na severu Čech. „Jsou zde ale i obrázky z dalších zemí Evropy a dokonce i z Afriky,“ upozornil při stavění výstavy jeden z fotografů spolku Petr Polanský. „Moc mě těší, že můžeme představit naše portfolio také na severu Čech a všechny z blízka i z dálí zvukem zhlédnutí,“ doplnil.

P. Martin Davídek pomohl s instalací

S instalací této putovní výstavy pomáhal také ústecký duchovní správce P. Martin Davídek, jehož místní farnost je hostitelem této expozice v litoměřické diecézi. „Fotografie bude možné zhlédnout vždy v čase bohoslužeb a vstup bude samozřejmě volný. Otevřeno míváme už půl

hodiny předem a pak také po mši svaté a všechny návštěvníky rádi uvítáme i při všech akcích v kostele,“ uvedl P. Davídek.

Fotografický spolek Člověk a Víra se začal rodit v roce 2011. Jeho prvním cílem bylo rozvíjet křesťanskou fotografii a přispívat ke kultivaci chování fotografů během církevních obřadů. Au-

toři snímků sdružení v tomto společenství dokumentují všechny důležité události v církevním prostředí v České republice a na Slovensku, s občasným přesahem do dalších zemí. Fotografie spolku Člověk a víra jsou pravidelně publikovány v církevních i jiných periodikách, v knihách a na sociálních sítích.

Člověk a Víra je také název největší české fotobanky z církevního prostředí. Nalézt ji lze na www.clovekavira.cz. Za 15 let existence se tam podařilo shromáždit více než 33 tisíc snímkových souborů z nejrůznějších duchovních a náboženských akcí. Letos na začátku srpna oslavil spolek zveřejnění fotografie s pořadovým číslem 1 000 000.

V litoměřické diecézi jsou členy tohoto společenství Jana Chadimová, Jan Tauchman, Jan Policer, Jiří Vopálenský a Ján Šimkanič. S jejich snímky se lidé setkávají na diecézním webu www.dltm.cz, FB profilu biskupství a ve Zdislavě.

(jmn)

Hotovo! Výstava je k vidění až do začátku listopadu

Katechetický kurz na pouti v Magdeburgu

O prvním zářijovém víkendě zahájila druhý rok studia skupina frekventantek a frekventantů katechetického kurzu pořádaného Katechetickým centrem litoměřické diecéze společnou poutí do diecéze Magdeburk v Německu. Pout' doprovázeli odborní garanti kurzu P. Cyril Havel OSB. a Eva Muroňová. Cíl

pouti byl zvolen s ohledem na podobnost situace v obou diecézích s řadou ohnisek živé víry, která k sobě navzájem i k centrálním mají mnohdy daleko a věřící v nich mohou zažívat pocit izolovanosti.

První zastávkou na cestě byla katolická farnost Svaté rodiny ve městě Dessau-Rosslau, kde nám pastorační pracovník Ralf Knauer představil program pro děti školního věku Religiöse Kinderwo-

che. Byl to zajímavý a objevný koncept. Každý rok je jednou z diecézí zpracováno určité téma, například život některého ze svatých či biblický příběh. K programu je vydána brožura a zpěvníček s nahrávkami písní. Ucelený manuál je k dispozici všem farnostem ve všech diecézích a je na každém z katechetů či farních týmů, jak jej uchopí a přizpůsobí místním zvyklostem a potřebám. Některé farnosti volí například formu příměstského tábora, farnost v Dessau-Rosslau pořádá již třicet let dvoutýdenní farní tábor, který je otevřen i dětem z jiných církví a také zájemcům bez vyznání. Tradice programu běží nepřerušeně od roku 1963 (!) a spolupracuje na něm všech pět diecézí bývalé NDR, které se v přípravě pravidelně střídají.

Překvapení na naší pouti nás čekalo v Magdeburku, kde jsme byli ubytováni v hotelu Roncalli-Haus, církevním ubytovacím a vzdělávacím centru. Společně s námi zde pobývala mezinárodní skupina biskupů a kněží, kteří stejně jako my mířili na nedělní diecézní pout' v klášteře Huysburg. K naší neformální večerní

diskusi se tak na čas připojili i biskup královéhradecký Jan Vokál spolu s generálním vikářem Janem Pasekou.

V sobotu jsme putovali po místech spojených se sv. Alžbětou Durynskou, světicí, která ve svém krátkém životě podobně jako naše sv. Zdislava pomáhala chudým a potřebným. Navštívili jsme hrad Neuenburg ve Freyburgu a katedrálu sv. Petra a Pavla v Naumburgu. Setkali jsme se s pohostinností v Jugendhaus St. Michael v Rossbachu, kde nás přijal místní farář a poskytl nám kostel ke slavení mše svaté, které se spolu s námi účastnil. Večer nás provázela po křesťanských památkách v Magdeburku český hovořící průvodce. Rodiče obou pánů shodou okolností pocházeli z Československa a do Německa se dostali po válce. Přes hořké zkušenosti rodinných historií jsme cítili, že oba mají k původní vlasti svých rodičů vřelý vztah a české návštěvy srdečně vítají.

Hlavním cílem naší cesty byla nedělní diecézní pout' pod širým nebem v benediktinském klášteře Huysburg. Společenství tří tisícovek poutníků, biskupů a kněží z Německa, České republiky, Francie a Litvy, evangelických farářů i farářky nám dalo zakusit prožitek univerzality církve, kde rozdílnost jazyků ani konfesí netvoří překážky. Přes obavy volebního dne, kdy se v Sasku-Anhaltsku očekávalo vítězství AfD, panovala atmosféra pokoje a radosti a účastníkům se dostalo z úst biskupa Gerharda Feigeheho ujištění o naději. Domů jsme se vraceli obcerstvení a povzbuzení a s očekáváním pokračování našeho kurzu.

Díky Bohu a všem organizátorům za toto povzbuzení na cestě ke službě katechetek a katechetů.

Kateřina Kulawiecová

Seznámení s katechetickými materiály. Snímky Barbora Nýltová

Čtyři dekády od premiéry. Bohosudovskou baziliku rozezněla Missa solemnis

Do posledního místa se v neděli 20. září zaplnila bohosudovská bazilika Panny Marie Bolestné, kde poutníci vedle patrocinia slavili také čtyřicáté výročí premiéry Missy solemnis skladatele Miloše Boka. Ten při této příležitosti dirigoval její slavnostní uvedení.

Mši svatou slavil někdejší litoměřický biskup Pavel Posád, který několikrát zdůraznil výjimečnost tohoto uvedení Missy solemnis. „Miloš Bok totiž upřednostňuje, aby bylo dílo prováděno jako součást liturgie, tedy bohoslužby, nejen jako koncert,“ vysvětlil biskup. „Kulaté výročí Missy solemnis slavím zde v Bohosudově již potřetí. Nejprve jako litoměřický biskup, pak před deseti lety a nyní jako návštěvník z Českých Budějovic,“ objasnil svůj vztah k dílu nynější pomocný biskup českobudějovický.

Ač je jméno skladatele Miloše Boka veřejnosti známé především v souvislosti s hudbou k filmu Anděl Páně, jeho prvotina nezůstává co do věhlasu příliš pozadu. Missa solemnis zazněla poprvé právě před čtyřiceti lety při poutní mši v bohosudovské bazilice. K jejímu napsání tehdy sedmnáctiletého autora pobídl místní duchovní správce, jezuita P. Josef Cukr, když jej na sklonku roku 1985 vyzval, aby „něco složil a přijel příští rok na pout'“.

O necelý rok později Bok skutečně přijel s dílem, které svou monumentalitou překvapilo nejen P. Cukra, ale i autora samotného. Přes velmi příznivé přijetí u posluchačů nedošla kompozice pochopení u vedení pražské konzervatoře, a to jak z ideologických, tak z uměleckých důvodů. Revoltující Bok, který svůj prv-

ní dokončený opus se svými spolužáky z konzervatoře uvedl v premiéře navzdory zákazu, byl vedením své alma mater za neuposlechnutí podmíněčně vyloučen. Jeho spolužáci pak dostali důtky a o P. Josefa Cukra se začaly intenzivněji zajímat bezpečnostní složky. Přesto do pádu totality proběhla ještě čtyři uvedení této mše – vedle Bohosudova v Klatovech, Děčíně a Plzni. Do současnosti se pak Missa solemnis dočkala více než pěti desítek provedení a několika profesionálních nahrávek.

Na kůru barokní baziliky pod taktovkou samotného autora vystoupili vedle sólistů Národního divadla v Praze a varhaníka Pavla Černého také Kühnův smíšený sbor, Bohosudovský sbor a dva orchestry – Čeští symfoničtí sólisté a Baborák

Ensemble. Před závěrečným požehnáním sklidili účinkující neutuchající aplaus, je-

hož poslední část směřovala i k již zesnulému P. Cukrovi, jehož zásluhy o vznik díla Miloš Bok na závěr vyzdvihl.

Vojtěch Šafránek

Závěrečné poděkování. Snímky vas

50 let za hracím stolem ve filipovské bazilice

Před dvaceti lety dostal varhaník Jiří Chlum nápad: zvat poutníky a návštěvníky filipovské baziliky na letní festivalovou sérii Varhanní duchovní hudba ve Filipově. Z této hudební události se stala „zavedená značka“. Vydařená šňůra hudebních setkání má i své pokračování v adventu, na které nyní varhaník srdečně zve. A není to jediné pozvání. Těsně před dobou adventní Jiří Chlum oslaví při děkovné bohoslužbě 22. listopadu v 10.30 přesně padesát let ode dne, kdy prvně (coby samouk) usedl za hrací stůl

Co vás přivedlo před devatenácti ročníky k nápadu začít dělat ve Filipově, na poutním místě při samých hranicích, varhanní festival?

Když si zapichnete kružítko do mapy na filipovskou baziliku a narýsujete si kružnici, tak zjistíte, že Filipov je v centru Evropy. My si to vůbec neuvědomujeme, ale skutečně je velmi zajímavé zjistit, jak blízko sem je z celé řady velkých sídel.

Trápil mne úbytek bohoslužeb i věřících, a protože jsem vyrůstal od jedenácti let ve farnosti Jiříkov, chtěl jsem

před více než sto lety stavěla. Byl to zážrak, že se během tak krátké doby podařilo peníze nejen vybrat, ale restaurování varhan také dotáhnout.

Ten nástroj je skutečně velmi zajímavý – a to nejen z pohledu kluka, který se na nich učil hrát, vyrůstal s nimi a doprovázel liturgii, ale také světových umělců, kteří tam za tu dobu koncertovali. Je to unikátní, mechanický historický nástroj a v kombinaci s akustickým prostorem baziliky je úžasný.

Jak jste měli ty první koncerty vymyšlené? Kdy a proč jste je začali pořádát?

Díval jsem se na to z pohledu poutníka, který přijde do Filipova na mši svatou. Po ní si zajde na oběd a po „kafičku“ se bude moci vrátit do baziliky na nedělní koncert varhanní hudby, přičemž stráví úžasnou neděli, jak se říká, na konci světa. Jenže se ukázalo, že věřících, kteří přijdou vyloženě na bohoslužbu, zůstává velmi málo. Jedou za dalšími krásami Šluknovského výběžku.

Postupem času se věhlas koncertů rozšířil. V momentě, kdy jsme přichystali pátý, šestý koncert,

a pak z toho byla festivalová řada, lidé si o tom řekli a začali přicházet i ti, kteří s církví nežijí. A to ze širokého okolí, ba i z Německa.

Víte, varhanní duchovní hudba, to nezní jako tahák pro široké masy. Jak jste si získali publikum?

Naše sdružení Arte Musica začalo prvně pořádát i jiné koncerty na Šluknovsku. Suplovali jsme práci spolků, které se tomu dříve věnovaly, ale postupně zanikaly. Snažili jsme se „dělat“ hudbu na širokém poli i v jiném prostředí. A zjistili jsme, k mému údivu, že vlastně ty lidi to až tolik netáhne, když to není v kostele. Bazilika je úžasná stavba, která nabízí příjemné prostředí a je tam skvělá akustika. Ten chrám má úchvatnou atmosféru a genia loci.

Zážrak, a to je zase moje osobní vysvětlení, který se tam odehrál v 19. století, nějak působí i na lidi, kteří tam přijdou. Je to spojené s takovým nesmělým hledáním duchovního zážitku. Určitě ano. Návštěvníci to často neumějí pojmenovat, já také ne, ale ve Filipově to mohou zažít. Pokaždé, když otevírám dveře baziliky, tak to tam s nimi prožívám. A to i když tam jdu před festivalem zalit květiny nebo připravovat koncert.

Už jste to nakousnul: kdo tedy na koncerty do Filipovské baziliky přichází?

Všechny možné kategorie. Jsou to lidé velice různí a já se jich u dveří neptám, jestli jsou věřící, jestli chodí do kostela, proč přišli a co od toho čekají. Ale z těch několika rozhovorů jsem zjistil, že v chrámu usedá většina posluchačů, kteří nejsou praktikujícími katolíky. A pak jsou to samozřejmě turisté, kteří přijdou cíleně i náhodou. Poznáme je podle oblečení a podle toho také vidíme, že přijíždějí i sportovci na kole, které zamknou před bazilikou, sednou do lavic a poslouchají.

Navykli si přijíždět i sousedé z Německa – a tak jsme do uvítání a pozdravení zakomponovali i německý jazyk. Jsou za to velmi vděční, když je pozdravíme německy a řekneme pár slov v jejich mateřštině. Posluchače vítáme už ve dveřích, a i tím tvoříme příjemnou atmosféru a osobní rovinu, o níž pečuje moje kolegyně, mimochodem rovněž varhanice, která stojí u stolečku a rozdává programy příchozím. Moc nás pak těší, když už se nás lidé ptají na konci zimy, jestli bude festival, a v informačním centru v Rumburku už nás nahánějí, zda bude letos festival, a co tam bude, kdo tam bude hrát, že už se lidé nemohou dočkat.

Zmínil jste spolek Arte Musica. Jakou roli hraje v pořádání festivalu?

Hlavní. Je to společenství lidí, které vyhledává interprety, připravuje dramaturgii, zajišťuje smlouvy s umělci,

sponzory, shání peníze. Je to malá skupinka zapálených lidí.

Kde na pořádání těchto koncertů berete peníze? Vždyť zvete profesionální umělce.

Počátky byly velmi těžké, ale v současné době je hlavním nositelem financí město Jiříkov, protože Filipov spadá do jeho katastru. Potom je to město Krásná Lípa, město Rumburk, Dobrovolný svazek obcí Sever, tam je sdruženo asi pět nebo šest dalších obcí Šluknovského výběžku. Pak je to od lokálních sponzorů, především od firmy EWM, výrobce svářecích strojů. Velice příjemný příspěvek je dar každotýdenní květinové výzdoby baziliky a pugetů pro umělce od Václavy Kremsové a pak i tisk všech našich materiálů v tiskárně Jiří Mánzel. S tím ale máme starost, protože majitel zemřel a firma končí svoji činnost a teď musíme oslovit nového tiskaře. Dále přispívá celá řada dárců, kteří chtějí zůstat v anonymitě. To je pro nás obzvláště cenné, protože celá finanční anabáze dostává nový hodnotový rozměr.

Rozpočet máme vyrovnaný. Peníze, které získáme, tak použijeme. Nikdy nevíme, jak to vyjde, protože smlouvy s umělci musíme uzavírat dříve, než máme naplněnou příjmovou stránku rozpočtu.

Jak se vám spolupracuje s duchovní správou farnosti?

Ideálně. Jsem tu už padesát let varhaníkem, a tak to snad ani jinak být nemůže. Doprovázím liturgii ve Filipově i v Rumburku v děkanském kostele sv. Bartoloměje. V Jiříkově mě nyní zastupuje moje kolegyně. Mám zde v regionu momentálně další dva žáky hry na varhany, tak doufám, že se brzy budou etablovat na chrámových kůrech, které potřebujeme obsadit. Je obtížné to v jednom stihnout.

Léto i festival jsou za námi, můžeme se těšit na příští rok. Ale nejen to. Vy nechystáte jen letní koncerty, ale také adventní! Zažil jsem, že v bazilice je v tu dobu zima jak v morně. Chodí lidé?

Představte si, že ano. Bazilika je naplněná stejně jako v létě. K mému překvapení. Čili v létě pořádáme pět koncertů a v zimě čtyři, v adventním čase. Obojí má stejnou uměleckou

Na koncertech bývá v bazilice vždy plno. Snímky archiv Jiřího Chluma

úroveň a hodnotu, obojí má stejný význam. Zpočátku jsem ty adventní odehrál já plus pozvaní hosté, sólisté třeba na housle nebo violoncello, na flétnu či trubku. Posledních pár let je to jiné. Ty koncerty jsou už více než hodinové, dříve byly kratší. Připravujeme delší a bohatší program, protože lidé zkrátka chodí a zjistili jsme, že jim zima nevádí.

Jak reflektujete adventní období?

No na tom ty koncerty stojí! Připraveným repertoárem i samotnou výzdobou. Samozřejmě máme adventní věnec, který na začátku obřadně rozsvěcujeme, čteme evangelium příslušné adventní neděle, ve které se koncert koná. A o poslední adventní neděli – tam už trochu vystoupíme z té atmosféry adventu – a pozvaný profesionální sbor provede Českou mši Vánoční od J. J. Ryby nebo nějakou kantátu z Vánočního oratoria od J. S. Bacha.

Letos vás čeká ještě bonus k tomu všemu koncertování. Slavnostní děkovná bohoslužba, která připomíná vašich padesát let varháníčení ve Filipově.

Předně se nebudu slavit já, ale Ježíš Kristus Král, protože to je poslední neděle církevního roku, slavnost Ježíše Krista Krále, která letos připadá na 22. listopadu. Zároveň je to svátek sv. Cecílie, patronky chrámových

hudebníků, takže je tuplem co slavit. A k tomu se přidám já, protože se ohlížím na 50 let své služby. Dne 21. listopadu roku 1976 jsem poprvé usedl za varhany v bazilice. A vlastně od té doby jsem chrámovým varhaníkem,

JIŘÍ CHLUM se narodil v roce 1964 v podkrkonošské Jilemnici. Dětství prožil v Tanvaldu v Jizerských horách. V roce 1975 se se svými rodiči přestěhoval do Jiříkova a 21. listopadu 1976 ve svých 12 letech poprvé usedl za varhany baziliky Panny Marie ve Filipově a jako samouk doprovázel bohoslužbu. Ve stejný den se stal varhaníkem i v kostele sv. Jiří v Jiříkově. Nejprve se vyučil opravářem televizorů, později vystudoval hru na varhany na konzervatoři v Teplicích, sbormistrovství chrámové hudby na Univerzitě Hradec Králové a hudební výchovu a teorii na Univerzitě J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. Svě hudební vzdělání završil rigorózní a doktorskou zkouškou na téže univerzitě. Svůj život zasvětil hudbě, zejména duchovní, a hudebnímu vzdělávání mladé generace. V současné době je ředitelem Základní umělecké školy v Rumburku a organizátorem koncertů.

byť jsem tenkrát byl jako samouk. Ale není to moje oslava, je to prostě děkovná bohoslužba, kde chci poděkovat Pánu Bohu za dar života, za dar hudby a za dar zdraví i té výdrže za těch 50 let neodejít, neustoupit, byť mou službu provázely i těžkosti. Do Filipova ten den přijede Strahovský chrámový sbor a orchestr s dirigentem Vladimírem Roubaelem. Všechny srdečně zvu na mši svatou v 10:30, při které zazní Korunovační mše C-dur KV 317 od Wolfganga Amadea Mozarta.

Jiří Nývlt

Advent 2026 ve Filipově • Adventní koncerty s hosty Jiřího Chluma

19. listopadu ve 14.00 • 1. neděle adventní – Michal Novenko – varhany

6. prosince ve 14.00 • 2. neděle adventní – Chrámový sbor Hvězda

13. prosince ve 14.00 • 3. neděle adventní – Duo Adamus – Šolcová; Jan Adamus – hoboje, anglický roh, Zbyřka Šolcová – harfa

20. prosince ve 14.00 • 4. neděle adventní – Děčínský pěvecký sbor – řídí J. Holubec; J. J. Ryba – Česká mše vánoční „Hej mistře“

Nedožitě 100. narozeniny

Ohlédnutí za biskupem Josefem Kouklem

Pro mnoho čtenářů Zdislavy bude možná až překvapivé, že si 8. listopadu letošního roku budeme připomínat sto let od narození 18. litoměřického biskupa Josefa Koukla (při mši sv. v 18.00 v kostele Všech svatých v Litoměřicích). Vždyť si ho většina věřících v litoměřické diecézi ještě pamatuje! Následující odstavce přináší jiný pohled na jeho život, než jaký přinášely oficiální životopisy.

Josef Koukl se narodil 8. listopadu 1926 v Brně. Dětství a mládí však prožil v Břeclavi, kde jeho otec učil na gymnáziu. Mladý Josef se však ke gymnaziálním studiím vrátil právě do Brna a přerušil je pouze kvůli tzv. nucenému nasazení v průmyslové výrobě na sklonku druhé světové války.

Vojna u PTP a první působení

Ještě v roce 1945 se přihlásil na studium teologie na pražské Karlově univerzitě, čímž se životní osudy moravského rodáka nasměrovaly do Čech. Po absolutoriu přijal dne 23. dubna 1950 v seminárním kostele sv. Vojtěcha v Praze-Dejvicích kněžské svěcení. Stalo se tak v tíživé situaci komunistického útlaku církve, jen deset dnů předtím byly v rámci Akce K obsazeny státní mocí mužské kláštery. Takřka rok již byl ve své rezidenci internován pražský arcibiskup Josef Beran a řada duchovních už čelila tvrdé perzekuci. Ani Kouklovo první působení v duchovní správě na po-

stu kaplana v Sokolově nemělo dlouhého trvání, protože byl už v září 1950 povolán k výkonu prezenční vojenské služby, kterou až do konce roku 1953 strávil u nechvalně známých Pomocných technických praporů. Na počátku roku 1954 se vrátil do pastorence v pražské arcidiecézi. Nejprve přímo v Praze a od roku 1958 v západočeských Kladruzech, odkud administroval i řadu okolních farností. Již v této době začal církvi pomáhat i v její struktuře. Pražským apoštolským administrátorem Františkem Tomáškem byl v roce 1966 jmenován členem Arcibiskupské liturgické komise pro obor hudební, v čemž se nepochybně odrážela Kouklova celoživotní láska k hudbě, ostatně byl i zručným varhaníkem. O tři roky později pak byl také jmenován okrskovým vikářem tachovského vikariátu.

Do litoměřické diecéze

To už se však blížilo jeho přeložení do Litoměřic. Zdaleka ne na biskupství, ale do tamního kněžského semináře, kde byl v listopadu 1970 jmenován spirituálem, tedy osobou zodpovědnou za duchovní vedení a formaci bohoslovců. Těch bylo totiž do semináře kvůli uvolnění v době tzv. pražského jara přijato více. Situaci zřejmě ovlivnilo i stáří a horšící se zdraví dlouholetého spirituála Karla Sahana a nástup jeho pomocníka Josefa Hermacha k výuce na teologické fakultě, odkud byli naopak nuceni odejít pedagogové aktivní během roku 1968 (Josef Zvěřina, Oto Mádr, Zdeněk Bonaventura Bouše). Konkrétní důvody a okolnosti Kouklova jmenování však nejsou známy. V semináři úspěšně působil až do srpna 1975 a měl tak přímý duchovní vliv na silnou kněžskou generaci, která studovala právě v první polovině 70. let a z níž později vzešla i celá řada našich biskupů.

V roce 1974 úspěšně obhájil na litoměřické Cyrilometodějské bohoslovecké fakultě doktorskou práci na téma Význam termínu „opera servitia“ a zákaz nedělní práce, na jejímž základě se stal 24. září 1974 lektorem po křesťanskou mravovědu, tedy morální teologii, na téže fakultě, a k 1. lednu následujícího roku byl jmenován odborným asistentem pro výuku tohoto předmětu.

Znak litoměřického biskupa Josefa Koukla, do něhož v 1. a 4. poli převzal i diecézní znak zavedený biskupem Trochtem, čímž fakticky došlo k jeho zoficiálnění a v této podobě se používá doposud. Jeho biskupským heslem se stal citát „Deus caritas est“ – „Bůh je láska“.

V souběhu s tím ukončoval své působení v semináři, kde byl novým spirituálem 19. srpna 1975 jmenován František Opletal. Josef Koukl se zároveň z budovy semináře přestěhoval na neobsazenou faru v nedalekém Velemině. Nestal se však – jak se mnohdy uvádí – jejím administrátorem a formálně zde nezastával ani funkci výpomocného duchovního, fakticky však tuto farnost spravoval po duchovní stránce v součinnosti s řádným administrátorem Albertem Peterkem sídlícím v Sutomi. Veleminská fara pak zůstala Kouklovým venkovským sídlem i v době jeho biskupské služby.

Kandidát na biskupa

V rámci působení na bohoslovecké fakultě napsal Josef Koukl několik ceněných skript z oboru morální teologie, a i jinak se snažil v rámci dobových možností o běžné akademické působení – publikoval v teologických sbornících i v Duchovním pastýři (jediném tehdejší popularizačně-teologickém periodiku, které však zastávalo prorožimní postoje), vedl exercicie a aktivní byl i v rámci tehdejších teologických kurzů. V letech 1975 až 1983 byl rovněž členem Teologické komise při sboru biskupů a ordinářů ČSR. V roce 1987 se pak stal kanovníkem kolegiální kapituly U Všech svatých na Pražském hradě, jejímiž členy se vždy stávali vyučující na teologické fakultě.

V rámci složitých jednání mezi Svatým stolcem a Československem o obsazení uvolněných biskupství se již od sklonku 70. let objevovalo jméno Josefa Koukla jako možného kandidáta na litoměřický biskupský stolec. Byl navrhován vatikánskými diplomaty, jejichž návrhy v tomto směru československá strana odmítala. Až pod tlakem vnějších okolností, způsobených zejména politickým vývojem celého východního bloku, vyústila tato jednání

v souhlas nejprve Ústředního výboru Komunistické strany Československa a následně i vlády s jmenováním Josefa Koukla litoměřickým biskupem a i s obsazením několika dalších biskupství v celém Československu. Tato informace byla zveřejněna 26. července 1989 a o necelý měsíc později, 27. srpna 1989, proběhlo v litoměřické katedrále slavnostní biskupské svěcení. Hlavním světitel byl pražský arcibiskup František kardinál Tomášek, spolusvětiteli papežský delegát Francesco Colasuonno a pražský pomocný biskup Jan Lebeda, na slavnost dorazili i vídeňský arcibiskup Hans Hermann kardinál Groër a trnavský arcibiskup Ján Sokol. Po 334 letech existence litoměřické diecéze se jednalo vůbec o první biskupské svěcení litoměřického biskupa v litoměřické katedrále, neboť jeho předchůdci obdrželi svěcení vždy jinde, vesměs v Praze. Zároveň to bylo poslední jmenování biskupa před listopadem 1989, které bylo kompromisem mezi postoji Svatého stolce a československých úřadů – další biskupové již byli vybíráni svobodně zcela podle církevních zvyklostí.

Služba svobodné církve

Svobodně mohl po několika měsících ve své nové službě začít konat i Josef Koukl. Jako celá česká církev měl před sebou řadu úkolů a výzev. Tyto byly v Litoměřicích možná ještě specifičtější, nejen s ohledem na úspěch předchozí ateizační státní politiky ve většině diecéze, ale i kvůli odchodu teologické fakulty do Prahy v roce 1990, kvůli čemuž ztratily Litoměřice význam, který získaly v předchozích desetiletích. Situaci nezachránilo ani zřízení konviktu (přípravného ročníku před nástupem studia teologie) v budově semináře. Daleko palčivější se však jevila nutnost adaptovat celou diecézi na nově poměry zakotvené v dekretu II. vatikánského koncilu i kánonech kodexu kanonického práva z roku 1983.

Mnohé se mu podařilo více, leccos méně. Do první skupiny patří ustanovení řady poradních orgánů biskupa, jejichž fungování přinášelo své plody – kromě Kněžské rady, Liturgické komise či jmenování nových kanovníků šlo třeba o Umělecko-technickou radu. K reálné činnosti se však příliš nedostala početná pastorační rada diecéze zřízená v roce 2000. Na úrovni biskupství byly rovněž vypracovány stanovy ekonomických a pastoračních rad farností s doporučením jejich zakládání, které však v praxi nepokulhávalo, a mnohde se jedná o dodnes nefungující struktury. Obdobně dopadla snaha zřídit tzv. farní obvody, tedy pevně a dlouhodobě společně fungující uskupení

jedné sídelní a několika z ní spravovaných farností. Oproti tomu nové uspořádání vikariátů z roku 1993 slouží (s dílčí o dva roky později zavedenou obměnou) do dnešních dnů.

Církevní školství, charita a opravy chrámů

Opomenout nelze ani postkomunistickou obnovu církevního školství, již Josef Koukl plně podporoval. Předně se jednalo o biskupská gymnázia v Bohosudově (1993) a Varnsdorfu (1996), ovšem už v roce 1992 byla založena také základní církevní škola v Jablonci nad Nisou a zapomenuta by neměla být ani již neexistující základní škola v Deštnici u Loun.

Zádušní bohoslužba za biskupa Josefa Koukla se uskuteční 8. listopadu v 18.00 v kostele Všech svatých v Litoměřicích.

Souběžně řídil Koukl i obnovu charitní činnosti církve, která byla formálně deklarována zřízením Diecézní charity Litoměřice v roce 1991, na niž pak navázala v úspěšné činnosti řada dalších oblastních a farních charit. Budovu někdejšího kněžského semináře, kterou v roce 2002 opustil zmíněný konvikt, se biskup Koukl snažil přetvořit na diecézní pastorační ústředí a objekt přejmenoval na Diecézní dům kardinála Trochty.

Pokud zůstaneme u slova obnova, je nutné jej vztáhnout zejména ke stavebnímu stavu mnoha kostelů, kaplí i far. Právě za Kouklova episkopátu se díky změně společenského zřízení a otevřeným státním zdrojům, soukromým subjektům a v pohraničních oblastech i díky bývalým německým obyvatelům a jejich organizacím podařilo zachránit, opravit a obnovit velké množství těchto sakrálních památek. Od jara do podzimu měl biskup snad každý víkend zaplněn svěceními opravených kostelů, kaplí i drobných křížů či Božích muk, žehnáními nově pořízených zvonů či restaurovaných mobiliářů. Zároveň se však jednalo o období, kdy se vybavení nepříliš zabezpečených kostelů stávalo terčem mnoha zlodějů i vandalů. V roce 1995 také vzniklo Diecézní muzeum a galerie.

Snímky archiv biskupství

Nová doba a nové výzvy

Josefu Kouklovi však v jistých ohledech nelze upřít snahu přizpůsobit život církve místní a dobové situaci: aktivní zapojování trvalých jáhnů a laiků do správy farností v roli tzv. administrátorů in materialibus, jejichž ustanovování v dalších českých diecézích je spíše až otázkou posledních let.

Biskup Josef Koukl rovněž velmi často jezdil do Německa, aby zde navazoval potřebné kontakty a umožňoval tak fungující přeshraniční spolupráci. Nejednalo se pouze o návštěvy komunit rodáků z litoměřické diecéze, ale také o propojení s charitními pracovišti či obecně o snahu sdílet v katolických oblastech Německa naši zkušenost s komunistickým režimem. Ostatně stal se i spolusvětitel salcburského pomocného biskupa Andrease Lau-na v roce 1995. V roce 2005 pak Josef Koukl obdržel Evropskou cenu Karla IV., kterou Sudetoněmecké krajanské sdružení uděluje osobnostem, které se zvláště zasloužily o porozumění a spolupráci mezi národy a zemí střední Evropy.

V čele litoměřické diecéze stál Josef Koukl až do nástupu Pavla Posáda v roce 2003. Josef Koukl se dílčím způsobem podílel na vedení diecéze i v dalších letech, a to nejen z titulu biskupského vikáře pro styk se zahraničím. Tato funkce mu byla svěřena i po

nástupu nového litoměřického biskupa Jana Baxanta v roce 2008. Zároveň stále zajížděl do farností k biřmování či žehnání, oblíbená byla i jeho litoměřická setkání se seniory.

Josef Koukl zemřel – nedlouho po oslavení šedesáti let kněžské služby – v litoměřické biskupské rezidenci 22. května 2010. O týden později byl pochován na litoměřickém městském hřbitově do biskupské hrobky. Od roku 2011 jej, podobně jako řadu jeho předchůdců, připomíná pamětní deska na jednom z pilířů litoměřické katedrály.

Martin Barus, archivář Biskupství litoměřického

Charita Česká Lípa otevřela zrekonstruovaný areál sociálních služeb v Dubické ulici

Po letech příprav a náročné rekonstrukci byl 23. června 2026 slavnostně otevřen nový areál sociálních služeb Charity Česká Lípa v Dubické ulici. Moderní zázemí, které vzniklo rekonstrukcí původních budov, nyní nabízí důstojné a kvalitní prostory pro poskytování sociálních služeb i zázemí pro zaměstnance a klienty.

Slavnostního přestřižení pásky se ujal apoštolský administrátor litoměřické diecéze a pražský arcibiskup Stanislav Přibyl, ředitelka Diecézní charity Litoměřice Adéla Švecová, hejtman Libereckého kraje Martin Půta a další významní hosté z řad představitelů měst, obcí a partnerských organizací. Součástí programu byla také komentovaná prohlídka nových prostor vedená ředitelkou Charity Česká Lípa Evou Ortovou a požehnání areálu, které udělili zástupci církve v čele se Stanislavem Přibylem a prezidentem Diecézní charity Litoměřice Lukášem Hrabánkem.

Rozsáhlá rekonstrukce objektu, jejíž příprava a realizace zabrala celkem devět let, přinesla vznik multifunkčního areálu, který pod jednou střechou sdružuje nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, sociálně aktivizační službu pro rodiny s dětmi, terapeutickou místnost, administrativní zázemí i prostory určené pro vzdělávání a osvětu.

„Byla to dlouhá cesta. Od uvědomění si potřebnosti rekonstrukce až ke kolaudaci trvala celých devět let. Jsme šťastní, že se to podařilo a můžeme tak poskytovat profesionální sociální služby v profesionálním, a přitom lidském prostředí,“ uvedla ředitelka Charity Česká Lípa Eva Ortová, která organizaci vede od jejího vzniku v roce 2000.

Celkové náklady na rekonstrukci dosáhly téměř 75 milionů korun. Projekt byl spolufinancován z evropských fondů prostřednictvím Ministerstva pro místní rozvoj. Význam investice ocenili také zástupci veřejné správy.

Otevření nového areálu doprovodil dvouhodinný program pro veřejnost. Návštěvníci si mohli prohlédnout nové prostory, navštívit fotografickou výstavu Víta Černého

ho mapující deset let spolupráce s Charitou, zúčastnit se workshopů, ochutnat francouzské palačinky nebo si užít divadelní představení pro děti. Hudební doprovod zajistili Dan Karko, klavírista David Tichý a druhý den také duo Unger Jensen, které tvoří členové skupin Zrní a DVA.

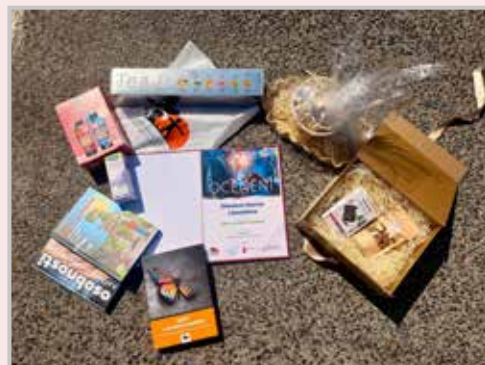
Nový areál představuje významný milník v historii Charity Česká Lípa a vytváří podmínky pro další rozvoj sociálních služeb v regionu. Díky modernímu zázemí bude možné ještě lépe naplňovat poslání organizace – poskytovat pomoc, podporu a lidské přijetí těm, kteří je potřebují. Zaměstnancům i klientům tak otevírá prostor, kde mohou nacházet nejen profesionální služby, ale také bezpečí, porozumění a naději. (eha)

Ocenění vzdělávacího projektu „Pečovatelem od útlého věku“

Co to znamená být pečovatelem? Ojedinělý projekt Charitní pečovatelské služby Chomutov, který představuje žákům a studentům péči o seniory a osoby se sníženou soběstačností, zvítězil v celostátní soutěži Asociace poskytovatelů sociálních služeb ČR (APSS ČR).

„Je to velký úspěch Charitní pečovatelské služby Chomutov. Získané ocenění je nejen uznáním kvalitní práce celého chomutovského týmu, ale potvrzuje také význam inovativních přístupů v sociálních službách. Je to skvělý a potřebný způsob, jak dětem a mladým lidem pomáhat poznat nejen naši práci, ale posílit solidaritu a vzájemnou pomoc napříč

generacemi,“ uvedla Adéla Švecová, ředitelka Diecézní charity Litoměřice, která je provozovatelem chomutovské pečovatelské služby.

Program probíhá formou praktických workshopů přímo ve školách, komunitních centrech i na akcích v Ústeckém kraji. Děti a mladí lidé se dozvídají, jaké jsou základní potřeby člověka odkázaného na pomoc druhých, jak fungují kompenzační pomůcky a proč je při péči důležitá

trpělivost a ohleduplnost. Součástí workshopu jsou také ukázky jednoduchých pečovatelských úkonů přizpůsobených věku účastníků. Velký zájem vzbuzuje figurína „Tonik“, na níž si mohou vyzkou-

šet například prevenci proleženin nebo správné polohování.

Charita tímto způsobem nejen vzdělává v praktických pečovatelských disciplínách, ale otevírá také prostor k diskusi o lidské důstojnosti, hodnotě stáří, o účtce k nemocným a o tom, jak může i drobná pomoc zlepšit život člověka v náročné situaci. Projekt tak originálním způsobem přibližuje dětem a mladým lidem význam pomoci druhým a přispívá k odbourávání předsudků spojených se stářím a péčí o potřebné. „Zároveň pomáhá formovat pozitivní vztah k sociálním službám a může být inspirací pro budoucí generace pečovatelů,“ doplňuje Adéla Švecová.

Na závěr programu získávají žáci a studenti osvědčení o absolvování.

Odbornou porotu zaujal tento celorepublikově ojedinělý workshop v rámci prestižní soutěže Cena inovace v sociálních službách. Charitní pečovatelská služba Chomutov zvítězila v kategorii Péče v sociálních službách. Cenu každoročně vyhlašuje a organizuje APSS ČR ve spolupráci se všemi kraji České republiky a za podpory Ministerstva práce a sociálních věcí.

Diecézní charita Litoměřice nabízí zdarma program školám i dalším institucím v celém regionu severních Čech. (eha)

Snímky DCHL

Z bývalých kasáren vzniklo místo bezpečí a důstojného života

Ještě před několika lety šlo o chátrající budovu v areálu bývalých mosteckých kasáren. Dnes zde stojí Domov se zvláštním režimem sv. Anny, nové pobytové zařízení Charity Most určené lidem s duševním onemocněním, demencí a dalšími zdravotními obtížemi, kteří potřebují každodenní podporu a bezpečné zázemí.

Slavnostní otevření provázela výjimečná atmosféra i zehnaní nového domova, kterého se ujal apoštolský administrátor litoměřické diecéze Stanislav Přibyl. Mezi hosty nechyběli zástupci Ústeckého kraje, města Mostu ani další partneři, kteří vznik projektu dlouhodobě podporovali.

Nový domov nabízí 24 lůžek a moderní zázemí pro dospělé osoby od 50 let věku. Jeho cílem je poskytovat nejen odbornou péči, ale také zachovat klientům co největší míru samostatnosti, soukromí a pocit skutečného domova.

Za vznikem zařízení stojí několik let příprav, hledání finančních zdrojů i náročná rekonstrukce historické budovy, kterou Charita Most zakoupila v roce 2021. Projekt úspěšně dokončila ředitelka Charity

Most Lenka Sirovičová se svým týmem. Díky jejich úsilí se podařilo proměnit dlouhodobě nevyužívaný objekt v moderní sociální službu splňující současné standardy péče.

Významnou roli při realizaci sehrála také podpora partnerů a donátorů. Na financování rekonstrukce a vybavení se podílely Národní plán obnovy, Ústecký kraj, Statutární město Most, Nadace Renovabis a Výbor dobré vůle Olgy Havlové.

Krátce po slavnostním otevření přivítal Domov sv. Anny také ministr práce a sociálních věcí Aleš Juchelka, který si nové prostory prohlédl během komentované návštěvy. Na ni navázala odborná diskuse za účasti zástupců ministerstva, Ústeckého kraje, Diecézní charity Litoměřice a Charity Most. Hovořilo se především o budouc-

nosti sociálních služeb, jejich financování a specifikách péče o osoby s duševním onemocněním.

Domov sv. Anny je důkazem, že i opuštěné a chátrající budovy mohou díky vytrvalos-

ti, spolupráci a společné vůli získat nový smysl. Namísto prázdných prostor dnes nabízí bezpečí, podporu a důstojné zázemí lidem, kteří je nejvíce potřebují. (eha)

Odvahu! Mládež z litoměřické diecéze na Celostátním setkání mládeže v Ostravě

Ve dnech 11.–16. srpna 2026 se Ostrava stala místem Celostátního setkání mládeže. Do moravskoslezské metropole přijely tisíce mladých lidí z celé České republiky, aby společně prožili několik dní naplněných modlitbou, setkáváním, přednáškami, hudbou, sportem a dalšími aktivitami. Mottem letošního setkání byla Ježíšova slova z Janova evangelia: „Odvahu! Já jsem přemohl svět.“

Centrem setkání se stala Černá louka, kde probíhal hlavní program.

Litoměřická diecéze v akci

Do příprav CSM se zapojila také litoměřická diecéze. Dostali jsme na starost dvě oblasti programu – tvořivé dílny pod vedením Hanky Tahotné a sport, jehož přípravu jsem měl na starost já, Honza Praus.

A právě sport mi dovolil poznat Celostátní setkání mládeže trochu jinak – nejen z pohledu účastníka, ale především ze zkusím.

Náš sportovní tým tvořilo celkem 24 lidí, kterým jsme mezi sebou jednoduše říkali „sportáci“. Naším úkolem bylo během setkání nabídnout účastníkům co nejpestřejší možnosti pohybu. Nechyběly klasické sporty jako fotbal, florbal, volejbal, basketbal nebo stolní tenis, ale nabídka byla mnohem širší. Dostalo se například i na tanec nebo nejrůznější táborové hry. Cílem nebylo uspořádat vrcholový turnaj, ale vytvořit prostředí, ve kterém se mohou mladí potkat, zahrát si, zasportovat a především společně strávit čas.

Pro náš tým přítom setkání nezačalo až oficiálním zahájením. Do Ostravy jsme dorazili už o tři dny dříve. Potřebovali jsme si projít město, poznat jednotlivá sportoviště a připravit vše potřebné tak, abychom od prvního dne věděli, kam a pro co běžet, když bude potřeba.

Právě během těchto dnů se začala tvořit parta, na kterou budu ze setkání asi nejvíce

vzpomínat. Přestože jsme se předtím všichni dobře neznali, dokázali jsme se velmi rychle sehnat. Každý věděl, že se může spolehnout na ostatní, navzájem jsme si pomáhali a zároveň jsme si společnou službu dokázali užít.

Jeden z našich „sportáků“ to po skončení setkání vystihl takto: „Bylo opravdu vidět, že táhneme za jeden provaz a že mladí lidé v katolické církvi nejsou malá skupinka.“ A podobně fungoval i náš malý tým. Nešlo jen o to stát na sportovišti a organizovat jednotlivé aktivity. Měli jsme pocit, že společně děláme něco, co má smysl.

Sport má totiž jednu velkou výhodu – dokáže velmi rychle bourat bariéry mezi lidmi. Člověk mnohdy nepotřebuje vědět, odkud ten druhý přijel nebo jestli se před pěti minutami vůbec znali. Stačí míč a několik lidí ochotných si zahrát. Sport pomáhá překonávat předsudky, učí spolupráci i odvaze a často ukáže člověka takového, jaký skutečně je. Snažili jsme se na každém stanovišti vytvořit přátelskou atmosféru, do které se mohl zapojit každý.

Na pouť společně s naší diecézí

Páteční program 14. srpna byl oproti ostatním dnům trochu jiný. Účastníci se rozdělili podle jednotlivých diecézí a vydali se na diecézní poutě. Naše litoměřická diecéze zamířila do ostravských Třebovic.

Tam za námi přijel také náš (arci)biskup

Stanislav Přibyl. Společně jsme pověčeřeli a následovala diskuse, při které byl prostor na otázky a společný rozhovor. Diecézní část programu poté završila mše svatá se Stanislavem Přibylem.

Po ní jsme se vydali zpět na Černou louku, kde se opět spojili mladí ze všech koutů republiky. Den byl zakončen společnou vigilií. Právě pohled na tolik mladých lidí shromážděných na jednom místě patřil k okamžikům, při kterých si člověk mohl velmi silně uvědomit, že ve své víře není sám.

Celé setkání pro mě nakonec nebylo jen šest dní programu v Ostravě. Díky službě ve sportovním týmu jsem jej mohl prožít i jinak. Za jednotlivými aktivitami totiž stojí spousta lidí, příprav, přesunů, domlouvání a někdy také improvizace. Zároveň právě při společné práci vznikají vztahy, které by možná za jiných okolností vůbec nevznikly.

Když jsme přijížděli do Ostravy tři dny před začátkem CSM, byli jsme přípravným týmem sportu. Když jsme odjížděli, byli jsme především partou „sportáků“, která spolu strávila intenzivní dny a snad pomohla vytvořit místo, kde se mohli podobným způsobem potkávat i ostatní.

A možná právě v tom se pro nás naplnilo i motto celého setkání – „**Odvahu! Já jsem přemohl svět.**“

Honza Praus

Poutnice z farnosti Jeníkov na Zlaté sobotě v Žarošicích

Po dlouhých přípravách se o víkendu 12. a 13. září vypravila děvčata z Duchcova, Jeníkova a Podsedic v litoměřické diecézi do jihomoravských Žarošic na tamní hlavní pouť. Jejich cesta vedla z adoptivní farnosti vranovského Fatymu v Jeníkově u Duchcova na tzv. Zlatou sobotu.

Jeníkovské poutnice šly v Žarošicích s nosítky a se „svou“ soškou v procesí – a dokonce v nových krojích. Skupinka aktivních děvčat a žen totiž pro dívky ze severu Čech navrhla a následně ušila kroje v barvách milostného obrazu Panny Marie Jeníkovské. Díky dárčům bylo možné zakoupit látku i veškerý materiál.

Lenka Ripperová, jedna ze spolupracovnic Fatymu, vyřezala z lipového dřeva sošku po-

dle milostného obrazu Panny Marie Jeníkovské, zvané Matka Důvěry. „Další dobrovolník pak několik týdnů vyráběl nosítka, dokonce se sklápějícími madly, aby bylo možné je snadněji převážet,“ popsala katechetka Táňa Dohnalová.

„Poutnice byly omluvené z výuky už o den dříve a spolu s jednou z jeníkovských katechetek, Lucií Soškovou, přicestovaly na jižní Moravu na faru do Štítar. Zde ještě vše na

sobotní procesí secvičily a doladily,“ vysvětlila Táňa Dohnalová. Jak dodává, dívky pojaly celou cestu do brněnské diecéze jako pouť s prosbou o požehnání pro farnost Jeníkov i celou litoměřickou diecézi – a podle všeho se staly prvními poutnicemi ze severočeské diecéze, které v krojích a se soškou Matky Páně do Žarošic doputovaly. „Když pak s nosítky procházely Žarošicemi, nepřehlédli je ani znalci krojů. Jeníkovské nové kroje jsou

Jeníkovská poutní výprava v Žarošicích. Snímky farnost Jeníkov

velmi jednoduché, originální a pohodlné,“ doplňuje katechetka s tím, že pro děvčata ze severu Čech i jejich doprovod byla účast v Žarošicích velkým povzbuzením – zažili zde živé společenství početné církve i s mladými lidmi a také lidovou zbožnost v duchu mariánské úcty.

Zlatá sobota v Žarošicích je hlavní mariánská pouť k Panně Marii Žarošické – jedná se o jednu z nejvýznamnějších moravských poutních tradic, která je zapsaná na Seznamu nemateriálního kulturního dědictví České republiky vedeného v Ústavu lidové kultury. Koná se vždy druhou sobotu v září a tvoří vrchol tzv. Žarošického tridua (pátek – Zlatá

sobota – neděle). Název „zlatá“ odkazuje na slavnostní charakter pouti a bohatou tradici sahající až do 17. století i úctu k milostné soše Panny Marie Žarošické. Je to den hlavní poutní mše, procesí, modliteb u milostné sochy a setkání farností, které sem tradičně putují.

Termín „Adoptivní farnost“ označuje společenství v Jeníkově u Duchcova, které Fatym z Vranova nad Dyjí dlouhodobě pastoračně podporuje. Kněží a spolupracovníci Fatymu do Jeníkova pravidelně dojíždějí, vedou duchovní programy, pomáhají s liturgií i katechezí a podporují místní farnost.

Snímky Fatym Vranov nad Dyjí

Ohlédnutí za čtyřmi turnusy táborů Matěj v Klamorně

Od 4. července do 21. srpna probíhal v obci Klamorna, nedaleko Jablonce nad Nisou, křesťansko-junácký tábor. Říkáte si, že sedm týdnů je hodně? Nikoliv pro čtyři turnusy.

Pořádal je spolek Matěj. Podobně jako posledních 36 let. Skládaly se z ústecského a litoměřického turnusu, turnusu pro nejmenší a letos se k nám přidal i jablonecký.

Tábory Matěj jsou založené na základech junáckých táborů, děti spí ve stanech s podsadou, vedoucí pak v teepee, vaří se v postavené kuchyni, koupání probíhá v potoce protékajícím kolem tábořiště, chodí se na dřevo, aby bylo čím topit, musí se doplňovat voda a do toho všeho jsou zapojeni všichni dětské účastníci. Druhým základním kamenem je víra. Každý den se začíná i končí modlitbou, samozřejmostí je modlitba před každým jídlem. Společně také slavili mše svaté.

Vzhledem k množství turnusů připravili letos organizátoři i několik témat táborů a vybrat si mohl opravdu každý: Asterix a olympijské hry (Ústí), La Familia (Litoměřice), Lotrando a Zubejda (nejmenší), Plavba jitřního poutníka (Jablonec).

Z reakcí letošních, ale i dřívějších let mají pořadatelé ze spolku Matěj jistotu, že děti si tábor užily a užívají i dál. I díky tomu tato táborová tradice trvá tak dlouho: během tábora děti zažívají spoustu nevšedních zážitků a situací, ke kterým by se jen tak nedostaly.

Velký dík patří všem vedoucím, kteří tábor chystají. Také rodičům, kteří často zásobují velkým množstvím různých dobrot. A dík všem, kteří se jakkoliv podíleli na přípravě, stavbě či bourání tábořiště.

Více informací lze nalézt na www.taborymatej.cz. Spolek Matěj totiž nedělá jen tábory, ale také víkendovky nebo jednodenní akce.

Za tábory MATĚJ Adam Benedikt, turnus Ústí

Tábormníci z Ústí. Snímek Spolek Matěj

V první půli července se v Rokytnici nad Jizerou uskutečnil již pátý ročník ministrantského tábora. Celým týdnem je provázel biblický příběh Jáкова.

Program spojoval ministrantskou službu, společně prožívanou víru, hry i sport. Každý den společně slavili mši svatou a nechyběl ani čas věnovaný zdokonalování ministrantských dovedností. Prostřednictvím večerních témat kluci postupně poznávali Jákobův životní příběh a zamýšleli se nad tím, co může říci i jim dnes.

Ministrantský tábor v Rokytnici nad Jizerou

Odpoledne pak patřila především soutěžení v herních oddílech a nejrůznějším táborovým aktivitám. Tradiční součástí programu byl také fotbalový turnaj, který jako

Ministranti v Berlíně. Snímek archiv pořadatelů

každý rok vyvrcholil osíř sledovaným zápasem vedoucích proti účastníkům. Letos si vítězství připsali vedoucí, kteří po napínavém souboji vyhráli 6:4.

Ministrantský tábor je určen pro kluky ve školním věku od 6 do 15 let, kteří již ministrují nebo by se ministrovat chtěli naučit. Příští rok se tábor do Rokytnice nad Jizerou vrátí v termínu

3.–11. července 2027.

Bližší informace o ministrantském táboře na stránkách Diecézního centra pro mládež:

<https://www.dcm.cz/aktivity-v-diecezi/tabory/ministrantsky-tabor/>

Okem účastníka: 26. diecézní pěší pouť mládeže

Skoro každý rok jezdím v posledním srpnovém týdnu s P. Aloisem Hegrem z Chomutova na pouť do Medžugorje. O pěší pouti mládeže jsem proto vždy jen slyšel – jak to bylo prima a jaká je škoda, že jsem také nevyrazil. Letos jsem si řekl, že nastal čas na změnu. Panna Maria je na obou místech, a tak jsem zvolil sice bližší, možná náročnější, ale jistě krásnou pěší pouť.

Večerní modlitba

Putování začalo v pondělí 24. srpna večer ve východní části naší diecéze, v Sobotce. Odtud vyráželo patnáct poutníků. Nejmladší účastníci byly teprve tři měsíce a statečně snášela podmínky putování celé tři dny, než se s maminkou vrátila domů. Pouť jsme zahájili mší svatou v kostele sv. Máří Magdalény v 18.00, kde jsme měli příležitost setkat se s místními farníky. Následovala večere a pak nutné organizační informace a pravidla – zkrátka vše nezbytné pro hladký a důstojný průběh pouti.

P. Jirka Smolek, vedoucí naší pouti a ředitel Centra pro mládež litoměřické diecéze, nám povyprávěl o svatém Františkovi – jak velký to byl světec a co všechno ve svém životě vykonal. Krásný moment nastal, když jsme na papírky sepsali své osobní úmysly, za které jsme tuto pouť chtěli obětovat. Obálku s úmysly jsme nesli po celou dobu cesty a pak tyto naše radosti i starosti odevzdali Bohu při páteční adoraci.

Během putování jsme hráli tradiční hru „Andělé a pastýři“. Každý den si vylosujete jméno jednoho účastníka, o kterého se pak následující den tajně staráte – ať už sladkostí, rozhovorem, modlitbou nebo jakoukoli jinou milou pozorností. Každý večer se také losoval pisatel denní kroniky. Tato činnost byla asi nejméně oblíbená, protože vyžadovala jít spát o něco později, a ještě po sobě v únavě hlídat pravopis.

První poutní den začal brzy – budíček byl už v 6:15, abychom vše včas stihli. Po úklidu fary jsme vyrazili na cestu. Cílem dne bylo dojít do Mnichova Hradiště. Pod hradem Kost jsme se díky zamyšlení od P. Vítky Jůzy zastavili nad obrácením sv. Františka i nad obrácením ve vlastním životě. Cestou jsme slavili mši svatou v kostele sv. Františka z Asisi v Kněžmostě, kterou celebroidl P. Kamil Škoda. Po příchodu do cíle jsme s vděčností ocenili výbornou a sytou večeři, kterou nám připravil místní duchovní správce P. Pavel Mach. Večer jsme zakončili společným sdílením zážitků z celého dne.

Středeční ráno přineslo obavy z počasí, protože začalo pršet a déšť nás provázel i během části cesty. Rozloučil se s námi Kamil Škoda, kterého čekaly další povinnosti ve farnosti. Tématko si pro nás připravil kněz z františkánské rodiny z Liberce Jan Nepomuk Svoboda, který nám na závěr udělil požehnání, a my pokračovali směrem na Český Dub. Cestou se k nám po celou dobu pouti připojovali a odpojovali účastníci. V Českém Dubu jsme slavili mši svatou a po ní nás pohostil místní jáhen Michal Koudelka s manželkou Helenou. Po vynikající večeři jsme už všichni rádi zalezli do spacáků.

Do čtvrtého rána nás probudila děvčata s písněmi. Posilnili jsme se snídaní a duchovně pak ranními chválami v kostele. Bylo krásné slovo na den a poté jsme vyrazili na další putování. Zastavili jsme se na zmrzlinu a doplnili zásoby na oběd a večeři. V krásném lese jsme měli mši svatou a po ní oběd. Do cíle dnešní etapy zbývalo ještě několik kilometrů, a tak naši navigátoři zvolili zkratku. Byla sice delší a s převýšením, ale zavedla nás k odbočce na zříceninu hradu. Naši kněží P. Jirka a P. Vítek ji vyrazili prozkoumat, což pro nás ostatní znamenalo vytouženou a zaslouženou pauzu. Odpoledne jsme dorazili k rybníku, kde jsme se vykoupli, a pokračovali v hledání noclehu. Když jsme našli vhodné místo v lese, povečeřeli jsme, pomodlili se kompleť a uložili se ke spánku pod širákem.

Páteční probuzení bylo skvělé – probudil jsem se doslova „do kostela“. P. Jirka Smolek postavil z kamenů provizorní oltář, na kmeni stromu přímo

u mých nohou visel obraz sv. Zdislavy a vše bylo připravené ke mši svaté pod širým nebem. Po duchovním i tělesném posílení jsme vyrazili na závěrečný úsek. Jelikož jsme předchozí den ušli kus cesty navíc, čekalo nás už jen příjemných 13 kilometrů. V tématu dne jsme se zamýšleli nad „sestřičkou smrtí“, jak ji nazýval sv. František. Následovala půlhodina ticha pro osobní rozjímání a poté modlitba růžence. Kolem poledne jsme doputovali ke Zdislavě studánce, kde jsme se osvěžili, dojedli zbylé zásoby a dorazili do hlavního cíle naší pouti – do dominikánského kláštera v Jablonném v Podještědí. V zimní kapli jsme prožili adoraci, pomodlili se u hrobu sv. Zdislavy, absolvovali soukromou prohlídku podzemí baziliky a putování završili společnou večeří v místní restauraci. Po večerním kompleť šli někteří spát a jiní ještě zakončili den hraním deskových her.

V sobotu jsme pomáhali s přípravami na Diecézní pouť rodin. V 10.00 slavil arcibiskup Stanislav Přibyl slavnostní mši svatou, na kterou přijely rodiny z celé diecéze, aby vyprosily přímluvu u svaté Zdislavy. Po bohoslužbě následovalo pohoštění a program pro děti i dospělé. Celý požehnaný týden i pouť rodin jsme zakončili večerními nešporami s bratry dominikány.

Tímto bych chtěl moc povzbudit a pozvat mládež z naší diecéze: přidejte se k nám příští rok! Nejenže poznáte nové přátele a krásná zákoutí naší diecéze, ale především se v tom všem můžete více přiblížit k Pánu Bohu.

Kryštof Kindl

Poutnická parta. Snímky Hana Tahotná

Nová kaple sv. Dismase ve věznici Nové sedlo

Ve věznici Nové Sedlo na Žatecku vyvrcholilo mnohaleté úsilí zaměstnanců a odsouzených v přebudování nefunkčního vodojemu na zahradě věznice v ekumenickou kapli.

Novou kapli sv. Dismase požehnali v závěru srpna hlavní kaplan Vězeňské duchovenské péče Pavel Zvolánek, jeho zástupce Otto Broch a kaplan věznice Aleš Kocián. Slavnosti se zúčastnili i generální ředitel Vězeňské služby České republiky Tomáš Hůlka, ředitel Věznice Nové Sedlo Ondřej Kroupa, zaměstnanci a další hosté.

Exteriér kaple sv. Dismase

Kaple byla zasvěcena svatému Dismasi. Zločinci, ukřižovanému po pravici Ježíše Krista, který je patronem zločinců a vězňů odsouzených k smrti. Svatý Dismas je v křesťanské tradici známý jako „dobrý lotr“, tedy kající zločinec.

Před vybudováním této kaple sv. Dismase probíhala duchovní péče o vězně ve standardních učebnách. Generální ředitel Vězeňské služby ČR Tomáš Hůlka připomněl, že duchovní služba je nedílnou součástí práce odborných zaměstnanců vězeňské služby.

„Jedná se o práci s vězňovými osobami, aby změnili úhel pohledu na svůj dosavadní život“, řekl. Duchovní služba není ale jen pro vězně osoby, je i součástí pomoci a mentorování pro zaměstnance. I ti mohou kontaktovat kaplana nebo navštívit prostory kaple,“ vyzvihl Tomáš Hůlka. Hlavní kaplan Pavel Zvolánek doplnil: „My vězně nenapravujeme, to nedokážeme, ale my jim nabízíme jakousi duchovní cestu, a pokud se rozhodnou jít po této cestě, tak mají šanci se stát třeba lepšími lidmi, kteří nepáchají trestnou činnost. Kaplana ve věznici vyhledávají i lidé, kteří nejsou věřící. Někdy přijdou i odsouzení, kteří se snaží prostřednictvím kaplana si zajistit nějaké výhody. Toto jsme schopni ale rychle rozpoznat.“

Ekumenický prostor pro setkání s modlitbou využije i odsouzený Petr, který byl jedním, který se podílel na vybudování kaple a který si k tomuto dni připravil hudební vystoupení, jak sdělil. „Tuto skladbu, kterou jsem zpíval, jsem si sám složil. Asi tak tři čtyři dny zpátky jsme ji začali zkoušet s panem vychovatelem, a nakonec se líbila tak, že jsme ji zazpívali i tady.“ Slavnostní den měl i pokračování, generální ředitel Tomáš Hůlka předal věznici čestný prapor. Předání praporu předcházelo jeho posvěcení a požehnání. Součástí

významného dne bylo i předání Plakety Vězeňské služby České republiky I. stupně starostovi obce Nové Sedlo Petru Sýkovi za dlouhodobou spolupráci, který se nad rámec svých povinností zasazuje o rozvoj spolupráce s věznici Nové Sedlo. Podporuje zaměstnávání odsouzených, osobní iniciativou a vždy vstřícným přístupem významně přispívá k naplňování poslání Vězeňské služby České republiky.

V současnosti pracuje ve 33 věznicích v České republice 62 kaplanů a 200 dobrovolníků ze 13 církví. V novosedelské věznici si odpykává trest na 315 mužů. Kapli v českých věznicích přibývá, nedávno se podařilo ote-

Z žehnání kaple. Snímky archiv Otty Brocha

vřit novou kapli v Heřmanicích v Ostravě, na rekonstrukci se chystají ty na Pankráci a v pražské Ruzyni.

(eko)

Sochu na Flájích požehnal arcibiskup Přibyl

Do své oblíbené výletní destinace se vypravil arcibiskup Stanislav Přibyl, tentokrát však nikoliv za rekreací. V pátek 4. září zde požehnal u hráze flájské přehrady novou sochu patrona zaniklé obce Fláje sv. Jana Křtitele a u příležitosti Roku smíření v litoměřické diecézi předal ceny Krušnohorských novin.

Slavnost za účasti přibližně 150 návštěvníků iniciovaly spolky sdružené kolem redakce Krušnohorských novin. Během žehnání upozornil arcibiskup Stanislav Přibyl na výtvarně zajímavé pojetí vody – atributu sv. Jana Křtitele. „Všimněte si, že tento atribut je do sochy zakomponován prostřednictvím průzoru ve tvaru kříže ve světlové hruď, skrz něj vidíme hladinu vodní nádrže,“ odhalil arcibiskup důvod, proč socha stojí právě na daném místě. Dále dodal, že do

okolí bývalých Flájí vzal na výlet i všechny ostatní české biskupy, takže budou všichni přesně vědět, kde se socha nachází.

Samotnému žehnání však předcházelo předávání cen Krušnohorských novin Praemium Montium Metalliferorum. Ty uděluje redakce vlastivědného časopisu lidem, kteří se významně zasloužili o rozvoj Krušných hor, Podkrušnohoří i Českého středohoří.

Celou událost hudebně doprovodil teplický chrámový sbor Collegium hortense a německá dechovka Original Muldenthaier Musikanten. Návštěvníci po skončení oficiální části programu

rádi využili možnosti pohovořit s arcibiskupem Stanislavem a občerstvit se pohoštěním připraveným pracovníky Povodí Ohře, které vodní nádrž Fláje spravuje.

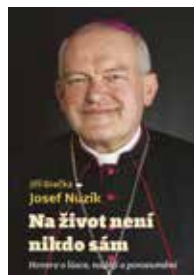
(vsa)

Snímek Radek Havlena / Krušnohorské noviny

Karmelitánské knižkupectví Litoměřice
Mírové nám. 15, 412 01 Litoměřice
E-mail: litomerice@kna.cz • Telefon: 416 732 458

Na život není nikdy sám

Jiří Gračka, Josef Nuzik

V knižním rozhovoru mluví olomoucký arcibiskup Josef Nuzik otevřeně o svých rodinných a krajových kořenech, o tom, jak víru zdědil a jak ji osobně rozvíjí, o životě za reálného socialismu i o svém kněžském povolání. Knižkou se v souladu s jeho mottem „Hlásat radostnou zvěst“ prolíná každým dnem tříbená důvěra v Boha, přátelství a vytváření prostoru pro druhé, stejně jako spolehnutí se na společenství církve. Součástí publikace jsou desítky unikátních fotografií ze soukromého archivu i z veřejných akcí. Úvodní slovo napsal generál Josef Bečvář, dlouholetý přítel pana arcibiskupa.

vdžaná, 389 Kč, 276 stran

Štěstí podle Františka z Assisi

Bratr Pavel

Evangelium se dá žít jednoduše, bez složitého vysvětlování. Právě proto je svatý František z Assisi šťastný člověk. S tím, jak poznáváme Františkov život i odkaz, zmocňuje se nás spásný neklid. Muž pokoje, opěvující slunce, jako kdyby podporoval naši touhu po šťastném životě. Touhu po daru, který mu zjevil Ježíš: život z evangelia.

brožovaná, 189 Kč, 104 stran

Ahoj Ježíši, můžeme si popovídat? (2. vydání)

Elias Vella

P. Elias Vella se pustil do odvážného experimentu. Jak by vypadalo setkání dnešních mladých lidí s Ježíšem? Jaká slova by volil Kristus tváři v tvář jejich životnímu příběhu? A jaké odpovědi by měl na složité problémy dnešní doby?

Variace na evangelium o cestě učedníků do Emau (Lk 24,35–53) se odehrává v jedné běžné restauraci. Pět mladých lidí z různých koutů světa spolu mluví o svém životě, když tu si k jejich stolu přisedne neznámý muž...

brožovaná, 329 Kč, 224 stran

Ježíš – lékař těla i duše (3. vydání)

Elias Vella

Kristus uzdravuje naše vnitřní zranění a činí z nás nového člověka. Nejčtenější kniha známého maltského kněze a exorcisty pojednává o tom, jak se důvěrně obracet k Ježíši Kristu a jak mu důvěřovat, a to i když jeho uzdravení přichází jinak, než byly naše původní představy.

brožovaná, 399 Kč, 352 stran

Mše za dávných papežů

Radek Tichý

Studie o nejstarším úplném římském mešním řádu ze 7. století. Jeho bližší poznání pomáhá lépe porozumět současné katolické liturgii.

brožovaná, 213 stran, 299 Kč

Z programu arcibiskupa Stanislava Přibyla

11. října	10.00	Žehnání varhan Mariánské Radčice
12.–13. října		Valná hromada ČNS Velehrad Velehrad, Řím
14.–16. října		Plenární zasedání COMECE Brusel, Belgie
17. října	10.00	Mše svatá v rámci Roku smíření, Česká Kamenice
19. října	10.00	Studijní den ČBK Arcibiskupství pražské
19.–21. října		Plenární zasedání ČBK Johannisthal, Německo
23.–24. října		Formační setkání kandidátů trvalého jáhenství, DDKT, Litoměřice
25. října	10.00	Žehnání křížové cesty, Příchovice
27.–30. října		Plenární zasedání CCEE Salzburg, Rakousko
31. října	10.00	Synodální setkání kněží a jáhnů, DDKT, Litoměřice
6. listopadu		Výlet se zaměstnanci Biskupské kurie v Litoměřicích
10. listopadu	10.00	Kněžský den, DDKT, Litoměřice
15. listopadu	11.00	Svatomartinské slavnosti – mše svatá, Liběšice u Žatce
18. listopadu		Rok smíření – židovskokřesťanská modlitba, Krajská knihovna Liberec
28. listopadu	15.00	Liturgie přijetí do katechumenátu, kostel Všem svatých, Litoměřice
1. prosince	10.00	Setkání okrskových vikářů, DDKT, Litoměřice
1. prosince	13.30	Jednání sboru konzultorů, DDKT, Litoměřice
1. prosince	17.00	Jednání ekonomické rady diecéze, DDKT, Litoměřice
5. prosince		Formační setkání kandidátů trvalého jáhenství, DDKT, Litoměřice
6. prosince	10.00	Mše svatá v rámci roku smíření, Bílina
18. prosince	14.00	Setkání se zaměstnanci Biskupství litoměřického
26. prosince	10.00	Mše svatá, kostel Všem svatých Litoměřice
30. prosince	16.00	Zakončení roku smíření, kostel Vzkříšení Páně, Terezín
1. ledna 2027	10.00	Novoroční mše svatá, Kostel všech svatých, Litoměřice

(Arci)biskupské prázdniny v Litoměřicích

Papež jezdí na prázdniny do Castel Gandolfo, pražský arcibiskup do Litoměřic. V závěru července využil Stanislav Přibyl zázemí a klidu bytu v litoměřické diecézi, kde jej papež ustanovil apoštolským administrátorem. Bylo ho možné potkávat třeba na oblíbených trasách na hřebenech Krušných hor. Věnoval se ale také přátelům a činností, na které mu jinak nezbyvá moc času. Vyrážel na výpravy, na besedy a pustil se i do přípravy oblíbeného currywurstu, tradičního „fastfoodu“ od sousedů z Německa, kam si dojel nakoupit ingredience. A rozdělil se!

Snímek Jiří Nývlt

Zemřela dlouholetá pracovnice stavebního odboru Biskupství litoměřického Hana Fiedlerová

Po dlouhé nemoci zemřela 18. srpna ve věku 64 let dlouholetá pracovnice stavebního odboru Biskupství litoměřického Hana Fiedlerová.

„Jménem biskupského úřadu, jménem svým i arcibiskupa Stanislava Přibyla, projevují rodině a přátelům paní Hany soustrast. Děkuji za všechnu práci, kterou pro církev na severu Čech odvedla. Prosim zejména kněze v naší diecézi, kteří zesnulou znali a spolupracovali s ní, aby na ni vzpomněli v modlitbě a při slavení mše svaté,“ uvedl delegát ad omnia (někdejší generální vikář) P. Radek Jurnečka.

Zdislava – časopis litoměřické diecéze

Vydavatel: Biskupství litoměřické.

Adresa redakce: Biskupství litoměřické – diecézní časopis Zdislava, Dómské náměstí 9/9, 412 88 Litoměřice (zdislava@dltm.cz).

Redakce: Jiří Nývlt (nyvlt@dltm.cz). Grafická úprava: Miroslav Zelenka. Tisk: Tiskárna PRIMA, s. r. o. (zelenka@primatisk.net).

Objednávky a reklamace přijímá jménem vydavatele firma SEND Předplatné, spol. s r. o., Ve Žlíbku 1800/77, 193 00 Praha 9 – Horní Počernice, Tel.: 225 985 225 • Mob.: 777 333 370 • SMS: 605 202 1

Kalendář akcí 2026–2027

DCM Litoměřice a IDCŽM Křižovatka Příchovice

Do Příchovic mohou mladí lidé přijíždět bez ohledu na plánovaný program kdykoliv.

Pokud není uvedeno jinak, akce se konají na IDCŽM Křižovatka v Příchovicích.

Změna programu vyhrazena. Aktuální program je na: krizovatka-prichovice.cz

ŘÍJEN	
9.–11. 10.	Bet (Osvětim, Čenstochová)
16.–18. 10.	Alef
23.–25. 10.	KaPři
25. 10.	Žehnání Křížové cesty smíření
28. 10.–1. 11.	Podzimní prázdniny
LISTOPAD	
6.–8. 11.	Bet – stromky
13.–15. 11.	Klasika / příprava DSM
20.–22. 11.	Diecézní setkání mládeže (Litoměřice)
27.–29. 11.	Taneční víkend
PROSINEC	
4.–6. 12.	Bet
11.–13. 12.	Alef – duchovní obnova
27. 12.–3. 1.	Vánoční prázdniny a Silvestr (15+)
LEDEN	
8.–10. 1.	Setkání absolventů přípravy na manželství
15.–17. 1.	Alef
22.–24. 1.	Bet
28.–31. 1.	Pololetní prázdniny
28. 1.–14. 3.	JARNÍ PRAZDNINY
ÚNOR	
5.–7. 2.	Příprava na manželství 1
12.–14. 2.	Bet
19.–21. 2.	Alef
26.–28. 2.	Klasika
27. 2.	Florbalový turnaj (Jablonec n. N.)
BŘEZEN	
5.–7. 3.	Alef / Příprava na manželství 2
12.–14. 3.	Bet

Zkratky a názvy

DCM – Diecézní centrum pro mládež

IDCŽM – interdiecézní centrum života mládeže

Klasika – klasický víkend na Křižovatce

Alef – animátorský kurz („áčka“)

Bet – příprava na biřmování („béčka“)

Kontakty

KŘIŽOVATKA PŘÍCHOVICE

ADRESA: Příchovice 38, 46848 Kořenov

IČ: 60253011

E-MAIL: dczm.krizovatka@gmail.com

WEB: www.krizovatka-prichovice.cz

19.–20. 3.	Synoda zástupců mládeže (Litoměřice)
24.–29. 3.	Velikonoce
DUBEN	
2.–4. 4.	Příprava na manželství 3
9.–11. 4.	Alef
16.–18. 4.	Bet
23.–25. 4.	Klasika
KVĚTEN	
30. 4.–2. 5.	Alef – zkoušky
7.–9. 5.	Klasika
14.–16. 5.	Bet – Slavnost biřmování
16.–22. 5.	Hory s Bet
22. 5.	Diecézní volejbalový turnaj (Jablonec n. N.)
29. 5.	Pout' ke sv. Zdislavě / Alef – osvědčení
ČERVEN	
4.–6. 6.	Setkání ex-béček 2015–2017
25.–27. 6.	Klasika
1. 7.–31. 8.	LETNÍ PRAZDNINY
ČERVENEC	
30. 6.–4. 7.	Akce Z – brigáda pro Křižovatku
6.–11. 7.	Bet – adapták
11.–15. 7.	Taneční dny
16.–18. 7.	Outdoorový víkend
18.–25. 7.	Teentábor
SRPEN	
3.–8. 8.	SDM Soul v Příchovicích
10.–15. 8.	Alef – adapták
19. 8.	Pout' s týmkou
21. 8.	Rozlučka
23.–28. 8.	Pěší pout' mládeže

FACEBOOK: IDCŽM Křižovatka Příchovice

INSTAGRAM: idczm_krizovatka

TEL: fara: +420 483 399 218;

P. Jiří Smolek: +420 732 975 817

ČÍSLO ÚČTU: 0961523329/0800

DCM LITOMĚŘICE

ADRESA: Komenského 748/4, 41201 Litoměřice

E-MAIL: dcm@dltm.cz

WEB: www.dcm.cz

FACEBOOK: DCM Litoměřice

INSTAGRAM: dcm1tm

TEL.: Hana Tahotná +420 735 164 003 (kancelář)

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY

Jungmannovo nám. 18
110 00 Praha 1, Tel.: 224 818 757
On-line knižkupectví:
www.paulinky.cz,
objednavky@paulinky.cz

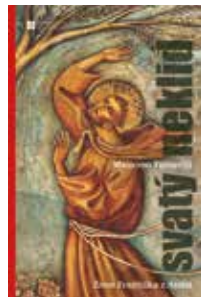

Píseň bratra Slunce

Éloi Lederc

Dárková publikace s hlubokými myšlenkami o Chvalozpěvu stvoření (sv. František z Assisi) od známého autora duchovní literatury v nádherném grafickém zpracování, doplněném fotografiemi z dílny českých bratří františkánů.

oáz., 152 s., 299 Kč

Svatý neklid: Život Františka z Assisi

Massimo Fusarelli

Zbrusu nový životopis sv. Františka z Assisi († 1226) vypráví Massimo Fusarelli, současný generální ministr Řádu menších bratří. Na světové příběhu plném neklidného hledání vidíme sílu evangelia, které – pokud ho někdo vezme vážně – má moc prokvasit lidské životy a skrze ně pak ovlivnit dějiny církve i celé společnosti.

brož., 240 s., 299 Kč

Kvítky svatého Františka

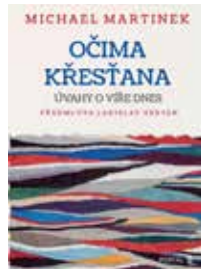
Sbírka krátkých příběhů s duchovní pointou ze života světce a jeho druhů. Dnes již klasické dílo autora z konce 14. století čerpá z latinského spisu bratra Hugolina Actus beati Francisci a klade si za cíl zpřístupnit tčností a duchovní moudrost svatého Františka co nejširšímu kruhu.

Kniha vychází v novém překladu s ilustracemi italského výtvarníka Piera Casentiniho z cyklu Píseň bratra Slunce. Věříme, že dárkové provedení Kvítků nejenže potěší širokou františkánskou rodinu, ale získá si též novou generaci čtenářů.

oáz., 192 s., 299 Kč

www.obchod.portal.cz
+420 283 028 205 • (Po–Pá: 8–16)

Očima křesťana

Michael Martinek

Kniha je výborem Martinkovy mnohaleté činnosti a obsahuje jeho nejzajímavější texty a myšlenky. V krátkých úvahách prostoupených empatií, laskavostí, zkušenostmi z práce s lidmi z celého spektra společnosti, pochoopením pro komplikovanost současného světa, ale i bezpodmínečným přijímáním principu dobra a Boží lásky ke každému člověku Martinek ukazuje, jak je možné nahlížet na svět křesťanskými očima. Jak být prorockým hlasem, solí země, jak neustupovat v zásadních tématech, ale zároveň být stále hlasateli radostné zvěsti a pokoje. Michael Martinek SDB je kněz, salesián, učitel na VOŠ JABOK v Praze. Působil jako farní vikář v Teplicích a jako vězeňský kaplan.

Brož. 160 stran 299 Kč

Pouť mezi dvěma Jány

Když jsme před patnácti lety nesli z Českého Dubu do Letařovic malou sošku svatého Jana Nepomuckého, asi nikoho z nás nenapadlo, že právě začíná tradice, která bude žít i o čtrnáct ročníků později.

V současnosti se při Pouti mezi dvěma Jány každoročně scházejí v Letařovicích u Českého Dubu místní i přespolní, věřící i nevěřící. Společně slavíme mši, putuje-

Procesi na slavnost Těla a Krve Páně v roce obnovení tradice 2015

me krajinou při obnoveném božítelovém procesí, zpíváme, posloucháme barokní i lidovou muziku a přednášky odborníků. Děti běhají po návsi a těší se z divadla – a mezi tím vším se daří vracet život krásnému kostelu sv. Jakuba i krajině kolem něj.

V roce 2009 jsme s přáteli při jedné z procházek krajinou vymysleli a následně, tehdy ještě svépomocí, provedli první opravu božích muk – Novákova kříže uprostřed polí nad Hradčany u Českého Dubu.

Od jednoho Jána ke dvěma

O dva roky později přišel na řadu barokní sloup sv. Jana Nepomuckého při staré cestě z Českého Dubu do Letařovic. Když byl sloup opraven, nechtěli jsme k němu

jednoduše přijet autem, pronést pár slov a zase odjet, a tak jsme z Českého Dubu vyrazili pěšky se soškou od místního řezbáře Vítka Sochora, určenou do výklenku v horní části sloupu. A tak se zrodila Pout' mezi dvěma Jány.

Na začátku roku 2012 jsme založili spolek Dubáci. Společně s českodubskou farností jsme uspořádali první oficiální ročník pouti – tehdy ještě hlavně s partou spolužáků z oboru Dějiny evropské kultury na Katolické teologické fakultě Univerzity Karlovy, kteří během příprav přespávali na českodubské faře. Inspirací nám byl náš přednášející z fakulty Miloš Sládek, literární historik a organizátor krásných poutí do kláštera v Hájku u Prahy. Ten nám doporučil barokní kapelu Ritornello s principálem Michaellem Pospíšilem, která provádí krásné barokní mše svaté a hraje v procesí na dobové nástroje dodnes. Nedílnou součástí celých patnáct let jsou také ikonografické přednášky profesora Jana Royta z filozofické fakulty.

Velké štěstí máme na P. Miroslava Maňásku, který se nikdy nezalekl našich někdy poněkud divokých nápadů a naopak je podpořil. V posledních letech na tuto spolupráci navázal také administrátor českodubské farnosti, jáhen Michael Koudelka se svou ženou Helenou. Právě dlouhodobé partnerství farnosti, spolku a lidí z našeho kraje považují za jednu z nejcennějších věcí, které pout' přinesla.

Vysvětlení ještě zaslouží název Pouti mezi dvěma Jány. Je prosté – pout' se koná kalendárně mezi svátky sv. Jana Nepomuckého a sv. Jana Křtitele.

Když se do krajiny vrátilo Boží tělo

Zásadní proměna přišla v roce 2015 po úvahách, zda pouze nevymýšlíme novou tradici tam, kde už jedna dávno existovala. Díky vzpomínkám pamětníků a dobovým pramenům jsme zrekonstruovali někdejší podobu slavnosti Těla a Krve Páně – tzv. „Božího těla“.

Od té doby je právě božítelové procesí hlavním stavebním

kamenem Pouti mezi dvěma Jány, která se tak koná již v pevném liturgickém termínu. Není to divadelní rekonstrukce – je to znovu živá slavnost. Muzeum Českého ráje ji zahrnuje společně s tradiční poutí svatojakubskou do své dokumentace lidových obyčejů v Pojizeří.

Opravit kostel nestačí

S poutí se od začátku pojila také postupná záchrana celého letařovického areálu. Když jsme založili spolek Dubáci, oslovil nás starosta Bílé František Pospíšil, jestli bychom se nechtěli pustit do oprav letařo-

Čelo procesí s družičkami

vického kostela, když už umíme opravit boží muka či barokní sloup. Kostel byl v té době v havarijním stavu.

Ve spolupráci s farností, obcí, ministerstvem kultury, Libereckým krajem, památkáři a zástupem drobných podporovatelů se postupně podařilo opravit havarijní fasádu kostela a navrátit nad vstup repliku barokní sochy patrona kos-

Letařovický kostel před opravou fasády

tela. V posledních letech pak přišla na řadu pozdně barokní márníce s kostnicí a oltářem sestaveným z lidských kostí.

Práce samozřejmě nekončí. V kostele stále čeká na záchranu poničená barokní kazaatelna, péči potřebují oltáře i varhany. Máme tedy celkem slušnou naději, že o práci na dalších čtrnáct ročníků bude postaráno. Postupem času jsem pochopil, že samotné opravené kameny, omítky a trámy nestačí. Památky potřebují lidi. A tak mám každý rok při pohledu na procesí vinoucí se podještědskou krajinou radost především z toho, že kostel sv. Jakuba není jen krásnou historickou kulisou.

Jan Havelka, předseda spolku Dubáci
Foto: Archiv spolku Dubáci

REALIZAČNÍ FÁZE SYNODY

„JEDNA DIECÉZE. SPOLEČNÁ CESTA.“

PRO VŠECHNY Z LITOMĚŘICKÉ DIECÉZE

SOBOTA
31.10.2026
V 10:00 HODIN
LITOMĚŘICE
DDKT

S ARCIBISKUPEM
STANISLAVEM PŘIBYLEM
APOŠTOLSKÝM ADMINISTRÁTOREM
LITOMĚŘICKÉ DIECÉZE

PROSÍME O PŘIHLÁŠENÍ

DO 27. 10. 2026

NA E-MAIL: OLEKSAK@DLTM.CZ

DIECÉZNÍ KOORDINÁTOR SYNODY O SYNODALITĚ

OTÁZKY

1) CO NÁM DNES V ŽIVOTĚ NAŠÍ DIECÉZE DÁVÁ NADĚJI A CO NÁS NAOPAK BRZDÍ?

2) CO KONKRÉTNĚ POTŘEBUJEME ZMĚNIT, ABY NAŠE FARNOSTI A DIECÉZE BYLY MÍSTEM, KDE LIDÉ CHTĚJÍ BÝT A MOHOU SE ZAPOJIT?

JAK VE VAŠÍ FARNOSTI FUNGUJE NEBO SE PŘIPRAVUJETE NA FUNGOVÁNÍ PASTORAČNÍ A EKONOMICKÉ RADY? JAK SE VAŠE FARNOST KONKRÉTNĚ ZAPOJUJE DO ŽIVOTA DIECÉZE? PĚSTUJETE VZTAHY MEZI FARNOSTMI, INSPIRUJETE SE NAVZÁJEM? JAK BYSTE SE VY OSOBNĚ MOHLI ZAPOJIT DO ŽIVOTA DIECÉZE? K ČEMU CÍTÍTE POVOLÁNÍ? CO BY POMOHLA K LEPŠÍ INFORMOVANOSTI?

SETKÁNÍ ZAHÁJÍME MODLITBOU K DUCHU SVATÉMU. POTÉ BUDEME PRACOVAT V MENŠÍCH SKUPINKÁCH A V ZÁVĚRU SPOLEČNĚ SHRNEME HLAVNÍ PODNĚTY. **TĚŠÍME SE NA SPOLEČNÉ SETKÁNÍ.** KONEC VE 13:00.

V centru veškerého dění, a přesto v náručí čisté přírody

Unikátní lokalita

- Malebné a klidné náměstíčko v Příchovicích-Kořenově (800 m n. m.).
- Přímo vedle majestátního kostela sv. Víta s geniem loci.

Letní dobrodružství

- Hustá síť cyklostezek začíná hned za našimi dveřmi.
- Pár kroků k rozhledně Štěpánka a bájnému Majáku Jára Cimrmana.
- Příjemné posezení na náměstíčku s horskou atmosférou.

Zimní radovánky

- Moderní areál – kompletní zázemí pouhých 100 metrů od chaty. Do pár minut jste na svahu a užíváte si skvělou lyžovačku
- Služby nadosah: špičková půjčovna lyží a profesionální lyžařská škola pro děti.
- Běžkařský ráj: přímé napojení na perfektně upravené stopy Jizerské magistrály.

Chata u kostela v Příchovicích vás okouzlí rodinnou atmosférou a dechberoucími výhledy na pomezí Jizerských hor a Krkonoš. Toto útulné, skvěle dostupné zázemí nabízí 3 moderní apartmány s kuchýnkami a 7 stylových pokojů, přičemž samozřejmostí je vlastní koupelna s WC, bezplatná Wi-Fi, společná kuchyně s jídelnou a slunná letní zahrada. Je to ideální místo pro nezapomenutelný pobyt s rodinou, přáteli i kolegy, odkud snadno vyrazíte na malebné cyklostezky, k ikonické rozhledně Štěpánka nebo za krásami do nedalekého Harrachova.

